LOGONOMIA ANGLICA.

QVA GENTIS SERMO FACILIVS ADDISCITVR.

Conscripta ab ALEXANDRO GIL Paulinæ Scholæ Magistro Primario.

LONDINI
Excudit *Iohannes Beale.*
1619.

SERENISSIMO

Potentissimoq; Principi

IACOBO,

D.G. Magnæ Britanniæ, Franciæ, &
Hiberniæ REGI, *fidei Defensori, &c.*

SIVE privatum meum officium spectem, omnem animi gratitudinem Majestati Tuæ me debere agnosco, cuius Gratiâ & Clementiâ effectum est, vt hanc quam sequor vitæ viam ingressus sim: siue etiam commune illud officium intuear, quod omnes viri boni Regi literatissimo, & Optimo deberi agnoscunt: non audebam vlli in hominibus nomini, præterquam Numini

tuo hoc quicquid eſt operis conſecrare, quod inter alia totius noſtræ gentis honorem tantopere attingit, quem ſolus & ſuſtines, & tueris. Neque enim bellica virtus, nec ſcientia literarum, nec candor ingenij, nec morum cultus, neque vlla rerum potentia ad gentis alicuius gloriam tantùm valet, quantùm ſermo; quo iſta inter ſe aperiunt, & exteris produnt, & poſteris commendant. Hac de causâ illuſtres viri Principes, Reges, Imperatores, de patrij ſermonis cultu & nitore curam impensè ſuſceperunt. *Iulius Cæſar* de vocum analogiâ ſcripſit ad *M. Tullium*. *Auguſtus* perinde ſcribendum cenſuit ac loquendum. *Tiberius* in Senatu verba facturus, niſi poſtulatâ priùs veniâ, verbum peregrinum non pronunciauit. Et *Carolus* rebus geſtis Magnus, maior virtutibus, maximis illis de re literariâ meritis hoc addidit; quòd patrij ſermonis Grammaticam ſcripſit, conatus regulis & præceptis cultiorem & elegantiorem, ad æmulationem Græcorum Romanorumque, linguam Teutonicam reddere, omnique barbarie exuere. *Chilpericus* Rex Sueſſionum literis Gallicis, quatuor à ſe inuentas addidit; publicoque edicto eas recipi, in ſcho-

lis

lis doceri, & in ſcripturis exprimi mandauit. Atque vt exotica mittam, multoſque in ſerie auorum tuorum; *Edwardus* tertius, regum ſui temporis delibatus flos, quo nemo aut rebus geſtis clarior extitit, aut prudentiâ illuſtrior, decreuit; Ne quis Gallicè, aut in cauſis cognoſcendis, aut in iure dicundo loqueretur (conſuetudine iam inde à *Wilhelmo Normano* introductâ) ſed vt cauſarũ cognitiones, ſententiæ, & cætera acta, linguâ Anglicâ Latinâue conſcriberentur. O ſi tanti principis curæ par populi amor reſpondiſſet! certè nec iurisconſulti illa nomini Anglico inuſta ſeruitutis ſtigmata in hodiernũ vſque diem oſtentarent: nec ab alijs gentibus malè audiret (vt barbara) lingua Anglica, quâ nulla, audeo dicere nulla earum quæ nunc mortalibus in vſu ſunt, aut cultior, aut ornatior, aut ad omnia animi ſenſa explicanda aptior, aut facundior inuenietur. Obrepsêre (fateor) in ſcriptione culpæ innumeræ, quibus diſcentium ſtudia impediuntur: ſed repetitis vſque ab antiquitate, maiorum noſtrorum characteribus priorum temporum incuriâ intermiſſis, vno etiam & altero de nouo inductis; eas omnes ita reſtitui, vt quantumcunque ru-

dis (perceptâ inprimis literarum prosodiâ) verum vocum nostrarum sonum, primo statim intuitu possit accipere. Sed quia omnis huius industriæ fructus à Tuo solius Nutu dependet (neque enim cognitus, & agnitus error, vbi diu inualuit, sine magno exemplo statim deseritur) itaq; quicquid ego totus sum, quicquid opera aut conatus meus, omne illud ad Majestatis Tuæ pedes humillimè prouolutus offero, vt pro excellenti diuini animi tui iudicio, Majestas Tua ratum esse iubeat conatum meum, aut etiam irritum.

Majestatis Tuæ

humillimus Subditus,

ALEXANDER GIL.

PRÆFATIO AD LECTOREM.

Entis Anglicæ, & linguæ origo vna est: ea ad Saxones, & Anglos, Germaniæ populos refertur. Saxones, siue à sicis (quas illi *sæcas* vocant) nomen traxerint: siue (quod mihi vero propinquius videtur) ab Askenaz Gomeri filio; non tenebo mordicus. Tamen vtcunq; illi sæcas in pretio habuerint; certè seipsos sæcasons (hoc est sicarum filios) non nominassent: at ab Askenas, leui declinatione Sacas, se cum summo gentis honore, & debitâ parentis veneratione, Sacasons (hoc est Sacæ filios) appellassent. Nam & docti censent posteros Askenaz ibi sedisse, & Germanorum Iudæorum magistri (quorum lingua non parum nomenti habet in posteris Noachi dignoscendis) se volunt esse אשכנזים, hoc est degentes in Ashkenazitis. Anglos olim in Cimbricâ Chersoneso inter Iutlandiam & Holsatiam sedes habuisse, nonnulli sunt auctores. Sed perexiguus est ille angulus, qui tam numerosam gentem emitteret, vt vel duos tantùm Angliæ comitatus incoleret; quamuis sedes suas penitus desertas reliquisset. Alij Anglos Scaniam, siue Sconiam (quæ etiam Daniæ prouincia est, sed Suediæ contermina) habitasse volunt; & hinc à Danis pulsos, sedes alias quæsiuisse.

An hinc in Pomeraniam traiecerint, nescio. Sed *Ptolomæus* Angilis, supra Albim ad Calusij vsque fluminis initia non longè à Mesurio (quod hodie Magdeburgum volunt) sedes assignat: hinc ad occidentem solem Sueuos, & Teutonarios locat, & ad Albis ostia Saxonas. Atqui non in Sconiâ tantùm est Engelholme primaria prouinciæ ciuitas; sed per vniuersam fere Germaniam, manifesta sunt Anglorum vestigia. Saxonum quoque sedes *Ptolomæo* sunt angustæ nimis. Constat enim Saxonas ab inferioribus Rheni, ad Albim vsque sinumque Codanum incoluisse [Auent. Annal. Boiorum lib. 5]. Itaque nisi recentius sit illud Saxoniæ nomen quæ hodie à Marchiâ ad Misniam & Lusatiam pertinet, perexigua sanè est illa pars antiquæ Saxoniæ. Præsens enim vidisse memini, *Hamburgum prima ciuitas Saxoniæ*. Veri autem simillimum est, eaque est historiæ fides, Saxonas, qui postea Britanniam sui iuris fecerunt, eos fuisse, qui circa Amisium, Visurgim, Albimque fluuios consederunt. Aduentus autem eorum in Britanniam hanc causam habuit.

Cum imperium Romanum fractum & attritum esset, Britannia à Romanis sub Valentiano iuniore deserta est. Britannis diuturno cum Romanis bello cæsis, omni etiam reliquo populi flore ad extera bella euocato, tenues admodum vires erant contra Scotos, & Pictos. Scoti iamdiu ex Hiberniâ delati, septentrionaliorem insulæ partem occupauerant.

uerant. Picti,siue Britanni erant, qui Romanam seruitutem à suis ceruicibus detestati eò etiam commigrârant; siue populus è Germaniâ oriundus à bellicâ fortitudine Phichti dictus non multum intererit. His igitur Britanniam vastantibus,& populum ad internecionem vsque cædentibus, coactus est *Vortigernus* rex auxiliares Saxonum copias accersire, quibus hostium impetus retardare, & cohibere posset. Hinc Saxonibus gloria redijt,& pax Brittannis. Sed quum Rex stipendia militibus soluendo non esset,initum fœdus est,vt Cantium in *Hengisti* & Saxonum ius concederet. Hoc factum circa annum salutis 450. Firmatur postea fœdus; *Hengisti* pulcherrima siue filiâ,siue nepte,Regi in matrimonium datâ,& soceri regno magnis prouincijs amplificato. Hoc ægrè ferre Britannos,fremere,regem abdicare, *Vortimerum* regem pro patre poscere,ad arma vndique conclamatnm. Per breue fuit hoc *Vortimeri* regnum; sed funestum Saxonibus: quarto enim prælio eorum copias ita fudit, vt pedem in Britanniâ vix firmarent. Sed illo,nouercæ insidijs, è medio sublato,redijt cum suis *Hengistus*;& quod virtute non potuit,aggreditur fraude: simulato enim de pace colloquio, primores Britones ad vnum fere omnes trucidauit; *Vortigernum*,post filij funus regno iam restitutum, captiuum abduxit: cuius libertas quatuor amplissimis prouincijs compensatur. Sic redijt Saxonibus animus: sic refectæ vires. Sed nulla potentia longa. *Aurelius* enim vires eorum attriuit: at inclytus ille *Arturus* gentem fudit,fregit,domuit; sed non deleuit tamen. Vnde post *Arturum* ita inualuit eorum vis,ita creuit numerus, vt vniuersam fere insulam (Walliæ tantùm & Scotiæ montanis exceptis) sui iuris fecerint. Nec ita Saxonibus obfuere frequentes *Cadwallonis* triumfi,quin filium eius *Cadwalladrum*,ad Armoricanos vsque Britannos fugarent. Et (siue quòd linguæ suæ puritatem,& gentis decus retinere vellent: siue quòd bella odijs incensa gererent) ita in ipsam Britonum linguam sæuitum est,vt omnia ferme nomina ciuitatum,oppidorum,villarum, fluminum, traiectuum,syluarum,vallium,& montium Saxonicis vocabulis mutarentur. Sic Saxonibus circa annum 680 in Brittanniâ rerum dominis,in septem regna diuisum est imperium. In hac heptarchiâ,varijs bellorum ciuilium procellis agitatâ, nunc hoc,nunc illud regnum cæteris eminuit. Igitur postquam *Egbertus* Occidentalium Saxonum princeps rerum potiretur; vt discordes suorum animos consopiret,populum vno nomine Engelice,ipsamq; terram Engeland appellari iussit. Sic Iutarum, & Phrisiorum nomen (quorũ non infrequens numerus huc cum Anglis appulerat)omnino euanuit.Et licèt omnes communi nomine Saxones vocarentur, (vnde & ipsa insula Saxonia transmarina dicta est) tamen quia in Saxonibus princeps erat ille populus quos *Ptolomæus* Angilos, nos Anglos appellamus; satis erat *Egberto* causæ vocabuli sui,licèt alij etiam alias comminiscantur. Hæc fuere gentis nostræ & linguæ incunabula: quæ si amplius nosse animus est,frequentes sunt in hoc argumento historiæ. Perfectam autem huiusce rei cognitionem tibi dabit eruditissimi, & antiquitatum nostrarum sagacissimi interpretis *Wilhelmi Camdeni* Brittannia.

Sermonis

Sermonis nostri puritas hinc constare potest, quod præter illam mutationem quam sæpe defleo, illamque quam temporis diuturnitas omni sermoni inferre solet (idque vt infinita illa potestas & sapientia eniteat, ex omni sono, & significatione quæ in voce humanâ esse, aut exprimi possit) nulla exterarum gentium colluuies nostrum infecerit. Et quum reliqui Teutones, quaquauersum erumpentes in Italiâ, Galliâ, Hispaniâ, &c. linguam gentis didicerint: tamen, maiores nostri sermonis sui puritatem semper retinuerunt. Nam quamuis antiqua illa Britonum, ex Saxonum odia iamdiu resederint, & populus mutuis connubijs iunctus, vnius imperio pareat, vnâ lege ius suum tueatur, & (quod maximum est animorum vinculum) eandem fidem, & religionem colat: Proprijs tamen familiarum nominibus exceptis, vix vlla vox Britannica in vsum communem recepta est. Magna fateor rerum facta est mutatio in illâ strage quam Dani ediderunt, quæ in Angliâ à *Knuto* primo ad *Edwardum* (hoc est, annos viginti quinque inualuit: maior in victoriâ Normanorum: at verò sermonis mutatio nulla. Dani enim, populus vt loco dissitus, sic animos quoque dissitos habuerunt: at verò sermonis maior erat concordia, quàm quæ illis hodie est cum reliquis Germaniæ populis; quemadmodũ ex *Knuti* decreto de Religione, quod adhuc Saxonicè extat, manifestum est. Normanni verò etsi sermonem suum Teutonicum in Gallicum mutâssent, idque etiam *Wilhelmus* primus omnibus modis tentaret, vt Angli Gallicè loquerentur: ita tamen irritus fuit ille conatus, vt post *Wilhelmum* totus refrixerit. Assensere quidem Victori plerique nobiles, & voluptatum ministri, & certò certiùs au lici, qui bonis aliorum inhiabant; ideoque in plurimis aulæ seruitijs multa adhuc sunt Gallica vocabula. In lusibus etiam, in aucupijs, & venationibus omnia Gallicè: etiam nostrates canes ad prædam adhortantur Gallicè, nisi Tristramus, quem adolescens legi, iam penitus consenuerit. Sunt & forensia vocabula multa, in communi vsu nonnulla. Sed his in Etymologiâ datus est locus. Restat, vt videamus, quam tandem mutationem, ab ipsâ temporis diuturnitate, sermo noster perpessus est. Extant Anglicè antiquissima glossemata in Euangelistas, circa annum Christi 700, conscripta, postea etiam ad populum conciones, ecclesiæ canones, & huiusmodi ad rem diuinam facientia: sed ego è mediâ antiquitate exemplum sumam ab *Ælfrico*, qui *Eadgaris* tempore floruit; cuius regni initium fuit anno salutis 960. Epistola eius ad *Sigeferthum* hoc habet exordium.

Ælfric abb: gret Sigeferth freondlice. Me is gesæd that thou redest beo
I Ælfrick abbot greet frendly. To me it is said speakest by
me that ic other'tæhte on Englisceen gewriten other eower ançor æt ham
I teach in my English wryting then your at home
mid eow tæhth. forthan the he swutelice sægth, that hit sie alefd that messe
with you teacheth. because that he soothly saith, is alow'd masse
preostan wel motan wifigen, and min gewriten withcwetheth thysen.
priests may take wyues, my wrytings gainsaieth this.

Nemo verè Anglus est, qui voces hasce omnes suas esse non agnoscit,

vtcunque dialecto variari videantur. At si sequentium temporum authores legas, nescio an agrestem asperitatem exuisse iudices, an potiùs nouam induisse. Habe paucula ex illis quæ *Michael Draitonus*, orbis Anglici *Dionysius*, citat ex *Roberto Glocestrensi*, de Londino à *Luddo* nescio quo mœnibus cincto. illustr. in Polyolbij cantum 8.

Walls he let make al about and yates vp and doun
And after Lud that was [a] *is name he cluped it Luds toun.*
The herte yate of the toun that yut stont ther and is
He let hie clupie Ludgate after is [b] *o nam iwis.*
He let him tho he was ded burie at thulk yate,
Theruore yut after him me clupeth it Ludgate.

[a] *his.*
[b] *own.*

Scio inconcinnam videri hanc poetæ rusticitatem, qui annos vltra trecentos scripsit: sed vtcunque sermonis vsus se dederit, præsentibus hominum temporibus in flore videtur, nisi & idiomatis peritia adsit, & solers vocum alienigenarum discriminatio.

Huc vsque peregrinæ voces in linguâ Anglicâ inauditæ. Tandem circa annum 1400, *Galfridus Chaucerus*, infausto omine, vocabulis Gallicis, & Latinis poesin suam famosam reddidit. Hic enim vulgi indocti stupor est, vt illa maximè quæ non intelligit admiretur. Hinc noua profluxit scribendi, & loquendi scabies. Nam vt quisque sciolus videri vult, & linguæ Latinæ, Gallicæ, aliusue suam peritiam venditare: ita quotidie fera vocum monstra cicuriat; horridasque, & malè sonantes, nidique infausti picas, & cicumas nostra verba conari docet. Sic hodie ferè ex ijs Anglis sumus, qui Anglicè non loquuntur, ab Anglicis auribus non intelliguntur. Nec satis habemus spurium hunc fœtum suscepisse, fœdum aluisse; sed legitimum etiam, origine nostrum, vultu gratum, & à maioribus agnitum, pepulisse. ô dura ora! Communiter audio *komon, visits, envi, malis*, etiam *virtv, studi, iustis, piti, mersi, kompassion, profit, komoditi, kulor, grās, favor, aksseptans, &c.* At verò quò gentium eiecistis illa vocabula, quæ pro his adulterinis maiores nostri vsurparunt? vt voces ciues *exulent*? vt noua barbaries vniuersam linguam Anglicā extirpet? O vos Anglos! vos (inquā) appello, quibus sanguis ille patrius palpitat in venis; retinete, retinete quæ adhuc supersunt reliquiæ sermonis natiui; & quæ maiorum vestigia apparent illis insistite. Anne vt ipsi linguam vestram Romanis prouincialem faciatis, quorum maiores Romana arma contempserunt? Satis superque risimus [a] execrabiles aggrauationes, inficiosas indecentias, & deplorabiles excruciationes vestras. [b] Fabulæ etiam fuerunt semicirculi, & trianguli suppeditalium vestrorum, vultis ampliùs colaphizari?

[a] *Sic Fustianicè scribit auctor anonymus Detectionis veneficarum* 1618.
[b] *Vide fabularum centuriam fabulâ* 5.

Physician Mirus talks of saliuation,
Of Tophes, of pustules, of febricitation,
Who doth ingurgitate, who doth tussicate,
And who an vlcer hath inueterate.

Thus

Thus while his inkhorne termes he doth apply,
Euacuated is his ingenie.

Auditum adueniens rides *Wilsone*? Atque vt nos vnâ tecum rideamus, ede (quæso) Gabritij & Beyæ colloquium Latinogallicoanglicè kantantium. Nec tamen hæc ideo dicta esse velim, ac si omnes omnino peregrinas voces repudiarem: sed vt illorum libidinem refrænem, qui voces vsitatas, sono gratas, & sensus plenissimas auersantur; vt nouas, auditu asperas, sensu dubias, pariant. Neque enim minus nobis quàm alijs gentibus licere puto. Sed vt quæque gens mercibus aliunde importatis liberè vtitur, suasque ipsa extrudit vt alienas comparet: Sic & lingua quæuis alienis copijs ditescere potest, suasque alijs impertire. Quàm multa Romani à Græcis sumpsere? & post captam Græciam, quàm multa vicissim Græci à Romanis? Et si Latinæ linguæ origines libet altiùs inquirere, multa à nostris esse desumpta inuenies. Et vt à corniculâ Æsopicâ plumas aliquot nostrates demam, exempla paucula è multis proponam, vt docti iudicent.

Teutonica.		Anglica.	Latina.	Anglica.	Latina.
Wein		*Wjn*	Vinum,	*The West,*	Vesper quod in occidēte apparet.
Wust		*Wast*	Vastus, a. um.		
Wol		*Wel*	Valeo.		
Wollen	*tu*	*Wil*	Volo.		
Wahlen	*tu*	*Wallow*	Voluo.	*To worrow*	Voro.
ein Wespe	*a*	*Wasp*	Vespa.		
ein Witwe	*a*	*Widdow*	Vidua.		
ein Wurm	*a*	*Wurm*	Vermis.		
ein Wall	*a*	*Wall, or bulwark*	Vallum.	*Tu wade*	Vado. as inde vadum.
ein Weg	*a*	*Wai*	Via.		
		Wag	Vagus, a.um.		

Hîc verò fac, V antiquo, & recto sono proferas, quo nos W. Nam quamuis per illud V sæpe digamma Æolicum siue F crassum exprimerent, in his tamen & multis alijs non obtinuit. V enim literæ F contermina, Græcè per ϐ vertitur: vt, in φλάϐιος & Βεργίλιος, in alijs per ου: vt, in Οὐάλης à valeo, Οὐεσπασιανὸς à vespa. Quamuis non negem nostrum W per V, id est F crassum, aut etiam per ipsam B verti, vt à Wall Belgicè, Teutonicè Walfisch, Anglicè Whale, Latinè *Balena*. Et quemadmodum hæc ab vnâ litera incipientia se offerunt: sic etiam inueniet, cui vacat in pluribus experiri. Namque vt ad Asylum Romuli plurimarum gentium vicina fluxit colluuies, vnde tandem vnus latronum grex: sic etiam ex linguis maximè inter se dissitis, vna tandem lingua Romana conflata est; ideo Latina dicta quia vt à Latinis maximus conuentus sceleratorum, sic plurima inde vocabula deducta sunt. Quare quum nostra Latini asciuerint, reddere quidem idque cum fœnere oportebit. Sic multa hodie Germani à Latinis mutuantur, neque id in vocibus tantùm, sed etiam alicubi in syntaxi.

Et quum lingua nostra alienas voces tam facilè & admittit, & sponte adoptat; hoc itidem & nobis licere postulo, vt monosyllaba nostra assumptis aliunde plurisyllabis mitescant. Et quum semel omnis terræ labium vnum fuerit, & vnus sermo; optandum sanè esset, vt vnâ vocum communione, vnus omnium gentium sermo communis fieret. Quod si humanis viribus conandum esset, nulla profectò lingua ad hoc magis commoda, quàm lingua Anglica, inueniretur. Sed quia hoc humano ingenio sperandum non est, ita nos in nouis vocibus asciscendis pudenter geramus, vt hoc coacti, non petulanter facere videamur. Quod sanè tum denique fiet, quum nostræ voces, nec simplices, nec compositæ, peregrinæ dictionis vim & sensus assequentur.

Restat, vt de nouâ quam affero Orthografiâ pauca dicam. Et sane cùm viderem Saxonum characteres maximâ ex parte Latinis literis haud ita absimiles, sed vt vnos ab aliјs traductos facilè iudicares, nostros tamen concinnitate & elegantiâ Latinos multùm superasse: animaduerterem etiam in omnibus antiquis scriptis, nostris maximæ curæ fuisse, ex verâ prosodiâ voces describere; denique tum primùm allatum esse scripturæ vitium, cum libri nostri imprimi cœpissent; omnem cacographiæ nostræ culpam eò tandem referebam. Nam cùm prudentissimus ille Rex, & vnà fauentissimus literarum, *Henricus* septimus typografum *Winken de word* (qui primus scripta Anglica prelo expressit) huc è Germaniâ euocaret: necesse habuit typografus, illis quos habuit typis, nostras voces excudere. Sic primùm accepti sunt *th* pro ð & þ, g pro ȝ &c. Et si huic non absimile incommodum etiam accederet, vt prelo corrigendo non doctus præesset, sed aliquis de grege mercatorum qui Germanicè & Anglicè loqui posset; corrumpi necesse erat Orthografiam nostram; & (quia tempestiua medela adhibita non est) in hominum vsum corruptam transire. Atque hanc sanè existimo vnicam fuisse causam corruptelæ. Cui rei etiam hoc, argumento esse potest, quod Germani sonos illos non habent, in quibus maximè erratum est. Neque enim prounciaut *þiŋ* sed Ding, pro *faðer, ƿat,* Josef *Cansler* efferunt *Vater, Yosef, was cautzler.* Quæ vitia si corrigas, & vocalibus sua tempora tribuas, habes fere omnia, certè præcipua, quæ in nostrâ scriptione corrigenda sunt. Occurrêre quidem huic vitio viri boni & literati, sed irrito conatu; ex equestri ordine *Thomas Smithus*; cui volumen bene magnum opposuit *Rich. Mulcasterus*: qui post magnam temporis, & bonæ chartæ perditionem, omnia Consuetudini tanquam tyranno permittenda censet. Vnum in equite iure reprehendit, quod noui eius characteres nec aspectu grati sunt, nec scriptu faciles. Huic malo, quoad potuit, subuenit è fecialibus vnus, qui eorum more ex gradu officij nomen sibi Chester assumpsit. Sed ille, præterquam quod nonnullas literas ad vsum pernecessarias omisit, sermonem nostrum characteribus suis non sequi, sed ducere meditabatur. Multa omitto. Neque enim benefacta malignè Detrectare, meum est: tamen hæc paucula adnoto, ne me homini probo falsum crimen affinxisse putes. Emendato nostro charactere vtrunque leges, quia de sono tantùm certamen est. Sic igitur ille. folio 66.b.

Pre

Pre		*prai*	*ſed*		*ſaid*	*iu*		*yv*
ne		*wai*	*ei*		*I*	*iuz*		*vz*
ſe	pro	*ſai*	*ov*	pro	*of*	*ui*	pro	*wj*
ðe		*ðei*	*aunſuer*		*anſwer*	*uið*		*wiþ*
bue		*buoi*	*rjding*		*rediŋ*	*knoun*		*knoun.*
me		*mai*						

Non noſtras hîc voces habes, ſed Mopſarum fictitias. Wadus autem non ſolùm cum feciali errare voluit, ſed ſecum etiam ſeorſum ſentire. Sic non ſcripſit *Lundon*, quod communis fert dialectus; ſed, quod tabellarij, *Lunun*, aut lintrarij *Luun*. Nec duplices conſonas admiſit in *Ǧon* & *ǧuſtis*, ſed *Dzyon* & *dzyſtis* ſcribenda tenuit: idque quia duplex illa conſona quæ has voces incipit, in hæc elementa proximè diſtrahi videatur. Nos autem in vocibus deſcribendis, non ſimplices ſonos diſtrahimus; ſed diſtractos potius in vnum coniungimus. *Bulokerus* vt paucula mutauit, ſic paucula etiam emendauit. Atque hi ſunt quos ſcio Orthografiæ nomen ſuum publicè profeſſos eſſe. Ego autem cum *M. Fabio* ſic cenſendum ſtatuo. Quemadmodum in moribus bonorum conſenſus, ſic in ſermone conſuetudo doctorum, primaria lex eſt. Scriptura igitur omnis accommodanda erit, non ad illum ſonum quem bubulci, quem mulierculæ, & portiores; ſed quem docti, aut cultè eruditi viri exprimunt inter loquendum, & legendum. Et quemadmodum periti pictores ab humanâ facie ſic ponunt imaginem, vt viuos vultus imitetur: ſic etiam à vivâ voce verba deſcribere oportebit, vt à verâ proſodiâ ne latum pilum aberremus. Sed in exiſtimes, me de ſono, tanquam pro aris dimicaturum; quatuor eſſe concedo, quæ regulæ huius aſperitatem aliquantulum lenire, Orthographiam permultùm adiuuare, poſſunt. 1. Deriuatio, 2. Differentia, 3. Mos receptus, & 4. Dialectus. Quæ quidem ſic in adiaphoris valere cupio, vt nullo tamen modo à rei veritate depellant.

1. Sic deriuatiua primitiuorum ſcripturam ſequuntur: vt, *divjn*, *skolar*, potiùs quàm *devjn*, *skuler*: quia in ſyllabis correptis, vbi vtrumuis indifferenter auditur, etymon ſequendum eſſe ſtatuemus. Sic, contrà, deriuata primitiuorum orthografiam oſtendunt; vt, *perſonz* non *perſnz*; quia in deriuatis *perſonal*, & *perſonaliti*, *o* nondum euanuit. Deriuatio tamen de vero ſono nequicquam detrahito, veto enim ſcribi *hower*, *honor*, *honeſt*; quia in his, *h* nec auditur, nec audiri quidem aut debet, aut poteſt, ex regulâ quam pag. 10. reperies: dicimus enim *an ouer*, *mjn onor*, *ðjn oneſti*; non *a hower*, *mj honor*, *ðj honeſti*. Proinde doctus, etymon intuitus, ſcribat *divjn*, *skolar*, *onor*, *kunǧurer*: at ſi indoctus ſuas aures ſequutus ſcribat *devjn*, *skoler*, *oner*, *kunǧerer*, ſuſque deque habeo.

2. Differentia ſignificationis (quoad fieri poteſt, & ſonus permittit) orthografiâ diſcernitur. Quare cùm ſcribas *our* noſter a, um. *e* interpoſito ſcribatur *ouer* hora: id enim & prolatio ferre poteſt, & ſenſus hanc differentiam requirit. Sic I ego. *ei* oculus, *ei* ita, *a dezert* ſolitudo, *a dezert* meritum: at verò *a ſubiekt* ſubditus, & *tu ſubiekt* ſubijcio aut ſolo ſenſu, aut

accentu

accentu distinguntur. Nec in vocibus tantùm solitarijs hæc differentia est obseruanda, sed etiam compositis in orationem. Dicimus enim *mj nativitis kast:* quod verti potest, natiuitas mea calculatur, aut calculus natiuitatis meæ: hîc igitur orthografia, *mj nativiti iz kast*, omnem tollit ambiguitatem. *I kanot drink wjn*, non possum bibere vinũ; & *I kan not drink wjn*, possum non bibere vinum, ex orthografiâ duntaxat fraudem fallunt. Sic igitur orthographia sonum penitus penitusq; non sequetur, quum sensus differentia quærenda est.

3. Nec verò Consuetudini parum tribuo: qui illam vbique sequendam iudico, nisi vbi vera prosodia manifestò repugnat. Proinde licèt frequentiùs dicamus *fook, fat, bam, haf* & *tak, wak, wid, uder, ov, agenst:* tamen quia è primis illis omnes eruditi non eijciunt l, sequamur hîc consuetudinem, & aliquâ ex parte deriuationem, in *foolk, falt, balm, half*, à volk, *fal, balsamum*, halb [in *talk, walk, wiþ, oder, of, against*, scribendi consuetudinem tantum: idque quod docti aliqui viri sic legunt, & aliquando loquuntur. Incipientia etiam à *w*: vt, *wit, wjn, was, wāk, wail, wil*, si *k* præpositum habent, necessariò efficiunt, *kwit, kwjn, kwas, kwāk, kwail, kwil:* tamen quia Consuetudinem sensim dissuere malo, quàm repente præcidere; fero non inuitus, vt scribere possis *quit, qujn, quas, quāk, quail, quil.*

4. Quin etiam vbi dialectus variat, facilè patior vt ipsa scriptura sibi minimè constet: vt, *farder, furder*, aut *furder*; *murder*, aut *murder*; *tu flj*, aut *tu flj*; *tu fljt*, aut *tu floot*, &c. Dialectis autem (exceptâ Communi) in oratione solutâ nullus est locus; nisi vbi materiæ necessitas postulat: Poetis metaplasmus omnis modestè conceditur.

Supersunt, lector, quæ te rogatum velim. Primùm, vt si quid in hoc studiorum itinere à regiâ veritatis viâ deuius aberrârin, illud pro candore tuo aut corrigas, aut me admoneas. Alterum, vt in nouo hoc opere & inusitato, errata typografica condones: quæ quidem, vtcunque studuimus vt quàm paucissima essent; nulla tamen esse non possunt. Vnum agnosco; quòd post vocales breues, consonam eandem duplicatam sæpius inuenies: vt, in *better, robbing*. In quo etsi Consuetudo mala nobis imposuit, culpam tamen non probabimus: sed culpam esse in orthografiâ non ferendam (quum tempus ad eam rem tulerit) ostendemus; nisi vbi aut Compositione, aut Metaplasmo, licuerit crimen defendere. Sed hæc in præsens missa facio; ne prolixâ nimis præfatione, videar moras tuis studijs nexuisse. Vale.

Libri Synops[is]

1 Grammaticam de literarum usu
- Malo; in earum
  - Sono.
  - Comp[ositione]
- Recto; qui est in literis
  - Simplicibus
  - Coniunctis in

2 Etymologiā de
- Vocibus
  - Primitivis.
  - Deriuatis
    - P[…]
    - N[…]
- V[…]
  - Nomine

prias Cap. 5.
proprias ubi de
lectis Cap. 6.
Cap. 7.

Libri Synopsis.

Logonomia Anglica partes habet. 4

- 1 *Grammaticam de literarum usu*
  - *Malo; in earum*
    - *Sono.* Cap. 1.
    - *Compositione.* Cap. 2.
  - *Recto; qui est in literis*
    - *Simplicibus*
      - *Vocalibus.* Cap. 3.
      - *Consonis.* Cap. 4.
    - *Coniunctis in*
      - *Diphthongos*
        - *Proprias* Cap. 5.
        - *Improprias ubi de dialectis* Cap. 6.
      - *Syllabas & voces* Cap. 7.
- 2 *Etymologiā de*
  - *Vocibus*
    - *Primitivis.*
    - *Deriuatis*
      - *Peregrinis* Cap. 8.
      - *Nostratibus*
        - *Compositis*
        - *Comparatis*
        - *Diminutis*
        - Cap. 9.
  - *Vocum speciebus.* 3.
    - *Nomine*
      - *Communi*
      - *Proprio*
      - Cap. 10.
      - *Personali.* Cap. 11.
    - *Verbo; cuius sunt*
      - *Species* 3.
      - *Coniugationes* 3.
      - Cap. 12.
    - *Consignificativis; quæ sunt Adverb. Coniunct. &c.* Cap. 13.
- 3 *Syntaxin quæ est aut*
  - *Soluta*
  - *Poetica* Cap. 24
  - *Vtraq; aut est*
    - *Simplex*
      - *Absoluta* Cap. 14.
      - *Convenientiæ* Cap. 15.
      - *Rectionis quæ est*
        - *Casus*
          - *Vnius* Cap. 16.
          - *Varij* Cap. 17.
        - *Verbi* Cap. 18.
    - *Orna-ta in*
      - 1 *Vocum*
        - *delectu ubi tropi 4 cum*
          - *Appendicibus et Vitijs.* ca. 19
        - *Vsu; isq; aut in vocis*
          - *Defectu*
          - *Pleonasmo*
          - *Enallage*
          - cap 20.
          - *Sono.* Cap. 21.
      - 2 *Sententiæ ordine, et sensu.* Cap. 22.
      - 3 *Exochis* Cap. 23.
- 4 *Prosodiā in*
  - *Accentu*
    - *Grammatico*
    - *Rhetorico*
    - Cap. 25.
  - *Metro; idq; est aut in*
    - *Syllabarum quantitate.*
    - *Pedibus* ——————
    - Cap. 26.
    - *Carmine*
      - *Rythmico* Cap. 27.
      - *Latinum imitante* Cap. 28.

LINGVAE ANGLICAE LOGONOMIA.

Quid ea, partes, literę.

Capvt I.

Ogonomia est comprehensio regularum quibus sermo ignotus faciliùs addisci potest: ea ex Latini sermonis vsu obseruata Latina est, ex Anglici Anglica, &c.

Partes eius sunt quatuor: Grammatica, Etymologia, Syntaxis, Prosodia. Grammatica siue, (vt alijs placet) Literatoria, est Logonomiæ pars de numero & potestate literarum simplicium, & coniunctarum.

Et quamuis in literarũ vsu apud nos, sit manifestus error: tamen quia vulgo sic scribere & legere placuit; primùm quatenus se res habet, deinceps quatenus habere debet, paucis explicabimus.

 Litera

Literæ Anglis eodem sunt numero, ordine, et sono, si per se accipiantur, quo apud Germanos, & reliquos ferme Europæos nobiliores. Sed in c, g, i, s, t, *et* y; *paucula veniunt obseruanda.* C, *ante* a, o, u, *aut consonãtem, idem valet quod* k: *ante* e, i, *& apostrophum* (') *perinde sonat vt* s; *quemadmodum etiam Germani efferunt in* cederbaum *cedrus, et* circkel *circulus. Peculiare etiam Anglis est, per* ch *eum sonum exprimere quem Itali per* c, *in piacevole: ita enim et nos efferimus* **a chaire** *cathedra,* **a cherry** *cerasum,* **a chin** *mentum,* **chosen** *electus, a, um;* **to chuse** *eligo.*

G, *ante* a, o, *aut* u; *vno sono profertur vero et Germano; quemadmodum ante consonantes, in gloria et gratia: ante* e, *aut* i, *sæpissime quemadmodũ Itali in* gentile, *et* giovane; *sic enim et nos sonamus,* **a giant** *gigas,* **a gibbet** *patibulum,* **ginger** *gingiber,* **gentle** *humanus,* **changed** *mutatus, et alia. Hunc sonum aliæ fortasse gentes exprimant per* dzy, *nos per simplex* g, *ante* e, *aut* i; *at ante* a, o, *et* u; *semper per* j *consonam: in his namq;* g, *et* j, *vno sunt eodemq; sono.*

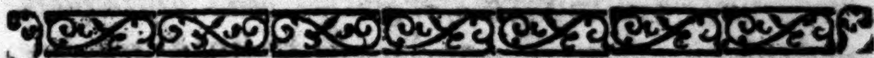
Iason, dzyason, *Iason.*
Geffrey, dzyeffrey, *Galfridus.*
Ginger, dzyindzyer, *gingiber.*
Ioseph, Dzyosef, *Iosefus.*
A Iudge, a Dzyudzyh, *Iudex. vbi etiam* dg *sonat post* u, *quod* j *ante.*

Nec tamen hoc vbiq; obtinet, vt g *ante* e, *et* i; *sic proferatur: dicimus enim,* **to get**, *i. parare, &* **to giue** *donare, et alia nonnulla, sono legitimo et natiuo.*

At verò j *ante* a, o, *et* u, *nusquam variat. Nam quod apud Germanos* I *valet ante vocalem, illud per* y scribi-

scribimus, non per j; *illis enim* Iung, *i. iuvenis, apud nos eodem sensu et sono est* Youug.

In S *illud unicum obseruandum, Anglos illud Hebræorum spumosum* ש *efferre per* sh, *Germanos per* sch; *vt, Anglis pudor est* shame, *Germanis* scham: *Hispani autem per* x *hunc sonum exprimunt; vt in* debaxo *infra.*

Cap. II.
De Literarum compositione.

IN *syllabis componendis illud apprimè notandum est, non omnes vocales esse vbiq; sonoras. Secundò sonum penitus eundē in omnibus non obtinere. Nam quamvis in syllabâ longâ aut brevi, temporum momenta distent, non soni vicinitas: tamen eadem vocalis aliquando latum quiddam sonat, aliquando exilius, vt in* Hall *Henriculus,* hale *trahe, et* hall *aula. Exilius est* a. *in duabus vocibus priorib: in tertiâ fere est diphthongus.*

Syllabæ autem productio, inter scribendum dignoscitur dupliciter. Primò, e *aphono in fine dictionis post consonantem non dnplicatam addito: vt, in* Dame *domina, voce monosyllabâ; nā* Dam *sine* e, *aut* Damme *cum* e, *post consonam duplicatam est bestiæ cuiusvis mater. secundò: syllaba longa censebitur à duplicatâ vocali. Vocalis autem duplicata, est eadem; aut diuersa. In* e, *et* o, *duplicatis, sonus a proprio aliquantulum distat: vt in* grin *laqueus, et* greene *viridis, sonus vnus est, sed in voce priori correptus, in altera longus. Sic in* Bucke *hic dama, et* Booke *liber: neque in his vlla soni differentia est, præter illam quæ in quantitate percipitur. Si autem vocalis diversa sit,*

reijcienda est in pronūciatione posterior, et prior elongāda: vt in **seat** *sedile,* **meat** *cibus; quia* **set** *est locatus, et* **met** *obviam factus. Et licèt in his longis,* e *finalis sæpius redundet, scribimus enim* **seat** *aut* **seate, meat** *aut* **meate:** *duo tamen hic notanda veniunt: differentia, et etymon. Aliquando enim differentiæ causâ vtraq; producendi ratio obseruatur; vt in* **Boare** *aper, vt id oculi distinguant quod aures nequeunt, nempe à verbo* **to bore** *terebrare. In* **People** *autem populus, etymi causâ assumitur* o, *et falso scribitur vt trissyllabum* **pe-o-ple**, *potiùs quàm recte* pipl. *Sic à Belgico* bloed *sanguis, scribimus* **blood**, *aut* **bloud**, *licèt syllaba sit correpta* Blud. *Sed hîc magna est anomalia in illis quæ per* ui *scribuntur. In aliquibus enim, vt in* suit *actio aut querela, et* cuited *wine. i. vinum coctum, regula quam dixi de posteriore vocali in pronunciatione reijcienda, vim suam obtinet vt in* **meat:** *legimus enim,* svt *et* cvted, *per* v *ψιλὸν productum, à Gallicis vocabulis* suire *sequi et* cuire *coquere: aliquando fallit, vt in* **guild**, *i. Societas, siue aula, frequentiæ locus; et* **guiltie** *reus; dicimus enim* the geild-hall, *et* giltie. *In* **build** *autem ædificare, nondum iactum est fundamentum: pro suopte enim cuiusq; ingenio, vnus* bvldeth *per* ὐψιλὸν; *alter* beildeth *per* ei; *tertius* beeldeth *per* I *longum: et adhuc quartus* bildeth *per* i. *breve. Neq; hoc in vocalibus tantùm vsuvenit vt etymi agnoscendi causâ addantur, sed etiam in consonis: scribimus enim à* **Sygne** *signum, sed sonamus* a sein: *item* **in I disdeigne** *dedignor, loquimur* I disdain.

Et quemadmodum ad syllabas producendas duplicatur vocalis; sic ad abbreviandas, consona. Eadem namq; consona in fine duplicata cum e, *nihil momenti addit ad sonum.*

num aut syllabas augendas; sed vocalem praecedentem sono rapto efferendam ostendit, vt in **wanne** *monosyllabâ pallidus: nam* **to wane**, *est decrescere. Consona autem aliquando est potestate par; vt in* **backe** *tergum,* **lacke** *indigentia: nam* **to bake**, *est pinsere, et* **lake** *lacus. Rarò etiam longiùs remota assumitur: vt in* **lambe** *agnus, vt distinguatur a* **lame** *claudus. Hinc excipe* **a wombe** *vterus, et* **to combe** *comere, per ω. licet hanc vltimam antiquitas, et etiamnum dialecti, corripiant.*

Illud autem animadvertendum, haec quae diximus saepius infirma esse; quia quum in nostrâ cacographiâ nihil iussum sit, nihil potest esse iustum: ubi eodem praemio vnusquisq; sapit, aut etiam desipit.

CAP. III:
Orthographia.

Diximus de obliquo: nunc rectum quoad poterimus indicabimus. Atq; vt exteri nostra faciliùs intelligant: primo alfabetum plenum et perfectum afferemus; postea quoties opus erit, exempla subiungemus vtroq; charactere, vsitato videlicet et etiam nouo: vt exteri per novum, rectiùs intelligant vsitatum; nostri per vsitatum, nouã scribendi rationẽ videant, et errores corrigant.

Sed ne mirũ cuiquam videatur aut insolens, tam longo vsu recepta mouere: rationes afferam inprimis conatus mei, vt pro suo quisq; arbitrio statuat, satisne causæ sit cacographiam nostram emendandi.

Atq; quum nostra scire volentes nihil magis arceat, quàm ingens illa difficultas quae primo obiecta intuitu deterret, quum vnos eosdemq; characteres diuerso sono pro-

ferendos videant; nec liquere satis possit, quis potior sonus usurpandus sit: humanitatis ratio me prima impulit ut exteros iuvem, & commune humanæ societatis vinculum, quam nihil magis quàm rationis, et orationis usus conglutinat. Deinde quum aliud scribamus aliud pronunciemus, falsitatem scriptionis nostræ nemo sensus integri possit defendere. Expugnare igitur volui, & si possem expurgare barbariem illam, quæ in nostras literas irrepsit, iisque integrum iam centennium inveterauit: ne si errores nostros corrigere non possemus, stupidissimi mortalium videremur; si nollemus, ignavissimi. Et quum mulieres, vitriarii, pictores, qui aurium sono tantùm inseruiunt, orthographiæ facē ex verâ literarum prosodiâ nobis præbeant: adeone talpescent docti ut etiamnum cæcutiant? Sed vident (inquis) non probant; ferunt, non laudant. Sed quorsū vident, si nō ut corrigant? Ideoq; ferūt, ut Lingua nostra alioquin cultissima, suauissima, copiosissima, perpetuā ferat inustā barbariē? Mihi (fateor) petita lux est à fenestris, in quibus legi dier, quod docti scribunt deare charus, in bred bread panis, inde etiā nakid cum ẏ & bare, pro naked come I. i. nudus venio. Hoc igitur inprimis datū, ratū, sanctumq; esto; Inuentas esse literas, ut vocis articulos, & minima eius momenta distinguerent. Secundò, singuli in voce momenti, singulos esse oportere characteres, & proinde singulorum characterum singulum esse & unicum sonum: ne si eiusdem literæ soni duo, vel tres, aut plures concederentur, nullum in ipsis literis, nullum in vocibus discrimen agnosceretur; et sic quod initio ratum esse iussimus corrueret. Tertiò, vocum significata mutanda non esse, et proinde nihil posse absurdius excogitari quam vocalem mutam, ut antea diximus in dame et meate:

Sed

Sed vniuscuiusq; vocalis breuitatem & productionem, in seipsâ quærendam esse, non aliunde. Quibus positis, et concessis, tandem rem ipsam aggrediamur.

Literæ sunt vocales, aut consonæ. Vocales sunt quinq; a, e, i, o, u. *Omnes plurisonæ, & vt pronunciatione, sic & scriptione distincta.* A, *est tenuis, aut lata: tenuis, aut breuis est, vt in* tallωu **tallowe** *sebum; aut deducta, vt in* tāl **tale** *fabula aut computus: lata, vt in* tal **talle** *procerus. Hunc sonum Germani exprimunt per* aa. *vt in* maal *conuiuium,* haar *coma: nos vnico charactere, sed qui duos referat, sic* a. *aut sic* a

E, *brevis est hac formâ* ε, *vt in* nεt *rete: et longâ sic,* e; *vt in* net **neate** *i. nitidus, adiectiuum: Substantiuum* **neate** *significat omne genus boum.*

I, *est tenuis, aut crassa: tenuis est breuis, aut longa: breuis sic notatur* i, *vt in* sin **sinne** *peccatum: longa sic* į *vt in* sįn **seene** *visus, a, um: crassa autem fere est dipthongus* εi; *sed quia sono exilior paulò quā si diffunderemur in* e, *retinebimus antiquum illum et masculum sonum, atq; vnà etiam laudem quam Iustissimus Lipsus nobis detulit in Reginâ, in amicâ vitâ, &c. eumq; signabimus hoc charactere* j. *vt in* sjn **signe** *signū. Omniū differentia est in* win **winne** *vinco,* wįn **weene** *opinor,* wjn **wyne** *vinum.*

O, *parvum aut breve, est vulgariter notū: magnum sic deinceps notabitur* ω *aut etiam sic* ω *Differētia ea est quæ inter* pol **polle**. *i. capitulum lepidissimum, &* pωl **pole** *aut* **poale**, *id est, pertica mensuræ genus.*

V, *est tenuis, aut crassa: tenuis* v, *est in* ʋ*erbo tu* vz **vse** *vtor: crassa breuis est* u. *vt in pronomine* us *nos; aut longa* v. *aut* ʋ *vt in verbo tu* vz **oose** *scaturio, aut sensim exeo more aquæ vi expressæ.*

CAP.

Cap. IIII.

De Consonis

Consonantium divisiones labiales, dentales, &c: nihil ad nos: Sed omnes in posterum vnicũ sonũ obtinere iubemus; & b, d, g, k, p, q, t, Mutas cum alijs consentimus. In l, m, n, r, x, z; nihil mutamus. C excludimus quia litera infausta, quia non necessaria, quia in eius sono erratum est: cum apice tamen admittimus ad alios vsus. Et quia cum errore confligo, hoc primùm interrogo; Si omnibus antiquis omnes consonæ vnisonæ: qui nos homines sumus, vt in rebus communis iuris, communia decreta mutare audeamus? qui c, g, t, bisonas facimus? Si Mutas ipsi concedimus, quare c, & t, sæpius proferimus vt s? quare g, ante e, et i, sono quodam barbaro et peregrino? Sed medelá opus est, non vulnere. Venio igitur ad illa in quibus aliquid mutatum est. D, et t, antiquum sonum obtinento: sed quia illis aspiratis non raró vtimur, Saxonum maiorum nostrorum characteres retinebimus; et vbi th densum occurrit, ꝺ, aut ð, substituemus; vbi tenue pro th, þ, scribemus; vt pro this thing ꝺis þiŋ hæc res.

Veritas, et feritas, sunt vicina sono: primarum literarum formatio vtriq; eadem, superioribus dentibus ad labium inferius depressis cum sufflatu quodam; densiori tamen et pressiori in v. quam in f. Audeamus igitur aliquid adijcere ipsi f, quo sonus iste indicetur sic. f̧ inde erunt nobis feriti feritas, et f̧eriti veritas. Sed ne bellum

lum cõſuetudini indixiſſe videar, quam certè vbiq; quàm maximè valere percupio, niſi vbi quàm minimè ferenda eſt: licebit etiam et iſtâ vti literâ v, *aut illâ alterâ ſine diſcrimine.*

X. ch. Græcorum in initio nunquam vſurpamus, in medio ſæpe, rarò in fine; et per gh *malè exprimimus: poſthac ſic* ħ. *aut etiam ſic* ħ. *ſcribemus: vt in* waiħt inuħ **weight inough** *ſatis ponderis.*

Q exulare cupimus, quia k *ad vſum ſatis; rarò etiam occurrit niſi in illis quæ à Latinis mutuamur. Sed quia ſonum non mutat, et ſede vnicâ ante* u, *contenta eſt, eam ſub vexillo literæ* k. *militare permittimus.*

N *in illis eſt quas nihil mutare diximus: at ſi* k, *aut* g, *ſequatur, illic minuenda eſt noſtra ſententia, hîc mutanda cacografia: neq; enim (ſi accuratè expendas) planè ita profertur in* þank **thank** *et* þink **thinke**, *quemadmodum pronunciatur in* hand *manus, et* nωn **none** *nullus. Sed ne adeo naſutuli videamur vt nihil vetuſtate rancidum ferre poſſimus: quia* k *ibi clarè auditur, nec congruum eſſe reor quicquam veritati propinquum immutare; monuiſſe tantum volui, ſed te invito non mouiſſe tamen. At ſi* g *ſubſequatur vt in* þing *res, et* ſong *canticum; quia ſonus literæ* g *ibi nullus eſt, at ſemivocalis planè alia, quæ ab* n *non minùs diſtat quàm* m; *miſcebimus formas* n *et* g, *vt in novam conſonam coaleſcant, ſic* ŋ: *vt in* ſiŋ **ſing** *canta, et* amoŋ **among** *inter.*

W, *et* y, *incertas hactenus ſedes habuerunt; neq; enim ſuum tantummodo locum ante vocalem tueri contentæ fuerunt, ſed etiam vocalibus præpoſitis ſubiunctivè in diphthongos coaluerunt, vt in* **ſtraw** *pro* ſtrau *ſtramen,* **law** *pro* lau *lex,* **ewer** *pro* euer *æqualis. Sic et* y, *in* **ioy**, *pro* ʤoi *gaudium,* **they** *pro* ðei *illi, &c:* y *etia apud antiquos*

pro primâ personâ solitariam se stitit: vt ÿ, *pro* I, *ego. At si quis sonorũ æquus æstimator vsum earũ apud nos perpendat, inveniet esse consonas. Nam qui dictionibus à vocali incipientibus præponimus* an, mjn, ðjn; *vt* an unkl *avunculus*, mjn aunt *mea amita*; *ante* w. *et* y. *in initio dictionis a.* mj. ðj *vsurpamus, quemadmodum ante reliquas consonantes: vt* a water *aqua*, mj wurd *meum verbum. Quare vt locum suum & vim propriam sortiantur, eas cum potestate consonantium, vocalibus alijs præire, non subsequi iubemus; vt in istis, a* wast **waste** *desertum, a* wel *fons, a* wjnd **wynde** *ventus, a* world *mundus, a* wud **woodde** *sylua*; Yarn *metaxa, a* yelk *vitellum ovi,* yis **yes** *etiam, a* yωk **yoke** *iugum, a* yuþ **youth** *iuvenis. Et si hic sit lapis Lydius ad consonantium examen; etiam, et* h *consona potius erit quàm pura aspiratio. Nimium enim superstitiosè grammaticus esset, qui scriberet aut diceret* Hi brouħt mi tu mjn hors, *pro* mj hors, *ad equum meum me deduxit.* W. *aspiratum, consona est, quam scribunt per* wh. *& tamen aspiratio præcedit. Sic igitur hunc sonum pingo* ꝟ *vt* ꝟat *pro* what. *Et licèt illæ voces quæ per* w. *&* ꝟ *scribũtur, scribi etiam possint per* u, *ita vt nihil aliud inde colligi queat, quàm quod ex his ipsis literis intelligimus: vt* wjl *siue* ujl **weele** *nassa*; hwjl *siue* hujl **wheele** *rota: tamen quia nostra experientia docet,* w. *et* wh. *veras esse simplicesq; consonas, in quibus u suggrunnit tantùm, non clara vocalis auditur; ideo illud* w. *ante vocales aut diphthongos ius assignatũ obtinebit: at pro* wh. ꝟ *in posterũ vsurpabimus, vt,* ꝟat, ꝟeðer, ꝟic, *&c. pro* **what** *quid,* **whether** *vter,* **which** *qui, &c.*

Ventum est ad s. sha. c. che. *&* ǵ. dzye. *Et primus quidem simplex est sonus,* ꞩ *dextrum referens; posteres*

viores, ċ, & ġ, sunt duplices consonantes. **Etenim** *si illi* ṡ, *aut vt vulgo* sh, *præponas* t; *habes* ċ, *aut* tsh; *si* d, *habes* ġ, *aut* dsh; *nisi quod hîc* ṡ *aliquantulum vergat in* z. *Primum igitur sonum ex illis tribus exhibemus per* ṡ *apicatum: quia quū simplex sonus sit, vnico tantum indice scribendus est, sic* ṡ. *secundum per* ċ; *quia scribi solitus per* ch; *vt,* ċāſt, *pro* chāſt *castus, a, um: tertium per* d, *&* j, *flexurâ capitis* g, *interpositâ; quia aliquando per* j *expressus, aliquando per* dg, *vt in* **iudg**, ġuġ, *iudex;* **iudgement** ġuġment *judicium. Habes sonum, & cum ratione formam; nec vultu tetricam, nec scriptu difficilem. Ecce igitur Alfabetum integrum & perfectum: si numerum spectes, viginti quatuor literarū: a, b, ċ, d, e, f, g, ġ. h, i, k, l, m, n, o, p, r, s, t, u, w, x, y, z. Si potestatem quadraginta; sex plurium quam Russi habent, aut Servÿ, aut Croatÿ. quarum sic est*

Figura	*nomen*	*potestas*	*vsus novus*	*antiquus*	*significatio.*
A. a.	a. exile	*breve*	Mal.	**Mal**	*Mariola.*
A. ā.	ā. exile	*longum*	māl	**male**	*mas.*
A. a.	a. latum	*longum*	mal	**mall**	*marcus.*
B. b.	bj. bee.	*b. latinū*	a brig.	**bridge**	*pons:*
Ċ. ċ.	ċe. che.	*ch:*	tu ċang.	**change**	*muto.*
D. d.	dj. dee	*d. Latinū*	deh	**death**	*mors.*
Ð. ð. ð	ðj. thee	*ð Oxoniensiū*	ðoh	**though**	*quamvis.*
E. ε.	ε	ὀφθαλμόν.	beſt	**beſt**	*optimus.*
Є. e.	e	Ητα. η.	beſt	**beaſt**	*beſtia.*
F. f.	ef.	φ *vt in*	fjn.	**fine**	*nitidus.*
F. fl. V	f(e. ve	β *Oxoniensiū*	f(jn aut	**vine**	*vitis.*
G. g.	ga.	*nil mutat.*	vjn) gud	**good**	*bonus.*

Figura	nomen	poteſtas	vſus novus	antiquus	ſignificat.
G. g.	gj.	dzy. j dg.	a bag:	a badge.	hoc inſigne.
H. h.	he.	nil mutat.	holi.	holy.	ſanctus a, um.
H. h. h.	eih.	x. ch. gr.	bouht.	bought.	emptus a um.
I. i.	i. i.	tenue breve	kin.	kinne.	cognatio.
I. j.	j. j.	tenue longũ	kjn.	keene.	acutus.
J. j.	j. ei.	exile.	kjn.	kyne.	vaccæ.
K. k.	ka.		kap.	cappe.	pileus.
Q. q.	qu.		quins:	quince.	malũ cydoneũ
L. l.	el.	nil mutant	lãzi.	laſie.	ignavus.
M. m.	em.		mun:	moone.	luna.
N. n.	en.		nun.	noone.	meridies.
G. y. y.	ey	ng. aut y.	duy	dung.	fimus.
	vt malè	pronũciatur			
O. o.	o.	ο μικρόν.	tu kol.	to coll.	collũ amplecti
Ω. ω. ω.	ω.	ω μέγα.	a kωl.	a coale.	carbo.
P. p.	pj.		tu prec.	preach.	concionor.
R. r:	ar.	nil variant	tu run.	to runne	curro.
S. ſ. s.	eſ.		a ſun.	a ſonne, or ſunne	filius, aut ſol.
S. ſ. s.	ſa. sha.	ſh.	ſãm.	ſhame.	pudor:
T. t.	tj tee.	nil variat	tu	two.	duo.
T. h.	ha tha.	θ. th.	a hiſtl	thiſtle.	carduus.
V. v.	v.	ὖ ψιλόν.	ſvr.	ſure.	certus.
U. u.	u.	u breve.	ſpun.	ſpunne.	netus. a. um.
V. v.	v.	ω. u longũ	a ſpun.	ſpoone.	cochleare.
W. w.	we.	w. German:	wet.	wette.	vdus.
W. w	hwe. whe.	hu.	tu hwet.	tu whet.	acuo.
X. x.	ex.	nil mutat.	ax.	ax.	ſecuris.

Y. y.

Figura	nomen	potestas	vsus novus	antiquus	significatio.
Y.y.	ya.	i lat. ante vocalem.	a yuþ.	a youth	iuvenis.
Z.z.	ez.	nil variat	zel.	zeale.	zelus.

maximus eius vsus est in fine dictionum, az, ðez, sez.

vti hæc maria.

Literæ ergo sono affines hæ sunt:

b, p	d, t	g, k	v, f	*Hîc non opus est exemplis.*

ƕ, w	vt	ƕic, wic	which, witch	*quæ. venefica.*
ð, þ	vt	ðis, þistl	this, thistle	*hic. carduus.*
n, ŋ	vt a	tun, tuŋ	a tunne, a tongue	*dolium. lingua.*
z, s, ś, ć, ǵ	vt	ðez, sau, śau, ćau, ǵau	these, sawe, Shawe, chaw, iawe	*hi. viderunt. Sauum. mandentem mandibula.*

Aspirationes etiam ħ. & h, eam habent cognationem, quam in Hebræis literis ה & ח, in Græcis (ʽ) & χ. Reliquæ consonantes, l. m. r. x. y. et quinq; vocales, sunt in suo sono quodammodo solitariæ.

Cap. V.

Diphthongi propriæ.

D*iphthongi sunt propriæ, aut impropriæ: proprias dico quæ apud homines cultioris sermonis in vsu sunt; improprias, quas dialecti tantùm vsurpant. A præponitur* ɛ, *in* ǟrj **aerie** *aereus.* o *nunquam*; *sæpius* i, *&* u: *vt, in* aid *auxilium*; bait *esca*; laun *sindonis species*; *&* paun *pignus: vbi aduerte* au *nihil differre ab* a. *Eodem enim sono proferimus a* bal, **ball** *pila*; *&* tu bal, **baule**, *vociferari: at vbi verè diphthongus est*, u, *deducitur in* v; *vt*, av **awe** *imperium*; avger *terebra.*

(E) *rarò præponitur a, nisi fortè sequatur* r; *dicimus enim* an Earle *comes, ita vt a aliquantulum audiatur; in cæteris* egl **eagle** *aquila*, ez **ease** *otium, tu* et **eate** *edo, & similibus, malè inseritur a, obmutescit enim. Nec* e, *sæpiùs præponitur* i, *dicimus enim* hei, *ad hortantes aut laudantes, &* ɛi **eye** *oculus,* ~~aut~~ ɛi *etiam, ita: vbi tamen sonus vocalis exiguum distat ab illo qui auditur in* ðjn *tuus, &* mjn *meus.* E *antiquis præcessit* o. *scripserunt enim & pronunciarunt* eower; *quod hodie scribimus* your, *vester. a. um. quod ipsum in alijs factitatum existimo, vbi præponimus y.* E. *sæpiùs præcedit* u; *vt, in* eu **ewe** *ouicula*; feu **fewe** *pauci,* feuer **fewer** *dapifer.*

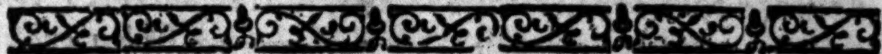
I. *cum* ɛ *in diphthongū coalescit in* djɛr, *dama vel carus: & cum* j *etiam, in* fjɛr *ignis,* hjɛr *merces, &c. cæteris vocalibus, i subiungitur in diphthongos; vt, in* wai *via*, ɛi *oculus*, ǥoi *gaudium*, tu akqüit, *aut* akqujt *libero, aut absolvo.*

O. *aliquoties præcedit i: vt, in* toiz **toyes** *nugæ; & in triphthongo* buoi **boy** *puer; sed* boy *dialectus est Borealium.*

lium. Aliquando pro O. *indifferenter vsurpamus* v *ante* i. *Dicimus enim* toil, *aut* tvil *labos*; broil, *aut* brvil *tumultus*; soil, *aut* svil *sordes*.

Vocali u, *aut* Ὀμικρὸν *præponimus, aut* ὠμέγα. O, *vt in* bound *vinctus,a,um*; Sound *sonus*: ω, *vt in* blωun *flatus, a, um*: *h*rωun **throwne** *iactus, a, um. Sic differunt* a bou **bough** *ramus*; *&* a bωu **bowe** *arcus*; a boul *globus ligneus, &* a bωul **bowle** *sinum.* v, *antecedit* i, *in* ǵvint **ioint** *iunctura*; *in* brvil **broile** *torreo*; bvil **boile** *coquo*; *in* bvi **boy** *index anchorarius*; *& in interiectionibus* hvi ftvi, *&c.*

Et quis jam, cui sunt aures, inficias ibit, sermonem Anglicum esse lōgè suavissimum; quem tot varii soni, tot literæ, tot diphthongi vsitatæ, præter improprias, modulentur?

Cap. VI.

Dialecti: vbi etiam de diphthongis improprijs.

D*Ialecti præcipuæ sunt sex: Communis, Borealium, Australium, Orientalium, Occidentalium, Poetica. Omnia earum idiomata nec novi, nec audivi; quæ tamē memini, vt potero dicam. Ai pro* j. *Borealium est: vt in* faier, *pro* fjer *ignis*: *Et* au *pro* ou, *vt* gaun, *aut etiam* geaun, *pro* goun *toga*: *et pro* v, *vt pro* wvnd **wound** *vulnus*, wawnd. *Illis etiam frequens est* ea *pro* e, *vt* meat *pro* met *cibus*; *& pro* o, *vt* beađ *pro* bo*h* **both** *ambo. Apud meos etiam Lincolnienses audies* toaz, *&* hoaz, *pro* tωz *digiti pedum, &* hωz **hose** *caligæ. Efferunt &* kest, *aut etiam* kusn, *pro* kast *iactus, a, um*; ful*l*a, *pro* follωu; klω*h*, *pro* klo*h* *pannus*; *& contra* spokn, *pro* spωkn

dictus: dvn, pro dun factus: & tvm, pro tym tempus: rjč, pro rič dives: ðωr, pro ðer illic: brjks, pro bričez braccæ: ſeln pro ſelfe: hez, pro hab: aus, pro alſo: ſud, pro ſvld: I'l, Iſt, aut etiam ai'l, aiſt, pro I will, futuri ſigno: ut et in reliquis perſonis, ðou'l, aut ðouſt; pro ðou wilt, ðou ſalt, et ſic in reliquis: hj'l, aut hjſt; wjl, you'l; aut youſt; ðei'l, ðeiſt, aut ðei ſal. in ai, abyciunt i, vt pro pai ſoluo, pā; pro ſai dico, ſā; & pro ſaid, ſed. Pro u, & v, ſubſtituunt v: vt, pro gud kvk, gvd kvk, bonus coquus. voces etiam nonnullas pro vſitatis fingunt: vt ſtrunt et runt, pro rump cauda: ſark, pro ſirt camiſia; pro go ito, gang, et inde gangrel mendicus; pro went, yed, aut yωd ibam, ab antiquis etiamnum retinent.

Auſtrales vſurpant v, pro j; ut hv, pro hj ille: v, pro f; vt, vil, pro fil impleo: tu ved, pro fed affero: & contra f, pro v: vt fineger, pro vineger acetum; fickar, pro vikar vicarius. Habent & o pro a; vt ronk, pro rank rancidus, aut luxurians, adiect; ſubſtantivum etiam ſignificat ordines in acie, aut alios. Pro s, ſubſtituunt z; vt ziŋ, pro ſiŋ cano: & Ič Jch, pro J ego: čam, pro I am ſum: čil chil, pro I will volo: či vωr yj, pro I warrant you, certum do: in ai etiam poſt diphthongi dialyſin, a, odioſè producunt: vt, to pāi ſolvo, ðāi illi.

Orientales contra pleraq; attenuant: dicunt enim fjr, pro fjer ignis: kiver, pro kuver tegmen: ea, pro a. vt, to deans, pro dans ſaltare: v, pro f; vt vellωw, pro fellωu ſocius: z, pro s; vt zai, pro ſai dicito. ἰσχνότητα autem illam magnopere affectant πυργίσκοι noſtræ Mopſæ, quæ quidem ita omnia attenuant, vt a, et o, non aliter perhorreſcere videantur quam Appius Claudius z. ſic etiam noſtræ non emunt laun, et kambrik, ſindonis ſpecies; ſed len, et kembrik:

kembrik: *nec edunt* kapn *caponem*, *ſed* kepn, *et ferè* kjpn: *nec vnquam liguriunt* bućerz met, **butchers meate** *i. carnem à lanys, ſed* bićerz mjt. *Et quum ſint omnes* ǧintlimmin, *non* ǧentlwimen. *i. matronæ nobiles; ancillas non vocant* maidz *ſed* medz. *Quod autem dixi de a, recanto; nam ſi quando ô graviſtrepum audiretur, locum concedunt ipſi a, ſic enim aliquoties ad me pippiunt;* I pre ya gj yar skollerz ljv ta ple; *pro* I prai you giv your skollars lev tu plai. *Quæſo concede tuis diſcipulis veniam ludendi.*

At inter omnes dialectos, nulla cum Occidentali æquam ſapit barbariem; & maximè ſi ruſticos audias in agro Somerſettenſi: dubitare enim quis facilè poſſit vtrum Anglicè loquantur, an peregrinum aliquod idioma. Quædam, enim antiquata etiamnum retinent; vt ſax *pro cultro*, nem *aut* nim *accipe; quædam ſua pro Anglicis vocabulis intrudunt, ut* lax *pro parte*; toit *pro ſedili; & alia. Sed & legitima corrumpunt, quædam uſu; quædam pronunciatu: ut* wjzwai *pro fræno*; wjtpot *pro farcimine*; ha vangſ *huc proÿce, aut etiam arripe projectum; item* hj vangd tu mi at đe vant. *i. in baptiſterio pro me ſuſcepit:* zit am. *i. ſede*; zadrauſh *pro* aſſay đerof *guſta*; hj iz gon avist, *pro* a fiſhing *abÿt piſcatum. Sic etiam protollunt* hrotſjn, *pro* hirtjn 13: narger, *pro* narrouer *anguſtior*: zorger, *pro* moor sorrouful *triſtior. Præponunt etiam i, participÿs præteritis à conſonanti incipientibus; ut* ifroor *aut* ivroor, *pro* frozn *gelu concretus*; hav ye idv, *pro* dun; *perfeciſti? Hoc etiam peculiare habent, vt nomina anomala utriuſque numeri in* z, *per numerum utrumque varient: vt* hooz. **hoſe** *ſing: & plur: caliga vel caligæ; apud illos ſingulariter manet* hooz, *& pluraliter fit* hoozn:

ſic pez, *communiter piſum vel piſa, cum illis ſit pluraliter* pezn *piſa.*

Communis dialectus aliquando eſt ambigua. Audies enim inuf, *et* inuħ **inough**, *ſatis:* ðai, *aut* ðei **they**, *illi*; *tu* flɉt, *aut tu* flωt **floate** *aquæ innatare*; halberd, halberd, *aut* hωlberd *bipennis*; *ſic* toil, tvil; ſoil, ſvil; bjld, bɉld, bvld, *ut antè dictum.*

Dialecti poetis ſolis ex ſcriptoribus conceſsæ; quibus tamen, exceptâ communi, abſtinent; niſi quod rythmi, aut jucunditatis causâ ſæpiuſculè utuntur Boreali; quia ſuaviſsima, quia antiquiſsimâ, quia puriſsima, utpote quæ majorum noſtrorũ ſermoni proxima. Sed quia dialectum ſuam Metaplaſmi ſolâ licentiâ defendunt, de eâ ſatis dicetur ubi ad figuras perenerimus.

Et quod hîc de dialectis loquor, ad ruſticos tantùm pertinere velim intelligas: nam mitioribus ingenijs et cultiùs enutritis, unus eſt ubique ſermo & ſono, & ſignificatu. De venenato illo & putidiſſimo ulcere noſtræ reipub. pudet dicere. Habet enim & fæx illa ſpurciſſima erronum mendicantium non propriam tantùm dialectum; ſed & cantum ſive loquelam, quam nulla unquam legum vindicta coercebit, donec edicto publico cogantur Iuſtitiarij ejus auctores in crucem tollere. Sed quia tota hæc dialectus, unà cum nocentiſſimis hujus amurcæ ſordibus, peculiari libro deſcripta eſt; quia exteris hominibus nil commodi allatura; ex oratione meâ circumſcribam.

Cap. VII.

De ſyllabâ.

Vlgatas Grammaticorum notiones de ſyllabis mitto: in noſtris unicum illud obſeruandum eſt, aliquas ſolis conſtare conſonis; quod in nullâ aliâ quam ſcio linguâ fit. In ſyllabis autem iſtiuſmodi, neceſſe eſt ex liquidis ali-

quam

quam reperiri, aut cum mutâ; aut solitariam: ut, in brj-dl *frænum*; sad-dl, *ephippium*; tj-tl, *titulus. Et quamvis scribi solerent huiusmodi per vocalem* e *in fine additam* **bridle, saddle, tytle**; *e tamen illud elingue est; ut etiam in illis ubi una tantùm liquida reperitur; ut in* **oxen** *boues, legimus* ox-n, *non* ox-en; *neque enim magis quicquam in vltimâ auditur, quam in nec vbi detraxeris ec. Sic etiam fit in* bidn *iussus, non* **bidden**; *in* opn *apertus, non* **op-en.** *Iam si possis legere, hæc sunt de Grammaticâ satis. experire:*

„ Kontent ƕo livz wiþ try'd estât,
„ **Content who liues with try'd estate,**
Contentus qui viuit cum expertâ fortunâ,
„ Njd fer no cang of frouniŋ fât:
„ **Neede feare no change of frowning fate:**
Opus habet timere nullam mutationē corrugantis frontem (fati:
„ But hi ðat sjks for unknoun gain,
„ **But he that seekes for vnknowne gaine,**
Sed ille qui quærit [propter] *ignotum lucrum,*
„ Oft livz by los, & levz wiþ pain.
„ **Oft liues by losse, and leaues with payne.**
Sæpe viuet ex damno, & desinit cum dolore.

Quod tuâ causâ verbum verbo reddiderim condonabis, sicubi Latini sermonis candor obnubitur.

ETYMOLOGIA.

Cap. VIII.
De primitiuis, & deriuatis.

Etymologia est altera Logonomiæ pars de vocibus, quatenus vna ab aliâ descendit. Vox igitur est primitiua; aut deriuata. primitiuam dico cuius origo in nostrâ linguâ quærenda non est. exempla, bāb babe *infans;* fiś fish *piscus;* tu flatẽr *adulari. Nam quamuis* bāb, *aut* flatter, *a Gallicis mutauerimus; aut vt illi, sic & nos ab antiquis Teutonibus retinuerimus: (neque enim existimandum est omnes voces quæ Francis nobiscum communes sunt, ab illis in nostrum vsum traducta esse; sed potiùs vtrisque à maioribus Teutonibus permansisse; & illas maximè quæ à Latinis tralatitiæ non sunt)* fiś *autem, aut* viś *nobis cum Germanis commune sit, & illud fortasse à pisce: tamen quia hæc in Linguâ Anglicâ nullam priorem radicem agnoscunt, primitiua Anglica iudicantor. Nam si nulla linguis primitiua concederemus, præter illa quæ aliunde deduci non possunt; vniuersas profectò Europæ copias ad summum penuriam redigeremus. Illæ igitur voces primitiuæ nobis censebuntur, quæ in nostrâ linguâ originationem non admittuut. Ab his autem natæ deriuatiua sunto: vt, à primo* bābi *pupus,* tu babl̄ *infantum more balbutire,* a bablẽr *infanticrepus,* babling *garrulitas,* a bābl *nugæ; itemque à reliquis.*

Deriuata autem sunt duûm generum: nostratia; & peregrina. Nostratia, sunt Nomina, verba, aut Aduerbia;

bia. De nominibus proprijs nostratibus ita copiosè scripse-runt Verstegamus meritissimè noster, & Reliquiarum Britannicarum auctor; vt vltrà quid addere non sit opus. Sed quia Anglicè scripserunt; necesse est vt moneam, omnia ferè Prænomina ab Hebræis, Græcis, aut Latinis esse ductitia, aut à Saxonibus huc vsque retenta. Nomina autem (pauculis Britannicis exceptis, & nonnullis quæ in eorum posteris permanserunt, qui cū Wilhelmo primo è Normannia hucmigrarunt) esse penè omnia Saxonica. Agnomina vix quatuor numerantur. Ex communibus autem substantiuis, quædam exeunt in ag: vt, tilag cultus: poundag quod in singulas libras soluitur: quædam in ment; vt, ezment relaxatio; käzment adapertilis fenestella: quædam in hed, aut hud; vt, à lusti iucundus, lustihed iucunditas; a bruder brother frater bruderhud brotherhood fraternitas: alia sunt; in [nes] vt, à rishteus rishteusnes: ab hardi fortis, hardines fortitudo: nonnulla in sip ship; vt, a Lord Dominus, Lordsip Lordship dominatus. Quin etiam omne Verbum affert Substantiuum agentis in er: vt, a lern disco, lerner qui discit; a tec doceo, tecer doctor. Illa autem à Verbis in ij, et substantiua sunt actionis; et Adiectiua: vt, herij audientia, et audiens.

Adiectiua multa sunt deriuata: in is; vt, à fvl foole, fvlis stultus; et hæc quasi inceptiua sunt: vt, à salt sal, saltis i. ad salsedinem declinans. In lj sunt et adiectiua: vt, à gud good bonus, gudlj goodlie speciosus: et aduerbia infinita; vt, à faier pulcher, faierlj pulchrè. Multa per i fiunt; vt, ab hard durus, hardi fortis: sic à trou reor, fit trv ratus aut verus, inde trust fiducia, et trusti fidelis i. cui fides adhiberi potest.

potest. Quædam exeunt in sum; vt, à tvil tvilsum *molestus; à* ful *plenus* fulsum *i. plus satis ita vt nauseam faciat. In* ward *sunt aliqua; vt, à* tu *ad*, toward *aptus adiectiuum, et versus præpositio; à* bak *tergum*, backward *retro, aut etiam auersus. Composita itē omnia deriuata sunt: vt, à* wurk *opus, et* man *vir, fit* wurkman *opifex; ab* under *subtus, et* stand *sto, fit* tu understand *intelligo. Huc etiam comparata spectant, et diminuta, itemque quæ a Nominibus, et Verbis deflexa sunt: quæ omnia inferiùs agnoscentur.*

Peregrina nonnulla integra adsumuntur; illa maximè, quorum significata vnà cum ipsis nominibus innotuerunt: vt, barricada *Hispanicum, munimenti genus est ex viminibus in dolij modū contextis, et terra impletis:* borracha *vtris species. Ab Italis habemus pro* veluto di tre peli ϸrį pįl velvet *holosericum villosum triū pilorum. Sic necessitatis gratiâ harum gentium vocibus vtimur, alias rarò; nisi ioci, aut peritiæ ostentandæ causa, vt* bravāda, bona roba, *&c. Sed et ab Americanis nonnulla mutuamur, vt* maiz *triticum Indicum, et* kanoa *linter è trunco arboris igne et silicibus cauato. Gallica paucula inuiti recepimus. Nam quū Wilhelmus primus ius suum armis vindicaret; vt sui, bello potiores quam literis, ius dicere possent, veteres Saxonum leges Latinè scriptas Gallicè verti iussit; partim suas addidit, sed suo tamen idiomate. Hinc fit, vt præter nonnulla Saxonica, quæ nec Gallicè, nec Latinè verti possunt; omnia fere vocabula forensia sint peregrina; formulæ enim omnes et breuium, & ferme omnes Actoris, & Rei, Latinæ sunt: at qui iudicum placita recensent, ea omnia barbaro quodam sermone scribunt, qui tamen ad Gallicum proximè accedat. Permulta tamen è Gallicis sponte,*

admisi-

admissimus. Nam cum reges Angliæ, quadringentos circirciter annos, permagnas in Gallia prouincias sub imperio tenuerint; quî fieri potuit vt populus ingenuus & comis, multa inde vocabula non asportaret, quæ vnà cum ipsa gente in ciuitatem adscripsit? Sic multa à Gallis traduximus; sed illa maximè, in quibus Latini sermonis manifesta vestigia; vt, sustεnans alimentum; maintεnans animi aut victus additio, à manu & teneo. Rεduite nupera vox est a reduco, munimentum pro tempore aut occasione factum. At vsucapione nostra sunt grās, & fās, à gratia et facies; & plurima alia quæ ad nos integra transierunt. Plurima etiam immutauimus; vt, impregnabl inexpugnabile, ab imprenable à prehendo: sic tu εmbεllis, ab εmbεllir adorno à bellus; tu impoveris depauperare, a pobrε pauper; tu rε-kon-pεr-sev; à re-con-per-cevoir à capio.

A Græcis nonnulla fecimus nostra; zel à ζηλος; & plurimas voces artis admisimus; zodiak, horizon, hypotεnvsa, pεrikranium, &c. Ad Latina venio. Et si vspiam querelæ locus, hîc est; quòd otium, quòd literæ, maiorem cladem sermoni Anglico intulerint, quam vlla Danorum sæuitia, vlla Normannorum vastitas vnquam inflixerit. Nam præter illa paucula quæ maiores nostri ciuitate donasse videantur, wȳn à vino, wāst à vastus. &c. (si tanem hæc à Teutonib. ipsi non asciverint) infinitus vocum grex irrepsit, quas postera ætas asciuit, & cudendi noua verba prurigo.

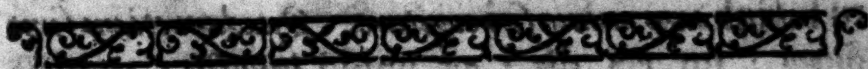
A Latinis in tas, infinita est nominum seges in ti: vt, kommoditi, humaniti, pεrspikuiti; ex quibus aliqua syncopam patiuntur: vt bounti; nisi malis a Gallico bonté deductum. Sic eodem sensu largis à largitas. Latinis

tinis in io, pileus libertatem donat; si enim injicias n, *per forum cursitant* opinion, kommendasion, salutasion. *Nec legitimam tantum prolem municipem fecimus; sed spuriam etiam & adulterinam*, dilapidasiō, fruision, dominion. *Illa in mentum abjiciunt* um; *vt,* dokument, monument. *Tudo apocopatur in* tvd; *vt,* multitvd, ingratitvd. Order *ab ordo, est eius ordinis solitarius. go variè mutatur; vt, à Virgo* Virgin; margent, *à margo;* imag, *ab imago; virago non vitiata manet. Tura abijcit vltimam vt* literatvr, skriptvr. *Hîc etiam nonnulla affinximus: vt,* indentvr *syngrapha,* adventvr *pecunia aut merx ad quæstum incertum exposita. Sed ab* over *supra,* overtvr *quod ad tegendum paratur, merè nostra est. Illa in ans, & ens, mutant* s, *in* t; *vt,* vigilant, prudent. *Contra antia & entia migrant in* ans, *&* ens, *vt à temperantiâ, confidentia;* temperans, & konfidens. *Quædam tamen adsumunt* i; *vt,* impotensi, konstansi. *Verbalia in bilis exeunt in* bl; *vt,* komparabl, impossibl, inkredibl. *Alia in lis duas vltimas amittunt vt* final, material, meridional: sutl *huc spectat à subtilis; et* metl *à metallum. Finita in* ca, *desinunt in* kl; *vt, à manica* manikl: *sic* tvnikl, *his adde* sanikl *à saniculâ herbâ. Illa in ilium variè vertuntur, vt, consilium* kounsel, *exilium* exjl. *Plurima in tus, duabus vltimis castrantur: vt,* temperat, substitvt; *sic a benignus* benign, *aut* benijn; *à condignus* kondign *aut* kondijn. *Quædam integra manent: vt,* konsul, *& plurima in* or; *vt,* doktor, superior, moderātor: *sic multa in* us: *vt,* perspikuus, illustrius, kommodius: *quæ tamen Latinè sunt comparatiua, apud nos sunt positiva tantum. Quædam his similia cudimus vt* generus. *i. magni animi,* fāmus *famosus,* glorius *decorus;*

vorus; quae tamen fictitijs Gallorum in eux *viciniora videntur: uti &* profit *commodum, &* profitabl *commodus, a proficio. Quinetiam verborum a Latinis vocibus variae sunt formae. Quaedam enim ab ipso themate descendunt; vt,* tu defend, tu defrand; *a reduco fit* tu redus. *Illa in ico abjiciunt vltimam; vt,* tu magnifj; tu multiplj, *nam* tu supplicāt tu explicāt *ventus ferre committimus. Quaedam à nominibus oriuntur: vt a pars,* tu impart *impertior; ab importunus,* tu importun. i. *vehementiùs vrgere; ab intimus,* tu intimāt *indico.*

A verbalibus etiam in tus, & sus, magna est nobis verborum frequentia: vt à substitutus a substitut *nomen, &* tu substitut *substituo; sic ab incensus,* tu insens *ad iram incendo; à suppositus,* tu suppoz *suppono. Atque vbi huiusmodi in vsu sunt, illa quae ab ipso themate fiunt* tu propon, tu expon, *&c. nondum obtinuerunt.*

Nec tamen existimandum est, omnia harum terminationum Latina, sic fieri Anglica; aut haec sola: sed has esse vsitatissimas derivandi formulas. Quae autem hic reliqua sunt, si ista studiosiùs inquirere visum est cuipiam; Iohannis Minshei dictionarium etymologicum consulat, & eius ἐτυμολογίας *pro suo arbitratu aut probet, aut improbet.*

Cap. IX.

Compositio, Comparatio, Diminutio.

EX communibus vocum affectionibus quibus Etymologia dignoscitur, hae supersunt. Composita quae ab alijs linguis assumpsimus ex suis regulis innotescunt. Nos

 substantiva

ſubſtantiua componimus, vt göldſmith aurifaber; horſman eques. Huc ſpectant ſubſtantiua in dum. Nam à verbo tu djm æſtimo, fit dum iudicium ſiue ſententia: inde compoſita, wizdum ſapientia, propriè ſapientis iudicium; & kiŋdum regnum, vbi rex ius aut ſententiam dicit. Componuntur etiam adiectiua; vt, trvſimiŋ veriſimile: aut vtraque, vt praiz-wurdy laude dignus. Adiectiua abl potens, ful plenus, lɛs minus, & ljk ſimilis, plerumque ſequuntur in compoſitione; & omnia ſic compoſita adiectiua ſunt: vt sālabl venalis; hoopful ſpei plenus; hooples exſpes; warlȳk bellicoſus. Sin adiectiuum præcedat, tota vox aut ſubſtantiuum erit; vt hapeni halfepenni medius denarius: aut aduerbium; vt lȳkwjz ſimiliter. Munger inſeparabile eſt, & illum denotat qui rem venalem habet; vt, fiſmunger cetarius. Cum perſonalibus etiam fit compoſitio; vt, ſɛlf-wild αὐθάδης; & ſɛlf-lȳkiŋ αὐταρέσκεια: componuntur & ipſa inter ſe, vt him-ſɛlf ſeipſum, watſoo'ɛr ſi quid aliud. Ex conſignificatiuis autem inſeparabilibus præpoſitis, quædam ſunt ἐπιτατικὰ a, & bi: a; vt, tu amāt terreo; tu avér vehementiùs affirmare pro vero, & ſæpe cum conſonâ dictionis compoſitæ: vt, tu aſſúr certum dare; tu akknooulɛdg agnoſco; tu adgug adiudico. bi, vt tu bitāk recipio, tu bithink cum animo ſuo cogitare. Quædam etiam ſunt στερητικὰ; un, & dis: vt, unbid iniuſſus; unbleſt cui non benedicitur: diſpitɛus immiſericors, tu diſpraiz vitupero. n ſolitarium hîc eſt; vt naught vitioſum aut malum; & nooucht nihil, à not non, & aught aliquid: ſic nothing à no non, & thiŋ res nihil; etiam à wil volo, tu nil nolo antiquis in vſu erat. Miſ: inſeparabilɛ eſt, & ſignificat malè aut perperam: vt, tu miſtāke perperam intelligere;

telligere ; tu misplās *male locare* ; mj mjnd misgivz mi. *i. animus mihi aliquid mali præsagit. Huc adijce* for: *vt*, tu forswer *peierare* : inter *aut* enter *à verbo* tu enter *introeo, nobis cum multis gentibus cōmunis facta vox consignificatiua, inseparabilis est; & semper præcedit in compositione: vt*, intercang *alterna mutatio* ; tu intermedl *intermisceo* ; tu enterfer *calcibus cutem interterere. At* soever *semper sequitur, et Latinorum* cunque *respondet : vt*, hwv soever *quicunque*, wensoever *quandocunque. Inseparabilia etiam Latina cum nostris componimus : vt*, tu return *reuertor* ; tu disalou *improbo* ; tu impair *aut* empair *deterius aut minus reddere : huc refer* tu countercang **counterchange** *permutare. Reliquæ præpositiones pro suo sensu præponuntur, siue nominibus: vt*, outlet *extramissio* ; inlet *intramissio* ; *siue verbis : vt*, tu overtāk *assequor* ; tu understand *intelligo* ; tu wiþhold *detineo* ; tu welkum *aduentui gratulor* ; *siue verbalibus : vt*, forgoing *præcedens* ; forlorn *perditus* ; abuvsaid *supradictus* ; *siue alijs consignificatiuis : vt*, wiþout *extra* ; wiþin *intra*.

Et quum plurimæ nostræ voces monosyllabæ sint, & se sponte offerant in compositionem : in hoc multò impensiùs, & etiam fructuosiùs studerent docti ; vt aptâ nostrarū vocū compositione animi sensa expromerent ; & linguam per se vberrimam, etiam ad luxuriem (si id tantopere cupiant) copiosiùm redderent ; potiùs quàm eius natiuum decorem peregrino fuco adulterarent. Hoc autem negotium doctis solis defero ; ne imperiti, & audaculi, Nerei repandirostrum, & incuruiceruicum pecus inducant ; aut ipsum fortasse Pacuuium Bombardogladiofunhastaflammiloquentem.

Comparatio est adiectiuorum ; & aduerbiorum: vtraque est regularis ; aut anomala. Regularis fit aut per signa ; aut per formationem comparatiui à positiuo, addito er, *et superlatiui addito* est : *vt*, hard *durus*, harder *durior*, har-

dɛſt *duriſsimus* : ſoft, ſoftɛr, ſoftɛſt, *mollis, mollior-issimus. Atq; hæc forma ad adiectiua ferme ſola pertinet. Signa per quæ fit comparatio ſunt in quantitate,* mωr *magis,* mωſt *maximè: in qualitate,* bɛtɛr *meliùs,* bɛſt *optimè. Vt,* wikɛd *impius,* mωr wikɛd *magis impius,* mωſt wikkɛd *maximè impius:* lernɛd *doctus,* beꝥɛr lernɛd *doctior,* bɛſt lernɛd *doctiſsimus. Quæ tamē ipſa ſigna anomaliā quandā comparationis habent, vt & adiectiua illa quæ ſequuntur.* gud *bonus,* bɛtɛr *melior,* bɛſt *optimus.* Bad, il, nauſht, *malus;* wurs *peior,* wurſt *peſsimus.* Litl *paruus,* lɛs *aut* lɛſſɛr *minor,* leſt *minimus.* Muċ, mωr, mωſt ; *multus, plus, plurimus; aut aduerbialiter multùm, plus, plurimùm; at in numero* mani, mω, mωſt ; *multi, plures, plurimi. Sic* far, farᵭɛr *aut* furᵭɛr, farᵭɛſt *aut* furᵭɛſt ; *remotus, ior, issimus; aut longè, longiùs, longiſsimè.* Vndɛr *infra,* undɛrmωſt *infimus, aut maximè infrà.* Wiꝥin *intra, aut* inward *internus;* inꝥɛr *interior aut interiùs;* inꝥɛrmωſt *intimus aut intimè.* Wiꝥout *extra,* outward *extra aut externus;* outɛr *exterior;* outɛrmωſt *aut* utɛrmωſt *extimus aut in extremo.* Aftɛr *pòſt,* laſt *vltimus, aut vltimò.* Nȷ́ɛr, nerɛr, next, *propinquus, or, issimus; &* nȷ́ſh, nerɛr, nɛxt, *prope, propiùs, proximè. Sic* litl, lɛs, leſt; *exiguùm, minùs, minimè.* Wɛl, beꝥɛr, bɛſt ; *bene, meliùs, optimè:* il, badlj, nauſhtilẏ, *male;* wurs *peius;* wurſt *peſsimè.* Oft, oftɛr *aut* oftnɛr, oftnɛſt *aut* oftɛſt ; *ſæpe, ſæpius, ſæpiſsimè.* Bɛfωr *antè;* formɛr *prior, &* formɛrlẏ *priùs;* formωſt, *aut* firſt *primus, aut primò.* Abuv, hȷɛr, hȷɛſt, *ſupra, ſuperius, in ſummo: nam* hȷſh, hȷɛr, hȷɛſt, *adiectiuum, exiguam habet anomaliam.* Quikli *citò,* ſυnɛr *citior aut citiùs,* ſυnɛſt *citiſsimus aut citiſsimè: nam* ſυn, *hodie apud plurimos ſignificat ad primam veſperam; olim citò.*

Per

Per *er*, et *eſt*, *non comparantur verbalia actiua in* iŋ; *vt*, luviŋ *amans*: *nec paſsiua*; *vt*, luvεd *amatus*; taught *doctus*: *vti nec compoſita cum* abl, ful, lεs, ljk, *vt*, avail-abl *vtilis*, mjndful *memor*, faiþlεs *infidus*, ſωldiεrljk *militaris*: *neque etiam illa quæ per* jv, iſ, *& multa quæ per* lj *aut* us *terminantur*; *vt*, fugitjv *fugitiuus*, grjniſ *ſubuiridis*, dailj *quotidianus*, *aut quotidie*; fāmus *famoſus*. *Huc etiam refer materialia*: *vt*, gωldn *aureus*, ſtωni *lapideus*: *item quæ tempus ſignificant, & ordinem*; *cum multis alijs*: *vt*, wintrj *hybernus*; ſεkond, þird; *ſecundus, tertius*; *&c. Et quamuis aliquando audias* ſtωniεr, *aut* famuſεr; *tamen pro libertate loquendi tolerabilis erit ſermo, potiùs quàm laudabilis ſcriptura. Per ſigna tamen omnia ferè quæ diximus comparantur*; *vt*, mωr luviŋ, mωſt luviŋ; betεr, *aut* beſt luvεd. *Atque vt Hebræi, ad ampliorem vocis alicuius ſignificationem, ſyllabas adaugent*; *ſic nos ſyllabarum tempora*: *vt*, gret *magnus*, greet *ingens*; monſtrus *prodigioſum*, mωnſtrus *valde prodigioſum*, mωωnſtrus *prodigioſum adeo vt hominem ſtupidet. Nonnunquam gemminatâ voce augetur ſignificatio*: *vt*, an ωld man *ſenex*, an ωld ωld man *multâ ætate prouectus. Atque hæc vltima forma aliquando in ſcriptis eſt*; *altera in ſermone tantùm*.

Diminutiua pauca ſunt. Quædam tamen in εt; *vt*, *à* kās *capſa*, kaskεt *capſula*: *nonnulla in* εl; *vt*, *à* pjk *lupus aquaticus*, pikrεl *lupulus*: *itemque in* kin; *vt*, *à* lam *agnus*, lamkin *agnellus*: *alia ſunt in* liŋ, *vt à* gus *anſer*, gozliŋ *anſerculus*: *à* kat *catus*, kitliŋ *catulus. Diminutio fit nonnunquam ſermoni interiectâ particulâ* tjni: *vt*, a litl man *breuis ſtaturæ vir*; a litl tjni man, *pumilio aut nanus. De proprijs fictitijs* Ǧak *pro* Ǧon *Iohan-*

nes

nes, et Gil pro Gilian *Iuliana, &c. nihil attinet; quia ſermonis ſunt, non ſcriptionis: & quamuis attributa paruulis, Apocopata tamen potius quàm diminuta.*

Cap. X.

Vocum ſpecies.

Prima Nomen.

Partes orationis ſunt tres	*Nomen,*	*Quorum eſt numerus*	*Singularis,*	
	Verbum,		*Pluralis.*	
	Conſignificatiua dictio, vbi ſunt Articulus, Aduerbia, Præpoſitiones.			

Nomen, eſt	*Commune,*	*Omnia ſunt aut*	*Subſtantiua.*	
	Proprium,			
	Perſonale,		*Adiectiua.*	

Nomen ſubſtantiuum commune, eſt cui poſſunt præponi articuli duo a, *aut* ðe: a *quidem numero ſingulari ante conſonantem; vt,* a man *vir: at ante vocalem,* an; *vt,* an overſier *ſupraviſor. Reſpondet hic articulus Germanorum* ein; *Gallorum item, et aliorũ deriuatis ab vno, non numerali ſed præpoſitiuo tantum: vt,* a hous, ein hauſz, un maiſon, una caſa, *domus.* Ðe *vtriſque numeris adiungitur, & reſpondet articulo* Teutonico der, die, das, *niſi quod inflexionem non admittit. Reliquæ nominum ſpecies his articulis deſtituuntur, niſi quatenus docetur in ſyntaxi.*

Anomali

Anomalia numeri.

Singulari carent, Affairs *negotia*, askz *cineres*, bellouz *follis*, daintiz *bellaria*, dregz *feces*, kats *edulia*, samblz *macellum*, serz *forfex*, sizerz *forpex*, tongz *forceps*, evz *extrema tecti tegula*, ricez *diuitiæ*, oz *limus marinus*, hadez *fori*, bits *quibus funis anchorarius ligatur*; sroudz, ratlingz, *& alia fortasse nauis armamenta*: hauks *grates*, noonz, idz, kalendz; *nonæ, idus, kalendæ*; armz *arma*, entralz, *&* bouelz *intestina*: barbz *Phaleræ*. *Accipitrarijs etiam & venatoribus quædam sunt singulari carentia: vt*, krenz *aut* kreanz *asturis, aut fringillarij retinacula*; lynz *autem sunt accipitrum longarum alarum*; *vt, Smerilli, & falconum*; gessez *lemnisci*, lessez *i. relicta porci*, fjants *vulpis*, spraints *lutræ*. *Sic* floks *flocci*, nuz *res nouæ*, giblets *anseris intestina pedesque*; petitoz *pedes porcelli*; umblz *intestina cerui*, dousets *testiculi, & tenera cornua*; trinkets *instrumenta doliariorum quibus vinum ab vno vase exhauritur in aliud*. *Item herbæ*: bits *blitum*, hops *lupulus*, avenz *caryophyllatum*; kaperz *capparis*, kressez *nasturtium*, sanderz *santali, &c. Numeralia*, tu, þri, four; *duo, tres, quatuor, &c.*

Plurali carent propria nomina ciuitatum, montium, fluminum, regionum mensium, item, & virorū singulorū: sic metalla; gold *aurum*, silver *argentum*, bras *æs*, tin *stannum*: *& frumenta*, whet *triticum*, rj *secale*, barlei *hordeum*, rjs *oriza*, buk *fago-triticum*, malt *brasium*; *at* ben *faba*, fich *cicer, numero vtroque leguntur. Singularia etiam sunt ex his confecta*; bred *panis*, al *cereuisia*, potag *jus*, bier *lupulma*, frumenti jus *e tritico*, chaf *palea*, *itemque* gras *gramen*, hai *fænum, & herbæ*; *vt* fern *filix*, kumin

min *cuminum*, garlik *allium*, jzop *hyssopus*, purslain *portulaca,&c.* et *nomina herbarum composita* ; *vt*, ei-brjȝt *eufragia*, pen-irjal *pulegium*, ladiz-mantl *alchimilla*, ʃepɛrdz-purs *bursa-pastoris*, hoor-hound *marrubium*, arʃ-ʃmart *hydropiper*, livɛr-wurt *lichen,&c.* *Et quæ aliunde desumpta integra manēt: vt* filipendula, fumiterræ, palma-Christi, brank-ursina, alkaengi, *&c.* *Morborū etiā nomina quædā plurali carent*; ðɛ ǧaundis *icteritia*, ðɛ hed-āc *cephalalgia*, ðɛ gout *podagra*, ðɛ stoon *calculus*, ðɛ kolik *colica*, ðɛ timpanj *tympanitis, &c.* *Humores etiam: vt* kolɛr *cholera*, blud *sanguis*, flem *flegma*, mɛlankolj *melancholia.* *Et artes*; Grammar, Loǧik, Muzik, Ǧɛomɛtrj. *Liquida etiam*: huni mel, sidɛr, *vinum è pomis*, milk *lac*, *præter* watɛr *aqua*, et wjn *vinum*, *quæ numerum vtrunque sortiuntur.* *Liquabilia etiam hanc formam sequuntur*: butɛr *butyrum*, glv *gluten*; gres, sem, *et* fat *adeps*; pič *pix,&c.* *Huc adde plerosque animi affectus*: ɛnvi *inuidia*, folli *stultitia*, ʃām *pudor*, mɛrȝ *iucunditas, &c.* *Et multa quæ sine sedibus errant*; aparɛl *vestitus*, *antenna item retinaculum quo alligatur malo*; bākn *suilla fumigata*, balm *balsamum aut melissa*, bran *furfur*, bumbast *gossipium*, čak *calx natiua*, draf *sordes*, dros *scoria*, durt *lutum*, duŋ *fimus*, dust *puluis*, flɛʃ *caro*, fodɛr *pabulum pecorum*, flax *linum*, froȝ *spuma*, fvd *victus*, hɛl *gehenna*, hɛmp *cannabis*, insɛns *aut* frankinsɛns *thus*, kanvas *cannabium*, klai *argilla*, luk *omen*, lɛðɛr *corium*, ljm *calx*, lev *venia*, marl *marga*, mās *macir*, mjȝt *potentia*, mud *cænum*, mortɛr *cementum*, muk *fimus putrefactas*, mustɛrd *sinapium*, noȝiŋ *nihil*, Paradjs *paradisus*, pɛpɛr *piper*, plāt *vasa argenta*, quiɛt *quies*, rɛljf *subsidium*, *et pleraque alia in* nɛs;

vt,

vt, darknes *tenebræ*, rįhteusnes *iustitia, &c. Paucula etiam in* tj *pluralia leguntur* ; *vt*, kommoditjz *commoda*, privitjs *pudenda: cætera fere omnia in* ti *sunt Singularia*; *vt*, puritj, frugalitj, *à Latinis in tas, &c. sic a* rās *soboles*, rest *quies*, ruþ *misericordia*, sivet *sibetum*, slįm *limus*, soil *solum, sordes, aut aqua quam ceruus aut equus turbat*, sut *fuligo*, strįf *lis*, tar *pix liquida*, tinder *fomentum*, timber *materies*, tou *stupa*, þrift *parsimonia*, welþ *opes*, wizdum *sapientia*, wud *lignum*, wul *lana. Plura alia sunt quæ etiam apud Latinos Singularia tantùm sunt* ; truþ *veritas*, faiþ *fides*, glori *gloria, &c. Atque quum multa alia huc referre vellem* sun *sol*, mun *luna*, milk *lac*, trus *induciæ*, trust *fiducia*, offal *quisquiliæ, &c. manus tamen mihi iniecit loquendi audacia, et illa vulgi arbitrio linquenda reclamitat.*

Adiectiuis plerisque nulla est differentia numeri, nisi gratiâ substantiui cui adhærent : vt, a gud man *vir bonus*, gud men *viri boni. At*, muc *multus, a, um* : everi *singulus, a, ū* ; *ordinalia item omnia vt*, first, second, þird, *primus, secundus, tertius. Singularibus tantùm*: sundri *varij, æ, a* ; mani *multi, æ, a* ; âl *omnes, ia* ; boþ *ambo, æ* ; *Pluralibus solis adnectuntur.*

Quædam ab vno orta variè significant ; *vt*, koper *cuprum*, led *plumbum* ; *at a* koper, *a* led, *significant vasa ceruisiariorū inde facta, & habent pluralem* : ledz *etiam ædificij tectum plumbeum est et singulari destituitur*. Korn *frumentum singulariter tantùm* ; *at a* korn *granum*, kornz *grana* ; *a* flouer *flos*, flouerz *flores* ; *at* flouers, *i. menses muliebres, singulari caret*. Bįf *caro bouina*, mutton *ouina*, vel *vitulina, in singulari tantum leguntur* ; *at a* bįf *bos, a* mutton *ovis, a* vel *vitulus, habent* bįvz, mut-

 nz,

nz, velz. *Sic* yvþ *iuuentus singulare tantum est, at a* yvþ *iuuenis habet pluraliter* yvþs *iuuenes.*

Nomini accidunt Genus, Casus, Declinatio. Genera sunt tria; Masculinum, Fœmininum, Neutrum. Masculinum genus comprehendit omnes mares, et quæ sub mascula specie intelliguntur; vt, angelos, viros, equos, hos canes, &c. solem etiam, syderaque omnia quæ Latinis mascula sunt, vt Aries, Saturnus, Arcturus, &c.

Genus fœmininum mulieres complectitur, et fœminas quascunque, equas, vaccas, has canes, Lunam etiam, Venerem, Virginem, Cassiopeam, &c.

Per προσωποποιΐαν *autem venti masculi intelliguntur; insulæ, regiones, vrbes, fœminæ; fluuij, quà masculi, quà fœminæ; vt hic Isis* Ouz, *hæc Tama* Tām, *hic Abus* Humber *hæc Sabrina* Sєvєrn, *&c.*

Omnia inanimata Neutra iudicantur.

Casus sunt sex; qui non terminatione internoscuntur; sed aut Loco, aut signorum adiectione. Nominatiuus verbo antecedit, Accusatiuus sequitur; Genitiui signum est Of; *Datiui* Tu, *aut* For; *Ablatiui vna ex præpositionibus* in, wiþ, from, *&c. de quibus pòst; Vocatiui signum est* ô *aut* ho, *raró tamen idque* [illegible] *adhibetur; vt,*

„ O man! rєmєmbєr ðat last bitєr þrou;
„ For az ðє trj duþ fal, so ljz it єvєr lou.

Declinationum differentia petitur à formatione numeri pluralis à singulari: Tres proinde sunt declinationes. Prima est Nominum quorum figuratiua vocalis mutatur in plurali; vt fut *pes,* fjt *pedes;* gus *anser,* gis *anseres;* man *vir,* mєn *viri; cum compositis* kinzmєn

cognatus,

cognatus, bondman *seruus*, *pluraliter* kinzmen, bondmen. *His si addas*

Kou			Kjn	*Vacca, æ.*
Lous		*Pluraliter*	Ljs	*Pediculus, i.*
Mous			Mjs	*Mus, res.*
Tuh			Tjh	*Dens; tes.*

habes ferè omnia regularia huius declinationis. Est autem hîc anomalia duplex: Excessus; *quum vox plus æquo variatur, vt in* wuman *mulier*, wimen *mulieres*; *vbi vocalis vtraque mutatur: huc adde* bruðer *frater*, breðren *fratres: et Defectus; quum vox est eadem vtrique numero; vt in* ʃjp, *ouis et oues*; Djer *dama aut damæ*; hoz, *caliga vel caligæ*; pez, *pisum vel pisa*; odz, *imparitas vel imparitates*; ſwjn, *sus vel sues*; pjpl, *populus aut populi. Et fortasse alia ex illis quæ numero anomala esse diximus.*

Secunda declinatio est Nominum quæ numero singulari adijciunt s, *aut* z, *in plurali, vt*

ʃip *nauis,*		ʃips *naues,*	
bvk *liber,*	*Pluraliter*	bvks *libri,*	
hiŋ *res,*		hiŋz *res,*	
ſe *mare,*		ſez *maria.*	

Et hîc anomalia duplex est; vna nominum desinentium in f, *quibus in plurali* f *plerumque ante* z *vertitur in* v, *vt* wjf *vxor*, ljf *vita*, lef *folium*, bjf *bos*; *pluraliter*, wjvz, ljvz, levz, bjvz. *Altera est, quum vox pluralis cum singulari indifferenter vsurpatur; vt* muni *aut* muniz *pecunia vel. æ. magnam faciunt anomaliam. Huc refer nonnulla herbarum nomina; vt* mint *vel* mints *mentha*, alexander *aut* alexanderz *alexandrina*, brambl *aut* bramblz *rubus*, mallou *aut* mallouz *malua, &c.*

pεni *etiam denarius pluraliter* pεniz, *et per syncopam* pεns *anomalum est.*

Tertia declinatio imparisyllabica, est Vocum quarum pluralis syllabâ vnâ excedit singularem.

Exempla;

Singulariter { a glas *vitrum*, a kis *osculum*, a witnεs *testis*, a kountεs *comitissa*, } *Pluraliter.* { glasεz *vitra*. kisεz *oscula*. witnεsεz *testes*. kountεsεz, *comitissa*.

at Singulariter { ox *bos* čjld *infans*, } *Pluraliter.* { oxn *boues*, čildrεn *infantes*,

quandam habent enormitatem. Sic illa, quorum terminus singularis, s *migrat pluraliter in* z; *vt,* hous *domus,* houzεz *casæ*. *Obserua primo: Omnia, Nomina cuiuscunq; sunt Declinationis ad vnam formam variari: Dato videlicet nominatiuo, accusatiuo, vel vocatiuo vtriusuis numeri; cæteros casus suis signis internosci, vt*

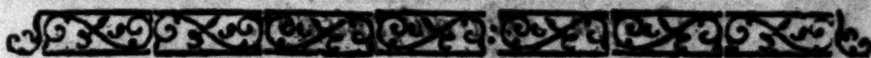
			Pluraliter
Nom.	ðε witnεs	*testis*,	ðε witnεsεz *testes*,
Accus.	ðε witnεs	*testem*,	
Voc.	ô witnεs	*ô testis*;	ô witnεsεz *ô testes*,
Gen.	of ðε witnεs	*testis*,	of ðε witnεsεz *testium*,
Dat.	tu ðε witnεs	*testi*,	tu ðε witnεsεz *testibus*,
Abl.	wiþ ðε witnεs	*cũ teste*.	wiþ ðε witnεsεz *cũ testibus*.

Secundo: Propria Nomina, quoties pluralem admittunt, esse secundæ declinationis; aut tertiæ, si in s, ŝ. *aut duplicem consonantẽ videlicet* x, z, č, *aut* ǧ *terminentur: vt,* Gil Gilz *secundæ*; Talbois Talboisεz, Fins Finsεz, D'cureux D'cureuxεz, Ǧjlz Ǧjlzεz, Zouč Zoučεz, Stranǧ Stranǧεz,

cez, *tertia. Proprijs aliunde assumptis. Nominatiuus vbique manet inuariabilis: vt, Nom.* Ɉulius Sezar oppressed his kuntri; *Iulius Cæsar oppressit patriam. Gen.* Ðe prjd of Ɉulius Sezar, *superbia Iulij Cæsaris.* Hj sent letterz tu Ɉulius Sezar, *dedit literas ad Iulium Cæsarem, &c. Hinc tamen excipe Gentiuum possidentis, vt* Sizerωz eloquens profited ðe common-welþ mωr ðen Sezarz valor: *Eloquentia Ciceronis plus profuit reip. quam vis animi Cæsaris.*

Notio de Gentiuo.

Genitiuus vtriusque numeri fieri potest à nominatiuo addendo s, *aut* z; *vt,* ðe ships takling *armamenta nauis,* menz manerz *hominum mores. Hinc fit, vt Genitiuus Singularis in secundâ et tertiâ Declinatione, sæpe idem sit cum numero plurali: vt,* ðis bωkz levz *huius libri folia,* ðe witnesez kredit. *i. fides testis vel testium. Anomala etiam quantum fieri potest, datam regulam sequuntur: vt* ðe dierz *attier cerui cornua,* ljfs sortnes *vitæ breuitas,* an oxez yωk *bouis iugum,* ðe housez furnitvr *supellex.*

Cap. II.

Personalia.

Svbstantiua personalia sunt tria: primæ personæ* I *ego, secundæ* Ðou *tu, tertiæ* Hj *ille: quæ sic inflectuntur.*

Singulariter.	*Nom.* I	*Ego.*	*Pluraliter*	*Nom.* Wj	*Nos.*
	Acc. mj	*me.*		*Acc.* us	*Nos.*
	Gen. of mj	*mei.*		*Gen.* of us	*Nostri.*
	Dat. tu mj	*mihi.*		*Dat.* tu us	*nobis.*
	Abl. from mj	*à me.*		*Abl.* from us	*à nobis.*

Singulariter.	*Nom.* Ðou	*Tu.*	*Pluraliter*	*Nom.* yj *aut* (1) you	*vos.*
	Voc. ô ðou	*ô tu.*		*Voc.* ô yj *aut* you	*ô vos.*
	Acc. ðj	*te.*		*Acc.* you	*vos.*
	Gen. of ðj	*tui.*		*Gen.* of you	*vestri.*
	Dat. tu ðj	*tibi.*		*Dat.* tu you	*vobis.*
	Abl. from ðj	*à te.*		*Abl.* from you	*à vobis.*

Singulariter.
- *Nom.* (2) hj, ʃj, it; *ille, illa, illud.*
- *Acc.* him, hεr, it *illum, illam, illud.*
- *Gen.* of. *Dat.* tu. *Abl.* from him, hεr, it.

Pluraliter.
- *Nom.* ðεi *aut* ðai, *illi, illæ, illa.*
- *Acc.* ðεm, *illos, illas, illa.*
- *Gen.* of. *Dat.* tu. *Abl.* from ðεm.

Relatiua, et interrogatiua sunt Wv, Wid, *et* Wat: *& respondent qui, quis, quæ, quid, quod. Sing. et Plur. Mas. et Fœm.*

- *Nom.* Wv *qui, quis, quæ.*
- *Acc.* Wvm *quem, quam.*
- *Gen.* of Wvm *aut* Wvz *cuius.*
- *Dat.* tu Wvm, *cui.*
- *Abl.* from Wvm *a quo, qua.*

Wid *vtriusque numeri est; omnium item generum, omniumque casuum.*

Wat *quid, etiam per signa tantùm variatur; et ple-*

rumque interrogat, nisi componatur: ut, sumwat aliquid, watsoever quicquid; aut ecliptice, vt Let us hav wat to et, pro sum wat habeamus aliquid quod edamus. Dis hic, hæc, hoc, et dat is, ea, id Singulariter: dez hi, hæ, hæc; et doz ij, eæ, ea, Pluraliter demonstratiua sunt, et casuum signis variantur. Sed dat, relatiue sumptum, numerum vtrumque sortitur; et in Nominatiuo, et Accusatiuo, eodem sensu vsurpatur quo wu et wic: vt

Qui non po{test / ssunt} se continere.

Sic verti potest

H{i / dei} {wu / wic / dat} kannot contain {himself. / demselfz.}

itemque

Ego ill{um / os} accuso, qu{em / os} scio affine{m / s} esse culpæ.

I akkuz {him / dem} {wum / wic / dat} I knou tu bi gilti.

Sām idem, eadem, idem, in vtroque numero inuariabile; et self ipse, a, um, at pluraliter selvz ipsi, æ, a, appropriatiua sunt, atque vt Adiectiua communia aptota. His si adiungas alon solus, ani vllus, oder alius, weder vter, eider vteruis, neider neuter, sum aliquis, a, od. (quia nec quantitatem nec qualitatem, &c. Sed personalitatem vt plurimum denotant) habes omnia quæ in hoc genere primitiua censeri possunt. Sequuntur Deriuatiua septem, à (3) mi mjn meus, a, um: ab us, ourz noster, a, um: à di, djn tuus, a, um: à yu, yurz vester, a, um: ab hi (4) hiz; ab her, herz; suus, a, um: à dei, deirz, suus, a, um: quæ more ad-

iectiuorum communium inflexionem non admittunt.

1. *Obserua, primò* you] *sit scribi solere, et ab aliquibus pronunciari; at à plerisque* yv : *tamen quia hoc nondum vbique obtinuit, paulisper in medio relinquetur.*

2. Hj, sj, it] *Quamuis in tertiâ personâ ea sit generum differentia; sunt tamen omnia substantiua: et quamuis nonnunquam relatiuè, nunquam tamen adiectiuè vsurpantur.*

3. *Possessiua* mjn, *et* ðjn], *vocalibus vt plurimùm præcedunt; consonantibus,* mj *et* ðj; *vt* mjn ai *meus oculus,* ðj klωk *tuum pallium,* mj wjf, *mea vxor* ðjn unkl *tuus auunculus.*

4. Hiz] *vbique manet: reliqua; si substantiuo præeant, amittunt* z : *vt,* hεr girdl *illius fæminæ cingulum,* our hous *nostra domus,* your sεrvant *vester famulus,* ðεir ridεz *illorum diuitiæ: sin præcesserit substantiuum,* z *in fine stridet: vt,* Đis bvk is hirz, ourz, yvrz, ðεirz. *itemque* mjn, *et* ðjn.

Cap. XII.

De Verbo.

VErborum quædam sunt Personalia; quædam Impersonalia. Personalium tria sunt genera: Actiuum, Passiuum, Neutrum. Verbo accidit Coniugatio. Est autem Coniugatio variatio verbi per modos, tempora, et personas vtriusque numeri.

Modi sunt quatuor, vt apud Latinos; Indicatiuus, Imperatiuus, Potentialis, et Infinitiuus. Tempora itidem quin-

quinque: Præsens, Futurum, Imperfectum, Perfectum, et Indefinitum. Actiuorum et Neutrorum Coniugationes sunt tres; earum differentia dignoscitur ex formâ præsentis, imperfecti, & perfecti Indicatiui. Præsens idem est perpetuò cum præsenti Infinitiuo, quod quidem meritò est thema & fundamentum omnium inde deriuatorum, quia sine temporis aut personæ respectu significat: vt tu luv *amare,* tu teċ *docere.* // *Prima coniugatio est verborum, quæ figuratiuam siue characteristicam thematis non mutant. Est autem figuratiua, Vocalis, aut diphthongus vltima Dictionis: vt,* I luv *amo,* I luved *amabam,* I hav luved *amaui.* I rest *quiesco,* I rested *quiescebam,* I hav rested *quieui.* I opn *aperio,* I opned *aperiebam,* I hav opned *aperui. Neque vnquam vltra hæc tempora, figuratiua thematis variatur; & ideo nec plures esse possunt Coniugationes, nec pauciores quàm tres.*

Ad hanc Coniugationem afferuntur omnia ferè deriuata; & nostratia, & peregrina. Et quum omne ferè Nomen Commune verè nostrum, siue Substantiuum sit, siue Adiectiuum, in verbum aliquod efflorescat; facile est conijcere quàm immensa est verborum seges quæ hîc reconditur. Vt, à wurśip *dignitas,* tu wurśip *colo; à* klook *pallium,* tu klook *palliare; à* fiś *piscis,* tu fiś *piscari; sic ab* hous *domus;* bed *lectus,* boord *mensa,* tu houz, tu bed, tu boord; *tecto, lecto, mensâ, recipere. Nonnullis tamen figuratiua litera mutatur: vt, à* flour *flos,* tu flour *floreo; &* tu fluriś *actiuum flores fingere, & neutrum floreo: sic à* frost *gelu,* tu friz *congelo: à* goold *aurũ,* tu gild *inauro: à* fal *casus,* tu fel *deijcio. Sic & ab Adiectiuis enascuntur Verba; vt, à* śort *breuis,* tu śortn *abbreuiare; ab* hard *durus,* tu hardn *indurare. Quædam etiam ex*

his enata aliquantulum deflectunt: vt,à ful,tu fil *impleo. Huc refer,à* wurk *opus,* I wurk *operor,* I wrouht *operabar,coniugationis secundæ.*

*Huc etiam collige omnia illa quorum characteristica est diphthongus propria,aut v: vt,*tu wait *attendere,*tu tvil *laborare,*tu sound *sono,* tu mvv *moueo,&c.*

A Latinis etiam nata fere omnia huc referuntur: vt, tu konsider *considero;* tu defend,tu derjv,tu subskrjb, tu silens,tu konsort; *& quæ à supinis nata diximus,* tu suppoz, tu incens,*&c. Est autem in hac coniugatione anomalia triplex. Prima,eorum quæ figuratiuam naturâ longam corripiunt in imperfecto, & inde natis: vt,* I swet *sudo,* I swet *sudabam;* I red *lego,* I red *legebam;* I bjt *mordeo,* I bit *mordebam,* I hav bitn *momordi,&c.*

Secunda, eorum quæ consonam figuratiuæ adiunctam mutant: & maximè v *in* f; *quia sunt inuicem commutabiles: vt,* I lev *linquo,* I left *linquebam;* I berev *aufero,* I bereft *auferebam. Huc adde quædam in* nd*: vt,* I send *mitto,* I sent *mitebam,* I spend *consumo,* I spent *consumebam: sic,* I lend *mutuo do,* I bend *flecto,* I rend *lacero: et à* kem *(pro* koom *como)* I kemt *comebam,vti etiam,alia in* p,x,s; *vt,* tu dip.*tingo,* tu fix *figo,*tu wis *opto; Imperf.* I dipt, fixt, wist.

Tertia anomalia est penitus immobilium; vt, I kast *iacio,aut iaciebam,* I hav kast *ieci;* I kut *scindo aut scindebam,* I hav kut *scidi;* I knit *necto,vel nectebam,* I hav knit *nexui;* I set *loco,aut pono, ponebam,posui; sic* I put *pono,* I sut *claudo,* I hit *ferio,* I hurt *lædo.* I bet,*verbero,* I spit *spuo: nam* I bet *verberã,* I spat *spuebã, sunt dialecti.*

Secunda coniugatio est verborum quæ figuratiuam præsentis mutant in imperfecto: vt, I kum *venio,* I käm

veniebam,

veniebam, I hav kum *veni*; I run *curro*, I ran *currebam*, I hav run *cucurri*; I giv *do*, I gav *dabam*, I hav givn *dedi*. *In his vides figuratiuam præsentis & perfecti eandem*; *Aliquando perfectum idem est cum imperfecto: vt*, I stand, I stvd, I hav stvd, *sto, stabam, steti*; I þink *puto*, I þouht *putabam*, I hav þouht *putaui*; I wurk *laboro*, I wrouht *laborabam*, I hav wrouht *laboraui*; I teč *doceo*, I tauht *docebam*, I hav tauht *docui*, &c. *Et quamuis consona præsentis sæpe in hac forma mutetur; tamen quia sæpe, anomaliam nullam esse censebimus. Est tamen anomalia eorum quæ in perfecto vtramque figuratiuam assumunt; & præsentis videlicet, & Imperfecti: vt*, I hould *teneo*, I held *tenebam*, I hav held, *aut* I hav houldn *tenui*. *Anomaliam verbi* tu go, *post defectiua vide*.

Obseruandum, quædam esse verba coniugationis primæ, quæ ratione dialecti sunt etiam secundæ, vt, I wrjt *scribo*, I writ *scribebam*, I hav writ *scripsi, est coniugationis primæ*; *at* I wrjt, *imperfectum commune* I wroot, & *Boreale* I wrāt, *secundæ*. *Sic* I drjv, I driv, I hav drivn, *impello, primæ, at* I drjv, I droov, *aut* I drāv, I hav drivn, *secundæ*. *Sedulo autem cauendum est, ne locum dialectis concedas præterquam communi; aut (quod suprà monui) inter poetas Boreali: nam nullum ferme verbum est, quod pro aurium sordibus non deformant. Vt*, tu lauh *rideo*, *si ipsis placet est* tu laf; *& pro imperfecto* I lauhed, *audies* I luh, *aut* a luh *ridebam*. I kljm, I kljmd, I hav kljmd *scando, est regulare Primæ: apud rusticos autem pro imperfecto habes* I kloom; I klām, I klum, *scandebam*.

Tertia coniugatio est verborum quæ characteristicam præsentis mutant & in Imperfecto, & Perfecto: vt, I spek *loquor*, I spāk *loquebar*, I hav spookn *loquutus sum*; I

dv, *facio*, I did, I hav dun. I ſwim *nato*, I ſwam *natabam*, I hav ſwum *nataui*. *Sunt & hic ferè omnia cum ſecundâ Coniugatione communia; idque non ex linguæ noſtræ proprietate, ſed vſu potius omnia audente: vt*, I ſwer, I ſwωr, I hav ſwωrn *iuro, eſt ſecundæ; at* I ſwer, I ſwār, I hav ſwωrn.(3.) *Sic etiam in ſequentibus idem fit: vt,*

Præſ. Imperf. Perfectum.

I ber { 3 bār / 2 bωr } hav born *fero*.

Præſ. Imperf. Perfect.

I drink { 3 drank / 2 drunk } I have { drunk *paragogicè*. / drunkn *bibo*. }

Præſ. Imperf. Perfectum.

I wer { 3 wār / 2 wωr } I hav worn *tero, itemq; reliquis*.

To klev *findere, vnicum eſt (quod memini) commune primæ cum tertiâ Coniugatione: vt*, I klev, I klεft, I hav klεft; *&* I klev, I klāv, I hav klωvn.

Eſt & in hac coniugatione quædam figuratiua luxuries: vt,

I fly { flu / flωd } hav { flεd. / flωun. }

Volo, volabam, volaui.

I ſtrjk, I *ferio,* { ſtræk / ſtrik / ſtrωk / ſtruk } I hav { ſtrikn / ſtruk, *& per paragogen.* / ſtrukn.

I brek, I *frango,* { bræ̆k / brωk / *olim* braſt / *Occidentaliter* brjk } I hav brωkn.

Quædam ambigua, fiunt quadantenus inflexu vniuoca: vt,

I ſωu { *ſero* / *ſuo* } I ſωud { *ſerebam* / *ſuebam* } I hav { ſωun *ſeui.* / ſωud *ſui.*

I ly { *iaceo* / *mentior* } I { lai *iacebam* / lj'd *mentiebar* } I hav { ljn *iacui.* / lj'd *mentitus ſũ.*

Compoſitio nonnunquam mutat coniugationem: vt, I hav *habeo,* I had *habebam, eſt ſecundæ; at* tu bihav *ſe gerere, eſt coniug. primæ.*

Et quum maxima linguæ Anglicæ difficultas in nominum Declinatione, & verborum Coniugatione ſita ſit; quas quidem ego primus mortalium, adeo explicatè indicaui, vt nihil lucis, nihil facilitatis afferri poſſit: ſpero equidem Lexicographos, Houlettos, Barettos, Rideros, Minshæos, cæteros, nullum dictionarium Anglico-latinum in vulgus elaturos, quo exterorum hominum ſtudia promouere velint, in quo iſta ſedulò non indicenter. In primâ nominum declinatione adnotetur numerus pluralis: vt, *a mous* mus, plur. *mjs*; in alijs, ſatis ſit dixiſſe decl. 2ª, aut 3ª. In Verbis etiam, ſi vox ſit Coniugationis 2ª, aut 3ª, inflectatur: vt, *tu tāk* capio, *I tuk, I hav takn.* Coni. 2ª; *I forget* obliuiſcor, *I forgat,* aut *forgot, I hav forgotn* Coni. 3ª. In primâ ſatis ſit illud ſignificaſſe, niſi aliquam habeat anomaliam. Id ipſum edicerem de comparatione Irregulari, niſi exiſtimarem me illam ſatis edocuiſſe.

Formatio temporum in Actiuis, & Neutris.

Infinitiui præsens est thema et fundamentum cæterorũ: vt, tu paint *pingere.*

Præsens Indicatiui formatur ab Infinitiuo, abiecto signo infiniti tu, *&* *apponendo personam primam singularem: vt,* I paint *pingo. Vnicum* tu bi *esse, facit* I am *sum.*

Futurum formatur à Præsenti, per signa ŝal *aut* wil *in Indicatiuo;* ŝal *in Imperatiuo;* herafter, *in Potentiali et Infinitiuo.*

Imperfectum formatur à præsenti, seruatâ aut mutatâ figuratiuâ in singulis coniugationibus, vt suprà dictum est.

Perfectum, & Indefinitum, eadem sunt cum Adiectiuo verbali passiuo: & inde fiunt per signa apposita, Hav, *Perfecto, &* Had, *Indefinito.*

Indefinitum plerumque rem infectam significat, nisi interrogatiuè, aut post aduerbium vsurpetur: deficit etiam in omnibus modis post Indicatiuum: in alijs modis, si vsus venit, vtimur Indefinito Indicatiuo, aut etiam perfecto Potentiali, aut Infinitiuo: vt, legissem quidem si animaduertissem, I miht hav red it indjd, if I had mjndɛd it.

Verborum variatio facillima est. Aut enim per signa fit, aut per terminationes. Terminationes sunt in secundâ Præsentis Indicatiui (ɛst) *in tertiâ* (ɛþ.) *Secunda item Persona Imperfecti fit à primâ addito* (st,) *aut* (ɛst). *Sic omnis terminationum differentia in singulari tantùm numero reperitur. Numerus enim pluralis in omni personâ idem est cum primâ personâ singulari. Atque præ-*

ter

ter illa in ʒy, *&* ɛɪ *: plures à verbo terminationes non ſunt.*

At quamuis in perſonarum & numerorũ formis, tanta terminationum varietas non ſit apud nos, quanta in alijs linguis; per ſigna tamen, vt in nominibus, ſic & in verbis, omnia animi ſenſa affatim depromimus.

Sunt autem ſigna partim perſonæ, de quibus ſuprà, partim ipſa verba anomala, aut defectiua. Anomalorum princeps eſt verbum ſubſtantiuum tu Bj *eſſe: quod tamen quia per ſigna inflectitur, ſigna ipſa inprimis variabimus. Signa ſunt temporum* ſ́al, wil, hāv, had, dv, did. Sal, *Latino verbo verti poſſit futurus, aut debebo, & ſic inflectitur;*

Fut.	*Indic. debebo, debebis* & *Imperat.* I ſ́al, ðou ſ́alt.	hj, wj, yj, ðɛi	ſ́al	*debebit, debebimus, debebitis, debebunt.*

Potentialis modi.

Imperf.	*deberem, deberes* I ſ́vld, ðou ſ́vldɛſt	hj, wj, yj, ðɛi	*debere* ſ́vld.	*t, mus, tis, nt.*

Cætera deficit.

Sv́ldɛſt *per ſyncopam* ſ́vld'ſt; *quæ quidem non in ſignis tantùm, ſed in omnibus etiam verbis Actiuis & Neutris locum habet; in ſecundâ (inquam) ſingulari ſic terminatâ; vſque adeo vt in aliquibus, vox ſyncopata duntaxat in vſu ſit; vt,* ðou luvɛdſt, *non* lubɛdɛſt: ðou

mai'ſt,

mai'st, *non* maiest. *Forma defectiui* I wil.

Indicatiui futurum.

Volam, voles, volet,
I wil, ðou wilt, hj wil, } *Plur.* { wj, yj, ðεi } wil { *valemus, voletis, volent.*

Potentialis imperfectum.

Vellem, velles, vellet
I wʋld, ðou wʋld'st, hj wʋld, } *Plur.* { wj, yj, ðεi } { *velle* / wʋld } { *mus, tis, nt.*

Si wil *significet iubeo, Actiuum est; regulare coniugationis primæ: vt,* I wil, ðou wilεst, hj wilεh, *iubeo, iubes, iubet:* I wilεd *iubebam,* ðou wilεdst *iubebas, &c. ad exemplum verbi* tu luv, *vt pòst sequitur.*

Forma signi hav.

Indic. { *Perf.* I hav, ðou hast, hj hah, wj, yj, ðεi hav.
Indef. I had, ðou hadst, hj had, wj, yj, ðεi had. }

Et licet hæc merè signa videantur, potiùs quàm desumpta à verbo perfecto I hav *habeo,* I had *habebam,* I hav had *habui; possunt tamen vbique verti per habeo: vt,* I hav loved hir; *ad verbum, habeo illam amatam; ad sensum nostrum, habui illam amatam, aut illam in amore habui: sic* I had hʋuft, *si verbum verbo reddas, habebam putatum, apud nos est, In animo habueram.*

Supersunt adhuc signorum tempora duo; du, *et* did *omnis omnino verbi Præsenti Actiuo, et Imperfecto annexa, si signa excipias et anomalum* tu bj. *Sed quum verbum rem simpliciter fieri significet; hæc actionis circumstantiam, vehementiam, tarditatem, et similia declarant:*

vt,

vt, I teč *doceo,* I dv teč. *i. in docendo totus occupatus sum:* I ran *currebam;* I did run. *i sedulò, fortasse coactus, aut ita vt non ambularem. Et quia in hac loquendi formulâ intellectio quædam est, proinde hæc signa his temporibus sæpenumerò desunt.*

Obserua figuratiuam præsentis, semper manere in imperfecto formato per did, *idque in omni coniugatione: vt, ab* I þink *cogito,* I þouht *aut* I did þink *cogitabam, coniug. 2ª.* I forgɛt *obliuiscor;* I forgat, *aut* I did forgɛt, *3ª. sequitur forma inflexionis.*

Indic. Præs.	*ago,* / I dv,	*agis,* / ðou dvst,	*agit,* / hj dvþ	*Plural.*	wj / yj / ðɛi	*ag* / dv	*imus,* / *itis.* / *unt.*
Imp.	*agebam,* / I did,	*agebas,* / ðou didst,	*agebat,* / hj did,	*Plur.*	wj / yj / ðɛi	*ageba* / did.	*mus,* / *tis,* / *nt:*

De signis modorum.

Indicatiuus signis caret: sed rem apertè esse, aut non esse; fieri, aut non fieri significat.

Imperatiui signa sunt in præsenti lɛt, *sine aut fac; in futuro* ʃal.

Potentialis signa mai, mjht, kan, kvld, ʃvld, *etiam &* wvld. *Infinitiui,* tu.

Potentialis Præsens.	*Liceat aut possim,* / I mai,	*possis,* / ðou maist,	hj / wj / yj / ðɛi	*possi* / mai,	*t,* / *mus,* / *tis,* / *nt.*

Imperf. { *Possem, posses,* / I miht, ðou miht'st } { hi / wi / yi / ðei } { *posse* / miht } { *t,* / *mus,* / *tis,* / *nt.* }

Potentialis.

Præsens { I kan, / ðou kanst, / hi kan, } { *Possim* / *possis* / *possit.* } *Plural.* { wi / yi / ðei } { *possi* / kan. } { *mus,* / *tis,* / *tn.* }

Imperf. { I kuld, / ðou kuldst, / hi kuld, } *Plural* { wi / yi / ðei } kuld, *possem.*

Hæc de signis: sequitur anomalum Tu Bi.

Indicatiui.

Præsens { I am *sum* / ðou art *es,* / hi is *est,* } *Plural.* { wi / yi / ðei } âr { *sumus,* / *estis,* / *sunt.* }

Futur. { I sal / ðou salt / hi sal } bi { *ero,* / *eris,* / *erit,* } *Plur.* { wi / yi / ðei } sal bi.

Imperf. { I waz *eram,* / ðou wast *eras,* / hi was *erat,* } *Plur.* { wi / yi / ðei } wer { *eramus,* / *eratis,* / *erant.* }

Perf. { I hav / ðou hast / hi hah } bin, { *fui,* / *fuisti,* / *fuit,* } *Plur.* { wi / yi / ðei } hav bin.

Indef.

Indef.	I had	bjn,	*fueram,*	*Plural.*	wj	had bjn.	
	ðou hadst		*fueras,*		yj		
	hj had		*fuerat,*		ðɛi		

Imperatiui.

Præs.	Lɛt mj bj *sim,*	*Plural.*	lɛt us bj *simus,*	
	bj ðou *sis, es,*		bj yj *este,*	
	lɛt him bj *sit,*		lɛt ðɛm bj *sint.*	

Futurum	Ðou ſalt bj *esto,*	*Plural.*	yj	ſal bj,	*estote,*
	hj ſal bj *esto,*		ðɛi		*sunto.*

Potentialis.

Præs.	I mai bj, *sim,*	*Plural.*	wj	mai bj	*simus.*
	ðou maist bj *sis,*		yj		*sitis,*
	hj mai bj *sit,*		ðɛi		*sint.*

Futurum idem est perpetuò cum præsenti, addito singulis personis herafter *posthac: vt,* I mai bj herafter *sim: posthac; aut fuero;* ðou maist bj herafter *fueris, &c.*

Imperf.	I mjȝt	bj,	*essem,*
	ðou mjȝtst		*esses,*
	hj mjȝt		*esset.*

Pluraliter	wj	mjȝt bj	*essemus,*
	yj		*essetis,*
	ðɛi		*essent.*

Perfectum,	I mjȝt	hav bjn	*fuerim,*
	ðou mjȝtst		*fueris,*
	hj mjȝt		*fuerit,*

Plural.

Pluraliter { Wj / yj / ðei } mist hav bjn { *fuerimus, / fueritis, / fuerint.*

Infinitiui.

Præsens, tu bj *esse*; *Futurum*, tu bj herafter *fore*; *Perfectum* tu hav bjn *fuisse*; *Participium præsens*, bjiŋ *ens*.

Hæc de signis: sequuntur

Paradigmata verborum Perfectorum Actiuorum, & Neutrorum, in tribus *coniugationibus*.

Modi indicatiui.

Tempus Præsens { I { luv *amo*, / teć *doceo*, / ʃpek *dico*, } ðou { luvεst *amas*, / tećεst *doces*, / ʃpekεst, *dicis*. } hj { luvεh, / tećεh, / ʃpēkεh. }

amat, docet, dicit aut loquitur.

Plural. { wj { luv *amamus*, / teć *docemus*, / ʃpek *dicimus*, } yj { luv *amatis*, / teć *docetis*, / ʃpek *dicitis*, } ðei { luv, / teć, / ʃpek. }

amant, docent, loquuntur.

Notiones.

1. *Secunda persona singularis patitur syncopam: vt*, ðou luv'st, ʃpek'st. *Syncopæ autem nullus locus est in verbis exeuntibus in* s, *aut duplici consonante* x, z, ć, ǵ: *vt*, ðou pasεst *præteris*, ðou waxεst *crescis*, ðou touzεst *susque deque versas*, ðou tećεst *doces*, ðou ćanǵεst *mutas*; *non* ðou past, ðou waxst, *&c*.

2. *Tertia*

2. *Tertia etiã persona apocopatur per* s, *aut* z: *vt,* hj luvz, hj speks. *In terminationibus autem supradictis* ε *non abijcitur, sed h migrat in* z: *vt,* hj tecεz, hj cangεz. *Hinc excipe anomala* hav, hast, hah, hj did, *de quibus ante.*

Futur. I sal *aut* wil {luv, teč, spek,} ðou salt *aut* wilt {luv, teč, spek,} hj sal *aut* wil {luv, *amabo.* teč, *docebo.* spek, *dicã.*}

Plu. wj, yj, ðεi, sal *aut* wil luv, teč, spek.

Vox futuri nihil mutat; et semper eadem est cum primâ præsentis.

Imperf. I {luvεd, taußt, spāk,} ðou {luvεdst, taußtεst, spakεst,} hj, wj, yj, ðεi {luvεd, *amabã.* taußt, *docebã.* spāk, *loquebar.*}

Secunda tantum singularis differt à cæteris per εst; *aut* ε *elisâ, per* st: *vt,* ðou taußt'st, ðou spāk'st.

Perf. I hav {luvεd, taußt, spωkn,} ðou hast {luvεd, taußt, spωkn,} hj hah {luvεd, *amaui.* taußt, *docui.* spωkn, *dixi.*}

Plur. wj, yj, ðεi, hav luvεd, taußt, spωkn:

Indefinitum {I had {luvεd, taußt, spωkn,} ðou hadst {lovεd, taußt, spωkn,} hj, wj, yj, ðεi had {luvεd, *amau-* taußt, *docu-* spωkn, *dix-*} *erã.*}

Licet hæc duo Tempora ab Adiectiuo Verbali passiuo formentur, per signa hav, *&* had: *obseruandum tamen in*

 illis

illis verbalibus quæ in n *impurum desinunt, illud* n *in his Temporibus aliquando negligi, quod in Adiectiuo negligendum non est: vt,* I hav, *aut* I had spook to him *dixeram illi; non autem* it is spook abrơd, *sed* spookn, *eo emanauit in vulgus. Nec licet scribere* it is writ *sed* writn, *scriptum est: quamuis dicas* I hav writ tu him *scripsi ad eum. Dixi aliquando (quia aliquando audias) vtrumque* I hav brook *fregi, &* it is brook *fractum est, aut vtrobique* brookn.

Datur quidem hac sermoni venia, quia id sibi assumit vt vsurpet *I hav spook, writ, brook.* Sed nemo disertus ita scribat.

Modi Imperetatiui.

Tempus Præsens	let mi	luv *amem,*	luv	ðou	*ama,*	let him	luv *amet,*
		teč *doceam,*	teč		*doce,*		teč *doceat,*
		spek *dicam,*	spek		*dic,*		spek *dicat.*
Plural.	Let us	luv *amemus,*	luv	yi	*amate,*	let ðem	luv *ament,*
		teč *docemus,*	teč		*docete,*		teč *doceant,*
		spek *dicamus,*	spek		*dicite.*		spek *dicant.*

Secunda persona ἱμπερατικῶς *admittit* dv; *& nominatiuum acceutuatum verbo præponit: vt,* dv ðou red *lege tu* dv yi teč *docete vos.*

Futurum.	Ðou salt	luv *amato,*	hi sal	luv *amato*	*ille.*
		teč *doceto,*		teč *doceto*	
		spek *dicito.*		spek *dicito.*	
Plural.	yi sal	luv *amatote,*	ðei sal	luv *amanto,*	
		teč *docetote,*		teč *docento,*	
		spek *dicitote,*		spek *dicunto.*	

Potentialis

Potentialis modi.

Tempus Præſ. I mai { luv, teč, ſpek, } ðou maiſt { luv, teč, ſpek, } { hj, wj, yj, ðei } mai { luv, *amem,* teč, *doceam,* ſpek, *dicam,*

Futurum Inde fit, addito ſingulis perſonis herafter: *vt,* I mai luv herafter, ðou maiſt luv herafter, *hoc eſt amem poſthac, ſiue amauero, ris, &c.*

Imperf. I mjȝt { luv, teč, ſpek, } ðou mjȝt'ſt { luv, teč, ſpek, } { hj, wj, yj, ðei } mjȝt { luv, *ama* teč, *doce* ſpek, *dice* } *rem.*

Perf. I mjȝt hav { luved, tauȝt, ſpœkn, } ðou mjȝtſt hav { luved, tauȝt, ſpœkn, } { hj, wj, yj, ðei } mjȝt hav { luved, tauȝt, ſpœkn.

Amauerim, docuerim, dixerim, ris, erit, &c.

Modi Infinitiui.

Præſens tu { luv *amare,* teč *docere,* ſpek *dicere,* } { *Quod etiam eſt futurū, addito* herafter: *vt,* tu } { luv teč ſpek } herafter.

Amaturum, docturum, dicturum eſſe.

Perfectum. Tu hav { luved *amauiſſe,* tauȝt *docuiſſe,* ſpœkn *dixiſſe.*

Per præſens Infinitiui reddimus ſupinum prius, futu-

rum

rum in rus, & gerundium in dum: *vt*, tu luv; *amare*, *amatum*, *amaturus*, *amandum*.

Adiectiua verbalia Actiua { luving *amans*, teçing *docens*, speking *dicens*.

Hæc in omni coniugatione ab ipso themate formantur, adiecto iŋ; *quemadmodum etiam & Nomen agentis apposito* er: *vt, a* luver, *a* teçer, *a* speker, *amator, doctor, qui loquitur*; *quam formam etiam & illa à substantiuis enata sequuntur*: *vt, à* forest *saltus*, forester *saltuarius*: *à* kloþ *pannus*, Kloðier *lanarius*, *à* kol *carbo*, kolier *carbonarius*.

Hinc etiam sunt Gerundia: *illud in* di *per signum genitiui casus* of; *illud in* do, *per signum ablatiui* in: *vt*, of luviŋ *amandi*, in luviŋ *amando*.

Adiectiua verbalia paßiua { luved *amatus*, tauht *doctus*, spokn *dictus*.

Hæc semper exeunt in d, t, *aut* n; *seruatâ aut mutatâ figuratiuâ Præsentis cum adiunctâ consonâ*; *vt supra in coniugationibus dictam est*.

Vox Paßiua fit per variationem temporum verbi substantiui tu bi, *cum adiectiuo verbali paßiuo*. *Exempla*.

Modi Indicatiui.

Præsens. I am	luved, tauht, spokn,	þou art	luved, tauht, spokn,	hi iz	luved, *amor*. tauht, *doceor*. spokn, *dicor*.

Plural.

Plural.	wj ar	luvεd, tauht, spωkn,	yj ar	luvεd, tauht, spωkn,	ðεi ar	luvεd, tauht, spωkn.

Et quum vnum omnium modorum, & temporum verbale sit; satis erit primam personã exemplo posuisse; cætera, ex forma Verbi tu bj, *adiectiuo subiuncto, apparebunt.*

Fut. I śal bj tauht, *aut* I wil bj tauht, *docebor.*

Imperf. I waz tauht, ðou wast tauht, hj was tauht: wj, yj, ðεi wer tauht, *docebar.*

Perf. I hav bjn tauht, *fui doctus.*

Indefinitum, I had bjn tauht, *fueram doctus.*

Imperatiui.

Præsens, Lεt mj bj tauht, *docear*; bj ðou tauht, *docere,* lεt him bj tauht, *doceatur: Plural.* lεt us bj tauht, *doceamur*; bj yj tauht, *docenini*; lεt ðεm bj tauht, *doceantur.*

Futurum, ðou śalt bj tauht, *docetor tu*; lεt him bj tauht, *docetor ille: Plural.* yj śal bj tauht, *doceminor*; ðεi śal bj tauht, *docentor.*

Potentialis.

Præs. I mai bj tauht, *docear.*

Futurum. I mai bj tauht herafter, *fuero doctus.*

Imperf. I miht bj tauht, *essem doctus.*

Perf. I miht hav bjn tauht, *doctus fuerim.*

Modi Infinitiui.

Præsens. tu bj tauht, *doceri.*

Perfectum. tu hav bjn tauht, *doctum fuisse.*

Futurum. tu bj tauht herafter, *doctum iri.*

Supinum prius idem prorsus est cum præsenti infinitiuo actiuo; posterius cum passiuo: quã etiam voce reddimus

mus verbalia in bilis & dus: vt, tu bj taučt *doceri, doctu, docendu, docilis.*

Defectiua.

Præter signa quæ diximus, & anomalum tu bj, *quod ipsum etiam signum est in totâ formâ passiuâ; paucula nobis sunt defectiua: quæ sequuntur.*

I wot *scio* ðou wotst, *raro* hj wots; wj, yj, ðεi wot: *Borealibus sæpius in vsu est* o *in ă verso. Eodem sensu est* I wit *scio: sed* wjt *vitupero ferè euanuit.*

I wist *scibam, in alijs personis nil variat;* ðou wist, hj wist, wj, yj, ðεi wist: *cætera desunt.*

I trω *reor,* ðou trωust, hj trωuz, *(hæ autem duæ personæ rariùs vsur pontur)* wj, yj, ðεi trω: *sed interrogat sæpius hoc verbum, quàm indicat. Eius verbale anomalum* trv *ratus: reliquis modis & temporibus caret.* Koh *vel* quoh *ab antiquo* cweh. *maioribus nostris inflexa* cwεh, cwεhεst: *inquam, inquis, inquit: nunc manet inuariabile: vt,* quoh I, quoh ðou, quoh hj, quoh wj, &c. *inquam, inquis, &c. ad res antè dictas refertur; vt* must *debeo vel oportet, ad res futuras. Inuariabile etiam est* must, *sed nominatiuum sequitur, more aliorum Verborum; vt,* I must, ðou must, hj must; wj, yj, ðεi must: *oportet me, te, illum, &c.* cwehch

Hjht *nomino, aut nominor, in præsenti tantũ Indicatiuo valet.* I hjht, ðou hjhtst; hj, wj, yj, ðεi hjht. *hinc* bihjht *nuncupo aut voueo; et à* nãm *nomino,* I hjtεmt *nuncupaui, ferè defecerunt. Sic* hail, *et* alhail *omnis salus, pro salue, saluete: tamen* hail *saluus, apud Norfolcienses etiamnum obtinet.* I go *eo, verbum integrũ est coniugationis primæ, nisi quod careat imperfecto: patres nostri substituerunt*

I yed,

I yed, *aut* I yood *ibam*; *nos* I went, ðou wentst, hi, wi, yi, ðei went, *à Verbo adhuc nautis vsitato* tu wend, *verto*.

Perfectum I hav goon *iui*, *&c*. *Sed eius compositum*, tu forgo *amitto*, *Imperfectum omnino non agnoscit: at* tu foorgo *præcedo*, *Verbi simplicis formam subsequitur*. *Defectiua illa* mai, *&* kan *possum*; *&* wil *volo* (*quæ signa diximus*) *reliqua tẽpora et modos supplent per anomalum* tu bi, *et adiectiua cognatæ significationis: vt*, I kan, *aut* I mai *possum*, *aut possim*. I kvld, *aut* I miht, *poteram*, *aut possem*. *Perfectum*.

Indic. I hav bin ābl *potui*.
Indef. I had bin ābl *potueram*.
Futurum, I ŝal bi ābl *potero*.

Potentialis Perf. I miht hav bin ābl *potuerim*. *Futurum*, I mai bi ābl herafter *potuero*. *Infinitiui præsens*, tu bi ābl *posse*. *Sic* I wil *volo*, *aut volam*, I wvld *volebam aut vellem*. *Indic. Perfectum* I hav bin wiling *volui*: I had bin wiling *volueram*, *&c*. *Hinc compositum vnum* I nil *nolo*, *et* I nould *nolebam*, *veteribus frequens erat*. *Sed quemadmodum hoc Verbum* nil, *sic etiam illa quæ vsitata sunt*, *per adiectiua circumloquimur: vt*, I am unwiling *nolo*, I am wiling *volo*, I am ābl *possum*, I am moor wiling *malo: quorum omnium vna forma est in reliquis Modis*, *& Temporibus, quam modò diximus*, ŝal, *vltra* ŝvld *nullo modo variatur*, dv, *&* hav, *à verbis perfectis desumuntur*.

Si coniunctiones ðoh, *aut* alðoh *quamuis*, so ðat *modò*, eksept *nisi*, if *si*, but if *at si*, *adfuerint; modus potentialis signa sua* mai, kan, &c. *sæpenumerò amittit*.

Atque hæc est verborum nostratium forma, quatenus cum Latinis analogiam habent: Sed vti omnis alia lingua, sic etiam Anglica suos

 habet

bet idiotiſmos, qui Latinè vix, aut omnino reddi non poſſunt. Vnum in Tempore coniunctiuo futuri præterito: vt, *ƕen I ſal hav taught mj skolarz, I wil kum tu yu*, ad ſenſum aliqualem, quum ſinem fecerim docendi diſcipulos meos, veniam ad te. Neque per docuerim, nec per docuero, expreſsè ſatis dicetur: quia [*ſal hav taught*] eſt temporis vtriuſque. Illud igitur Quum Karthaginem deleueris, triumfum egeris, cenſorque fueris, & obieris legatus Ægyptum; delegere iterum abſens conſul: ad rei ſenſum ſic melius explicatur, quàm aut geſtu Roſcius, aut ipſe orator omni copiâ adhibitâ indicare potuerit. *ƕen ðou ſalt hav wāſted Karþag, ƕin ðou ſalt hav ended ðj trjumf, and ſalt hav bjn Senſor, and Governed Egipt az Liftenant: ðou ſalt bj cuzn konſul ðe ſekond tjm in ðjn abſens.* Sed latiſſimus eſt vſus adiectiui verbalis actiui. Hinc enim non gerundia tantum, & illa quæ Ebræi formant per בכל; ſed innumera etiam alia indicantur. Et quia omnia huiuſmodi ſunt cum tempore ſubſtantiua (actionem enim in illo tempore ſignificant de quo inſtituitur ſermo) difficillimum erit, Latinè vim eorum explicare. Accedunt quidem illa proximè, quæ per [antia] aut [entia] ſiunt à verbalibus; deinde illa à ſupinis in [io] ſed huiuſmodi non ſunt vbique obuia; vt, *Mj luving and ſpāring of yu, māks yu ðe wurs.* Verbum verbo reddere non licet, mea amantia & parcentia veſtri, vos deteriores reddit: ſi amor & indulgentia dixeris, ſenſum peregrinum attuleris. Tertius eſt idiotiſmus in Neutris; quæ quidem nobis paucula ſunt; quia pleraque Paſſiuorum etiam formam induunt, nonnulla etiam ſignificationem. Vt *Ðus is mj welþ ētn and drunk out*: ſic mea copia editur & ebibitur. *I am run out of breþ*, eſt ſenſu temporis perfecti cucurri, & præſentis donec anhelus ſum. Quædam eodem ſenſu & Neutra ſunt, & Neutro-paſſiua: vt *I kām hiðer*, aut *I waz kum hiðer befor yu*, huc veniebam ante te.

Imperſonalia naturâ pauca ſunt, it rainz *pluit*, it hunderz *tonat*, it waxeþ dai *dieſcit*, it drauz toward njht *nocteſcit, &c. tamen à perſonalibus multa fiunt, iiſque vt plurimum neutris, ſi tertiæ perſonæ ſingulari præponas articulū neutrius generis*, it: *vt*, it biknmeþ *decet*, it hapneþ *accidit*, it canſeþ *contingit, &c. Quædam ab adiectiuis fiunt, cum verbo* iz; *& hæc ſunt aut paſſiua vt*, it iz ſaid *dicitur*, it iz reported *fertur*, it is given out *ſpargitur in vulgus*; *aut neutra: vt*, it iz manifeſt *patet*, it iz lauful *licet*, it iz mjt *conuenit*, it iz ſertain *certum eſt*.

Horum

Horum autem variatio satis patet à tertiâ personâ singulari Verbi tu bj: *vt*, it iz said *dicitur*, it waz said *dicebatur*, it hab bjn said *dictum fuit*, it had bjn said *dictum fuerat*, it wil bj said *dicetur*. *Cætera persequere in formâ Verbi* tu bj. *In alijs habenda ratio est coniugationis ipsius Verbi vnde desumpta sunt: nam pro mutatione characteristicæ aut adiunctæ consonæ, variatur ipsum Impersonale; vt, in primâ coniugatione* it bisjmeb *decet*, it bisjmed *decebat*, it hab bisjmed *decuit*, it had bisjmed *decuerat*, it sal bisjm *decebit*, *&c.* *In secundâ*, it bikumeb *decet*. *Fut.* it wil bikum. *Imperf.* it bikăm. *Perf.* it hab bikum. *Indef.* it had bikum. *Modus Imperat: Præs.* Let it bikum. *Fut.* it sal bikum: *Potentialis Præs.* it mai bikum. *Fut.* it mai bikum herafter. *Imperf.* it mjst bikum. *Perfectum*, it mjst hav bikum; *Infinitiuus, Præs.* tu bikum. *Sin inflexio fiat per* dub, *&* did, *nulla est figuratiuæ mutatio; vt antè in personalibus dictum est: vt*, it dub bikum, it did bikum, it hab bikum, *&c.*

Cap. XIII.
De Consignificatiuis.

Vox *consignificatiua articulos comprehendit, Aduerbia item, Coniunctiones, Præpositiones, Interiectiones. Articuli præpositiui sunt tantum* a, *&* ðe: *relatiui siue subiunctiui inter personalia satis apparuerunt. De aduerbijs illud vnicum adnotandum, omnia ferme adiectiua aduerbiascere adiectâ particulâ* ly *vt à* lauful *legitimus*, laufully *legitime*; *à* kurteus *humanus*, kurteusly

lj *humaniter*; it trim *nitidus*, trimlj *nitidè*. *Et sic respondetur Latinis in* ter, *et* è: *vt*, *à felix* hapi *feliciter* hapilj: *à doctus* lernɛd, *doctè* lernɛdlj. *Et quia in his inuariabilibus nihil difficultatis est, præter ipsam vocum cognitionem, classes enim eadem sunt, et vsus idem qui Latinæ; & alijs linguis; ad lexicografos harum rerum studiosum lectorem ablegabo.*

Syntaxis est tertia

Logonomiæ pars, de vocum constructione. Eius regulas præcipuè tradam, quæ linguæ Anglicæ sunt homogeneæ: quæ autem ex Latini sermonis regulis innotescere possunt, eas subindicasse satis habebo, aut etiam omnino neglexisse.

Cap XIIII.

Syntaxeos vniuersæ διαγραφὴ, primum eius genus expeditum.

S*Yntaxis est simplex; aut schematistica: simplex, qua vulgò inter scribendum vtimur et loquendum: schematistica siue figurata est, quæ necessitatis, aut ornatus gratiâ, aliquo sermonis lumine enitescit. Est etiam syntaxis orationis soluta, aut numeris adstricta. Cuiuscunquemodi autē sit, est Absoluta, Conueniētiæ, aut Rectionis. Absoluta.*

1. *Omnia Substantiua absolutè cum alijs construi possunt: vt*, Ðɛ gud examplz of parɛnts, ꝍuht to bj a rvl of ljf tu ðɛ čildrɛn. *Bona exempla parentum, debent*

bent esse vitæ norma liberis. hic ꞓxamplz *absolutè cum alijs construitur.*

2. *Adiectiua sine substantiuis posita, modus item infinitiuus, nonnunquam etiam vox consignificatiua, sæpe clausula siue membrū, Substantiuorū syntaxin sequuntur.*

3. *Nominatiuus absolutus apud Anglos ita vsurpatur, vti apud Latinos Ablatiuus: vt.* I bij present, hj durst not hav dun it; *me præsente, hoc facere ausus non fuisset.* Hj bijy in trubl, hiz frindz forsvk him. *Illo molestijs implicato, amici eum deseruerunt.*

4. *Laus et vituperium absolutè in genitiuo vsurpatur, vt* hj iz *a* man of *a* gret spirit, *vir est magni animi.*

Cap. XV.

Secunda syntaxeos species.

E*a est conuenientia: Estque triplex: vt, in dato superius exemplo,* Ðꞓ gud ꞓxamplz of parents, must tu bj *a* rvl of ljf tu ðꞓ čildren: *prima est adiectiui* gud, *cum substantiuo* ꞓxamplz; *secunda, Verbi* must, *cum nominatiuo; tertia, Substantiui eodem casu appositi* rvl. *neque vltra est vlla syntaxis conuenientia.*

1. *Adiectiua quia nec casibus, nec numero mobilia sunt, (numeralibus exceptis) non possunt cum Substantiuo non cohærere: vt, a* lernꞓd man *vir doctus;* lernꞓd men *viri docti.*

2. *Substantiua sterilia, id est, quæ nullum adiectiui fœtum pepererunt, ipsius adiectiui vicem supplent: vt,* ðꞓ sꞓ-watꞓr *aqua marina, a* peutꞓr-salt *salinum stanneum, quia*

ſe, & peuter, *adiectiua non producunt.*

3. *Propria multa ſterilia ſunt, et ſterilium vicem ſubeunt: vt* a London dj *tinctura Londinenſis,* an Oxford gluv *cheirotheca Oxonienſis,* Cots wꝏld wul *lana à montibus Dobunorum,* a Wiđam pjk *lucius Withamenſis,* Wuſtersjr salt *ſal Vigornienſis. Quædam tamen adiectiua habent: vt,* a Frens Kroun *aureus Gallicus,* Spanis wjn *vinum Hiſpanicum,* an Indian fig *ficus Indica; à* Frans, Spain, India, *ſiue* Ind.

4. *Ex numeralibus, cardinalia cum Subſtantiuis aliquoties non cohærent; nempe in ſpacij, aut temporis menſurâ: vt,* þrj fvt hjħ *tres pedes altus, aut alti;* tuenti yer, *aut* tuenti yerz ꝏld *viginti annos natus; a* hors þirtjn handful, *aut* þirtjn handfulz hjħ, *equus tredecim palmos altus;* I hav wakt fjv mjl, *aut* mjlz, *ambulaui quinque milliaria: vbi* fvt *ſingulare tantùm eſt; reliqua* yer, handful, mjl, *aut ſingularia eſſe poſſunt, aut pluralia. Reliqua temporis;* a minvt *minutum;* an ouer *hora, a* dai *dies,* an ǡg *ætas: & ſpacij;* an ins *vncia; a* finger *digitus, a* ſpan *ſpithama, a* yerd *triumpedum virgula,* an el *vlna, duorum cubitorum menſura; a* pās *paſſus, a* perc *pertica,* an aker *iugerum, a* furlong *ſtadium, hanc anomaliam non admittunt; vti nec illa priora, niſi adſit adiectiuum menſuram ſubindicans; vt,* loŋ *longus,* wjd *amplus,* brꝏd *latus,* þik *craſſus,* djp *profundus, &c. aut huiuſmodi aduerbia* ovεr *ſupernè,* abuv *ſuprà,* under *infra, &c. Pretij nomen etiam in menſurâ eſt ſi æſtimetur minis: ut,* It ſtands mj in ten pound, *aut* ten poundz, *ſtat decem minis. Reliqua pretij nomina* pens, ſilliŋz, *&c. regularia ſunt.*

5. *Atque vt lectori ſatisfaciam Numeralia attexam, eorumque ſyntaxin.* ꝏn 1, tv 2, þrj 3, fꝏur 4, fjv 5,

six

six 6, sevn 7, aiħt 8, njn 9, ten 10, elevn 11, tuelv 12, ħir-tjn 13, fourtjn 14, fiftjn 15, sixtjn 16, sevntjn 17, aiħtjn 18, njntjn 19, twenti 20, ħirti 30, forti 40, fifti 50, sixti 60, sevnti 70, aiħti 80, njnti 90, *a* hundred 100, tv hundred 200, ħrj hundred 300, &c. *a* ħouzand 1000, tv ħouzand 2000, &c. *a* million 100000. *In numeris compositis maior præcedit minorem: vt,* tuenti on 21, ħirti tv 32, forti ħrj 43, *a* ħouzand six hundred *and* aiħtjn, 1618, &c. *ad* 1000000 *& deinceps; aut contrà, minor maiorem; vt,* on *and* tuenti, tv *and* ħirti, ħrj *and* forti, six *and* fifti, njn *and* fifti 59. *Sed vlteriùs hanc formam non prosequêris.*

Ordinalia sunt first *primus,* sekond *secundus,* ħird *tertius,* fourħ 4, fift 5, sixt 6, sevnħ 7, aiħt 8, njnħ 9, tenħ 10 elevnħ 11, twelfħ 12, ħirtjnħ 13, fourtjnħ 14, &c. twentiħ 20, ħirtiħ 30, fortiħ 40, &c. hundreħ 100, ħouzanħ 1000, *& sunt omnia singularia; at inflexa sunt declinationis secundæ: vt,* tenħs *decimæ,* fiftjnħs *decimæ-quintæ,* hundreħs *centenarij. In compositis, post 20 minor anteit: vt,* ðe on and tuentiħ 21, ðe tv and ħirtiħ 32, ðe ħrj and fortiħ 43, ðe njn and fiftiħ, *tum cessa: posthac enim maior præponitur minori; vt,* ðe tv hundred sixti and sevnħ sjd, *pagina ducentesima sexagesima septima.*

Obserua in Ordinalibus compositis omnes numeros cardinalium terminatione proferri, præter vltimum; qui cæteris ordinalium more coronidem addit.

Est nobis & alia numerationis formula per skorz; *& maximè post 60. singuli autem 20 dicantur* a skor. *Atq; hæc numerandi ratio, & in cardinalibus valet, & in ordinalibus. Cardinalibus: vt,* ħrj skor and on, tv, ħrj, ten, sixtjn, &c. 60 *et* 1, 2, 3, 10, 16, &c. four skor 80, fjv skor

100, six skoor, &c. ad twenti skoor. *i.* 400: *rarius inde ad* forti nin skoor. *i.* 980; *nunquam vlterius. Frequens admodum est hæc numeratio per* skoorz, *in viris ad* 200; *in ouibus, armentis, & passibus, ad vltimum persequere. Sic in ordinalibus, post* 60 *dicas* ðe þri skoor and first, sekond, tenþ, fiftinþ, *sexagesimus primus, secundus, decimus, decimus quintus:* ðe foour skoor and þird, foourþ, twelfþ, sixtinþ, &c. *i. octogesimus tertius, quartus, duodecimus, decimus sextus: sed rarò hic vltra ducentesimum progredieris.*

Sunt & aliæ numerationes per duznz *i. dodecatemorias, per* dikarz *i. decadas: & in singulis fere officinis aliæ atque aliæ: quas quidem silentio inuoluere debeo logonomus, quia in Iuris descriptione continentur.*

6. 1. *Articuli præpositiui* a, *&* ðe, *solis substantiuis communibus, & eorum formam sequentibus præponuntur: vt,* a Kiŋ *i.* βασιλεύς, *a, aut* ðe Quin *i.* βασίλισσα; *a, aut* ðe bodi *i.* σῶμα. *Si adsit adiectiuum, interponitur inter articulum, & suum substantiuum: vt,* a gud man *vir bonus; nisi fortè adiectiuum suo substantiuo postponatur: vt* a man trv of hiz wurd *vir cuius sermoni inest veritas.*

2. *Est autem differentia in horum articulorum vsu. Nam præterquam quòd* a *solis singularibus adhæreat,* ðe *vtrisque numeris adiungatur; Laxior quidam vsus est* a, *quam* ðe: *quia* a *indefinitè,* ðe *autem strictius, & quodammodo relatiuè ad id quod sequitur vsurpatur: vt,* a man mai si wat it iz tu dv for unþankful personz: *cuius hic sensus est, Videre cuilibet licet, quid sit beneficium ingratis hominibus conferre. Hic nō licuit dixisse* ðe man, *quemadmodum vbi de solo particulari sermo est, vsurpa-*

bis

bis ðɛ *non a, vt* Ðɛ Gresian Empjr flurisɛd moost vnder Alɛxander *Græcorum imperium maximè floruit sub Alexandro.*

3. *Est etiam vbi locus conceditur vtrisque indifferenter: nempe, quoties id quod magis vniuersaliter dicitur per* a, *potest etiam discretius dici per* ðɛ: *vt* a krvɛl man sal not dj in pes, *crudelis vir non morietur in pace; at* Ðɛ krvɛl man sal not dj in pes *emfasin quandam habet.*

4. *Quin etiam per solos articulos sensus aliquando fit multum diuersus: vt,* Tomas iz a gud man, *Thomas est vir bonus,* Tomas iz ðɛ gud man, *id est, Thomas est maritus aut paterfamilias. Sic* a man *vir,* man *homo: vt, homo nata est* ʃj waz born man.

5. *Eadem syntaxeos forma admittit* a *aut* ðɛ *cum positiuo; & cum superlatiuo* ðɛ *tantum: vt,* Innosɛnsj iz a ſvr ſäfgard *Innocentia est firmum præsidium:* Innosɛnsj iz ðɛ ſvrɛst ſäfgard *Innocentia est firmiss: præsidium.*

6. *Substantiua solitaria, id est, sine vllâ ad aliud relatione posita, articulos negligunt: vt,* Virtv aloon mäks men happi *Virtus sola beatos efficit.*

7. *Metalla, frumenta, herbæ; quæ numero anomala diximus, articulum* a *non accipiunt, nisi ecliptice: vt,* it iz a fern, *supple* bus, ſtak, lef, &c. It iz a bred ðat nuriſɛþ wɛl, *panis est qui bene nutrit, id est genus panis.*

8. *Nomina propria distinctionis causâ articulos admittunt: vt,* Hj iz a Gil, *id est, vnus est cuius nomen est* Gil; *non autem* ðɛ, *nisi* κατ' ἐξοχὴν; *vt,* ðɛ Talbot *i. princeps familiæ Talbottorum, aut insigni aliquo facinore illustriss: Plurali autem collectiuum adijcitur* ðɛ: *vt,* ðɛ Grjmz *i. vniuersa Grimæorum familia.*

9. *Propria etiam propter eclipsin assumunt* ðε: *vt,* Hj waz droun'd in ðε Tεmz, *subintellecto flumine aut aquâ, In fluuio Tamisi aut in aquâ Tamisis submersus est.*

10. *Adiectiuis post propria per* ἐξήγησιν *adijcitur* ðε: *vt,* Alεxandεr ðε grεt *Alexander ille magnus*; Philip ðε faiεr *Philippus cognomento Pulcer*; Hεctor ðε Trojan *Hector Troianus.*

11. *Adiectiuis pro substantiuis vsurpatis adiungitur articulus* ðε; *vt,*

Ðε loŋg *ar* lazi, ðε litl *ar* loud:
Ðε faiεr *ar* slutiʃ, ðε foul *ar* proud.
Procerae ignauae sunt, pusillae canorae:
Venustae sunt sordidae, deformes superbae. vbi,

mulieres necessariò subintellectae sunt. Itemque in neutris absolutis: vt, Hj iz kum tu ðε hjεst, *ad summum peruenit.* I hav hit ðε ƕjt, *album percussi, pro metâ albâ.*

12. *Vbi Substantiuum praecessit, articuli a aut* ðε *cum adiectiuis relatiuè subiunguntur: vt,* Marri no wjf: for *a* bad ꝏn iz *an* εndlεs trubl ƕjl ʃj livz; *a* gud ꝏn, *a* lastiŋg sorrou ƕεn ʃj iz ded. *Vxorem ne ducas: quoniam mala, perpetua est molestia dum viuit; bona dolorem facit indesinentem postquam mortua fuerit.* Ajax, bjiŋ mad, kild ðε Gresianz ʃjp: ðε fat, suppꝏzing ðem tu bj kommaunderz; ðε len, þinkiŋ ðem tu bj kommon soldiεrz: *Aiax insanus Graecorum oues mactauit: ratus pingues duces esse; macilentas gregarios milites arbitratus.* But ðε fifti ƕič had run awai, &c. *At verò quingaginta illi quos fuga elapsos esse diximus, &c.*

13. *Hanc formam sequuntur superlatiua: vt,* Amoŋ ðε Filosofεrz, Plato waz ðε mꝏst lernεd; *inter filosofos Plato doctissimos fuit, & comparatiua:* Ƕat am I ðε better

ter for it? *quid ego exinde melior? aut quantò mihi maius commodum inde redundauit? Sed quamuis hæc sit vsitatata loquendi formula, tamen* ðε *hîc* [illegible].

Personalia quædam, sām, *cum adiunctis* sεlf, *&* vεri, *Substantiuorum vicem subeunt cum articulo* ðε; *vt* ðε sām *idem*, ðε sεlf sām, ðε vεri sām *ipsissimus. Sic* hj, *&* ʃj, *in discretione sexus; vt a aut* ðε hj. *i. mas; a aut* ðε ʃj. *i. fæmina.*

15. *Possessiua articulos excludunt: vt,* mj Mastεrs bvk, *mei præceptoris liber. Nominatiuo autem præcedenti licuit attexuisse articulum; sed nullo modo Substantiuo cui adhæret possessiuum: vt,* ðε bvk of mj Master.

16. *Numeralia* oon, tv, þrj, &c. *multitudinis item notæ*, al, *omnes*, εvεrj *vnusquisque*, mani *multi*, [*nam a* mani *est multitudo, siue ipsa turba, &* mani a man *i. magna pars hominum*] sum *aliquis*, ani *vllus*, noon *nullus*, *&c. cum articulis raró conueniunt: vt,* þrj mεn *tres viri*, al mεn *omnes homines*, no man *nullus vir. Etiam his subintellectis idem fit: vt,* ðεi spārεd nεiðεr man nor čjld, *nec seni, nec puero pepercerunt, subintellecto* anj *vlli: sed* a skoor, a hundrεd, a þouzand, a million, *quia substantiua censentur, adsciscunt sibi articulos; vt,* a hundrεd mεn *centenarius hominum: at verò*, tv hundrεd, þrj hundrεd, &c. *numerique omnes compositi, primam regulam sequuntur, & articulos extrudunt.*

17. *Articuli subiunctiui, quæ & personalia siue pronomina dicuntur* ƕv, ƕič, ðat, &c. *si indefinitè vsurpentur, vti alia adiectiua, casu et numero cum Substantiuis cohærent: si interrogatiuè, aut relatiuè, more Substantiuorum construuntur.*

Verbum cum nominatiuo.

Sic fuit syntaxis adiectiuorum: sequitur illa quæ est Verbi, cum præcedenti nominatiuo numero, et personâ, cohærentis. Exceptiones in anomaliâ Loci, 1. personæ, 2. numeri, 3.

1. *Interrogatio præponit verbum nominatiuo: vt,* Kanst ðou dv ðis? *potes tu hoc facere? & secunda persona Imperatiui præsentis; vt,* Luv ðou *ama tu;* teč yj *docete vos. Itemque interdum fit quando verbo præponitur Aduerbium* hjer *hic, vt* hjer am I *hîc adsum. Semper in pleonasmo* it, *et* ðer: *vt,* ðer kām a man tu mj *venit ad me quidam.* It iz mj bruðer *est frater meus. Sic cum Coniunctionibus nonnullis aut positis; vt,* Neiðer art ðou hj hwvm I lvk for; *Nec tu ille es quem ego expecto: aut subintellectis, vt* wer I abl tu dv az yv sai. *i.* If I wer abl *si possem,* Bj a wjf never so šreud, hir husband is bound tu luv her, *quantumcunque iracunda est vxor, marito tamen cara esse debet. Pro* ðoh a wjf bj never so šreud. *Quoties vocula relationem ad præcedentia subindicans antecedit verbum, nominatiuus non rarò sequetur. vt,* Ðat sai I, *hoc dico ego.* So did our faðerz *sic fecerunt patres nostri;* ðus hav ðei determined, *sic censuerunt illi. Verùm hoc non obtinet vbique: vt,* so I sai *sic dico.*

2. *Personale* it *id, quia aliquid substratum intelligit, verbum à primâ aut secundâ personâ abripit in tertiam: vt,* It iz I, *ego sum:* It iz ðou ðat hast dun it, *Tu ille es qui hoc fecisti.*

3. *Verbum, inter duo Substantiua diuersorum numerorum positum, cum alterutro conuenire potest, quoties adsunt* hwič, *aut* ðat; *quæ quidem aut rei relatiua sunt, aut personæ:*

persona: *vt,* ðe of-spring of men ƕic iz tu kum *aut etiam* ƕic ar tu kum *soboles futurorum hominum, aut soboles hominum quæ futura est. Sin fiat reditio per* ƕu *qui vel quæ (quia* ƕu, *non rei sed personæ tantùm relatiuum est) verbum adhærebit substantiuo personæ: vt,* ðe of-spring of men ƕu ar tu kum, *non* ƕu iz. *Sic etiam casus inter duo Verba, nunc cum hoc, nunc cum illo construitur: vt,* Let Tomas kum in, I men hi ðat kām yister dai: *aut,* I men him. *Ingrediatur Thomas ille (inquam) qui venit heri, aut illum intelligo qui, &c.*

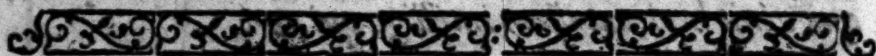
Appositio.

Tertia Conuenientia fit Appositione. Fit autem appositio multimodis. Affirmatione: vt, a virtuus kiŋ iz ðe cīf trezvr of hiz kiŋdum, *Rex omnibus virtutibus exaggeratus, summus est regni sui thesaurus. Quæstione: vt,* Art ðou ðat Æneas? *Tune ille Æneas. Comparatione: vt,* Knouledʒ iz better ðen welþ *scientia melior est quàm diuitiæ. Coniunctione copulatiuâ: vt,* Ðe Vniversitiz of Oxford and Kāmbridʒ. *Vniuersitates quæ sunt Oxonij et Cantabrigiæ. Aut discriminatiuâ: vt,* Neiðer wjn, nor wjmen ever muv'd him: *nec vinum, nec mulieres animum eius vnquam pepulerunt. Aut Exceptiuâ: vt,* No man went in wiþ him but I, *nemo cum illo ingressus est nisi ego. Etiam, verbi vi, nominatiui diuersi aut cum copulâ, aut sine copulâ, apponuntur: vt,* hiz nām iz William, *Ille nominatur Wilhelmus.* A Gudʒeon, a Smelt, a Sol, and a Samon, wer tākn al in on net, *Gobio, Perlanus, Solea, & Salmo, in vno reti omnes capti sunt. Sic vi substantiui, etiam adiectiua multa inuicem adhærent: vt,* Sj iz a cāst, and a luvig, and a diskrit wif, *Et casta est,*

&

& pia, & prudens matrona. A kāv dark, unezi, dœlful, kumfortles. *Cauea obscura, molesta, luctuosa, inconsolabilis. i. vbi nullum solatium. Et si hæc ad primam conuenientiæ syntaxim referas, non repugno.*

Nominatiui etiam ipsius vi, multa Verba in eodem tempore, numero, & personâ apponuntur: vt, Hj last, and swind, and kikt, and krj'd; *cæsim feriebat, and punctim, & & calcitrabat, & plorabat.*

Cap. XVI.

Syntaxis Rectionis.

Est Casuum; et Verbi. Illam primò dabimus; pòst istam. Casuum rectio est à nomine, verbo, et Consignificatiuâ voce. Et quia hinc sunt omnium casuum signa, consignificatiuorum syntaxim initio docebimus.

Genitiuo possidentis excepto, omnes casus nostri, terminätione sunt vnus casus, signis tantùm dissitus, aut loco; quia nominatiuus censebitur, quando præcedit verbo: accusatiuus quando subsequitur. Signa autem illa sunt præpositiones: quas ne seorsum quæras, simul, et semel exponam, earumque syntaxin.

Accusatiuum regunt.
at *ad*
about {*Circa vel circiter.*}
abuv *supra.*
akording tu, *secundum.*

after *post.*
against {*contra, vel aduersus*} *in compositione* gain: *vt,* tu gainsai. *contradicere.*
amoŋ *inter.*

at

at apud, *sæpe ad.*
bɛhjnd *pone.*
bineþ *infra.*
bisjd { *præter.* / *iuxta.* }
biyond { *trans.* / *vltra.* }
bitwjn *inter.*
intu *in.*
njh *prope, vel iuxta.*
þuro *aut* / þrouȝ } *per.*

respondet etiam compositis à trans: vt, transeo I pas þuro.
Toward *aut* / towardz } { *versus.* / *erga.* }
tu *ad.*
wiþout *extra.*
wiþin *intra.*
untu *ad, vsque.*
cis & citra sic circumloquimur, on ðis sjd, *ab hac parte: & penes,* in ðɛ pouɛr: *vt, te penes imperium,* ðɛ rvl iz in yvr pour; *aut vsitatiùs,* it iz in yvr pour tu kommaund.

Ablatiuum regere censebuntur alia quæ sequuntur; quia illis respondent quæ casum Latinum postulant.

far-of *procul.*
from *à, ab, abs.*
in *in.*
opnlj *palàm.*
up tu *tenus.*

undɛr *sub, subter.*
on, *aut* upon *super.*
privili *clam.*
wiþ *cum.* out-of *ex.*
ðɛn *post comparatiuum resoluitur per quàm: vt,* Hɛr hart iz hardɛr ðɛn a diamond, *cor eius est adamante durius. Sic etiam vtimur* bj; *vt,* hjɛr bj a fvt, *vno pede altior.*

Varijs casibus inseruiunt.

Of, *genitiuo videlicet, respondet etiam Præpositionibus de, e, ex; & a, ab, abs: vt,* I herd it of him; *ex, aut ab illo audiui.*

Tu, *datiui signum est, & respondet Præpositioni ad; nonnunquam vsque, vel tenus: vt,* hj wādɛd tu ðɛ čin, *mento tenus.* For, *datiuo inseruit; & accusatiuo, vbi significat ad, aut propter; & ablatiuo, cum respondet pro.* Afꝏr *aut* bifꝏr *ante, præ, coram; quam vocem sæpe vertimus* tu hiz fās, *aut* fās tu fās *ad faciem. In compositione,* fꝏr: *vt,* tu fꝏrtɛl *prædico.* Bj, *secus, iuxta, aut per; vel à, ab, abs: vt,* a fāðɛr ouħt tu bj honorɛd bj hiz čildrɛn, *pater a libris honorari debet. Præpositio* wiþ *in compositione, nonnunquam à proprio sensu in contrarium deflectit: vt,* tu wiþstand *contra-stare; aliquando etiam extra compositionem: vt,* I wil fjħt wiþ him, *contra illam pugnabo.*

Interiectio ô vocatiuum regit, rariùs idque ἐμφατικωτέρως *expressa: sed, hac intellectâ, singulis hominum ordinibus honorem præfamur, pro suo cuiusque status & dignitatis gradu. Horum titulos, à fecialibus meliùs quàm à me, perdisces: maiora tamen illa nomina præteruectus; hoc logonomus edico, ne quenquam vel in imâ quidem fæce plebis appelles* Ðou *tu (quia hoc aut contemnentis est, aut nimium familiariter blandientis) sed* yu *vos; quia tantùm à contemptu liber populus abesse vult, quantum à seruilibus exterorum quorundam officijs, manus et pedes deosculandi. Accusatiuum si regat, semper exprimitur: vt* ô mj! *aut etiam* ai mj! *ô me! Ex reliquis interiectionibus tres sunt duntaxat qui casus regunt.* Alak *aut* alas, *vocatiuo iungitur, aut datiuo: vt,* alak bruðɛr, hou kan I hɛlp it? *heu frater quam opem ego afferre possum?* alas for him *hei illi, aut potius hei mihi pro illo.*

Fj, *cum* on, *aut* upon, *cum accusatiuo construitur vt,* fj upon ðj *apage sis.*

Wꝏ

Wo *cum datiua sine signo vsurpatur; vt* wo iz mj *va mihi: quamuis reverà substantiui potius syntaxin subire videtur quàm interiectionis: vt,* wo iz mj for him, *miseria est mihi pro illa. Itemque adiectiuè* I am wo for him, *aut* wo bj gon, *dolore victus sum.*

Substantiua casus regentia.

Genitiuus possidentis. i. qui a nominatiuo fit, s *vel* z *adiectis, eius locum sæpenumero supplet qui à nominatiuo deflexit per signum* of: *vt,* mj faðerz servant *famulus patris mei,* a frindz bizness *negotium amici. Caterùm, quia hæc syntaxis rarissimè locum habet in illis substantiuis quæ sterilia diximus, vt* mj houshold affairz *meæ res domesticæ,* a glas windou *fenestra vitrea; vbi non licuit dixisse* housholdz, *aut* glasez: *proinde & hic, & in sterilibus adiectiuè vsurpatis, exteri errorem facillimè vitabunt, si ipsum substantiuum cum signo genitiui vsurpent. Vt,* ðe servant of mj faðer; ðe bizness of mj frind; ðe affairz of mj houshold, *a* windou of glas; ðe water of ðe se, *aqua maris;* a pjk of Wiðam, *lucius è Withamo;* salt of Wusterʃjr, *sal è comitatu Vigorniæ, &c.*

2. *Adeoque recepta est hæc loquendi formula, vt adiectiua legitima sæpe in suum substantiuum commutet: vt,* pro a man, wiz, lerned, judisius, religius, &c. *vir sapiens, doctus, catus, pius:* A man of wizdum, lerniŋ, jugment, religion, &c. *nonnunquam solitaria per hendyalismum circumloquatur; vt, pro* lauyer *iurisperitus,* a man of lau. *Hic tamen genitiui signum* of *de, aliquoties migrat in* at *ad, vel apud: vt, pro* armed man, a man at armz, *miles.* a servant at lau, *seruiens ad legem.*

3. *Signum* of *genitiuo possidentis præpositum defe-*

 ctum

ctum indicat substantiui, aut articuli præpositiui: vt, hj hab stoln *a* hors of mj frindz, *furto abstulit equum vnum ex amici mei; supple equis: aut* hj hab stoln on of mj frinds horsez, *abduxit vnum, viz. equum ex equis amici mei: quod etiam sic resolui potest;* Hj hab stoln on of ðe horsez of mj frind. *Sic, præter vsitatissimam syllepsin, articultus tantum defecit; idque ratione possessiui* mj.

4. *Substantiua paucula sunt, quæ casum patrium postulant, aut datiuum: cuiusmodi sunt* luv *amor,* hatred *odium, a* fo *hostis, a* frind, *amicus,* an enimj *inimicus. Vt,* Ðe luv {of / tu} lerniŋ stirz up ðe indevor, *amor doctrinæ, studium excitat.* Sezar waz an enemj of ðe Gaulz, or tu ðe Gaulz, *Cæsar fuit inimicus Gallorum aut Gallis.*

5. *At plura sunt quæ datiuum exigunt: vt,* frindšip *amicitia,* kurtezi *humanitas,* favor *benignitas,* kjndnes *pietas,* gudnes *bonitas,* bounti *liberalitas,* sin *peccatum,* offens, &c.

Ex his autem quæ datiuum requirunt, pleraque cum præpositionibus towardz *erga, aut* againſt *contra, exponi possunt: vt,* his frowardnes tu mj, towardz mj, *aut* againſt mj, was ðe kauz of mj haršnes toward him, *eius peruersitas ergame, in causâ fuit asperitatis meæ contra illum.*

7. Hop *spes,* faiþ *fides,* truſt *fiducia,* konfidens *fidentia,* aſſvrans *certitudo,* piti *misericordia,* diſtruſt *diffidentia, & si qua plura sunt cognatæ significationis, cum varijs casibus eodem sensu construuntur: vt,* Mj hop of, on, *aut* in him, mād mj brek mj faiþ tu, *aut* towardz yv, *mea spes in aut de eo, fecit me fidem meam tibi datam fallere;*

fallere; his piti of, on, *aut* towards mj, *misericordia eius de, in, aut erga me*.

Adiectiua casus regentia.

1. *Adiectiua partiuè posita, vt* sum of us *aliquis nostrum*; ðɛ bɛst of ðɛm *præstantissimus eorum: itemque desiderij, vt* dezjrus of muni *cupidus pecuniæ: notitiæ, vt*, I am svr and sɛrtain of ðis, *huius rei certus sum: memoriæ, vt* mjndful of hiz promis, *memor promissi; dubitationis, vt* doutful of ðɛ ɛnd, *dubius quomodo se euentus dabit: et pleraque his opposita, Latinorum regulas sequuntur. Ex quibus quædam etiam ablatiuo gaudent cum præpositione* in: *vt*, ɛxpɛrt, kuniŋ, skilful, in soŋ *cantandi peritus. Dicimus etiam*, grjdi of *aut* aftɛr gain *auidus lucri, aut inhians lucro*; þirsti aftɛr *tantum vt* þirsti aftɛr gain *lucri sitiens. Superlatiua etiam per inter exponuntur, vt* Ðɛ ricɛst amoŋ ðɛm, *ditissimus inter eos*.

2. Wurði *dignus*, unwurði *indignus*, born *natus, aut editus*; gilti *reus, genitiuo tantùm iunguntur; vt* gilti of hjħ trezn: *Læsæ Maiestatis reus*.

3. *Vnum adiectiuum copiæ* ful, *construitur cum* of: *vt*, ful of met *cibi satur: etiam inopiæ* void, *aut* dɛvoid *vacuus, vt* void of grās *impius, & eo sensu* frj *ablatiuum expetit, vt* frj from aŋgɛr *vacuus irâ*, ɛmpti *casum non admittit*.

4. *Hæc variam syntaxin habent*, dɛscɛndɛd of, *aut* from a nobl hous, *clarâ ortus familiâ*; weri of wurk, *laborem pertæsus, aut* weri wiþ wurkiŋ *defessus laborando*.

5. Profitabl *vtilis*, gud *bonus*, hωlsum *salutaris*, ljħt *leuis*, grjvus *molestus*, diɛr *carus*, wɛlkum *gratus*, rɛdi *pa-*

ratus, wantiŋ *qui, vel quod abeſt*; fit *aptus*, equal *æqualis*, propɛr *proprius*, anſwɛrabl *cōgruus*, akſɛptabl *acceptus*, ljk *similis*, ȝvinɛd *coniunctus*; niɛr *aut* njȝ *propinquus*, akuſtomɛd *aſſuetus*, frindly *amicus*, *cum compoſitis* diſ-profitabl *inutilis*, unhoolſum *inſalubris: & oppoſitis* il, *aut* nauȝt *malus*, hătful *odioſus*, *& pluria adhuc adiectiua in* ful: *vt*, harmful *nociuus*, hɛlpful *auxiliaris*, *&c. quoties caſum poſt ſe recipiunt, requirunt datiuum: vt* it iz profi-tabl for mj *mihi vtile eſt*; it iz a vɛri grjvus þiŋ tu yu, *res tibi permoleſta eſt.* *Ex his tamen pleraque etiam aliam ſyntaxeos formam accipere poſſunt; vt*, In ɛvɛrj þiŋ ljk tu Mɛrkurj, boþ for hiz vois, and kulɛr, *Omnia Mercurio ſimilis, vocemque coloremque.*

6. Kărful, *genitiuum regit, aut datiuum; vt* I am kărful of him, *aut* for him, *de eo ſollicitus ſum.* Knoun *notus, &* unknoun *ignotus, datiuum poſtulant vt* Tɛ-rɛntia waz knoun tu Saluſt, *Terentia nota eſt Saluſtio, & alio ſenſu genitiuum; vt* Tɛrɛntia waz knoun of Saluſt, *qui cum eâ rem habuit.* Ljk *etiam, &* niɛr *datiui ſignum non ſemper requirunt.*

7. Riċ *diues*, plɛntiful *copioſus*, abundant *abundans*, ovɛr-flouiŋ *ſuperfluus*, ɛksjding *excedens, & alia fortaſſe his ſimilia, caſum alium vix admittunt quam ablatiuum cum præpoſitione; vt* riċ in muni, *pecuniâ diues. Sic* prɛzɛnt, & abſɛnt; *præſens, abſens, vt* I waz prɛzɛnt wiþ him at ðɛ funɛral *cum eo in funere aderam*; for I kan not bj loŋ abſɛnt from him, *neque enim ab illo diutiùs abeſſe poſſum.* Aŋgri *accuſatiuum regit, aut ablatiuum, vtrinq; adiunctâ præpoſitione; vt* bj not aŋgri wiþ mj, *aut* againſt mj, *noli mihi ſuccenſere*,

Infinita eſt adiectiuorum turba quæ caſus non recipiunt;

unt; vt hwjt *albus*, blak *niger*, hot *callidus*, loud *canorus*, *&c. magnus etiam numerus eorum quæ ſolum vi adiunctæ vocis regunt, cuiuſmodi illa ſunt quæ cum verbo* it iz *impersonaliter vſurpantur, vt* it iz plain *planum eſt.*

Hæc igitur de purâ adiectiuorum rectione dicta ſint, de eâ autem quæ adiectiuis cum alijs orationis partibus communis eſt, poſt dicetur in Menſurâ, Inſtrumento, &c.

Verba caſus regentia.

Nullum verbum poſt ſe nominatiuum recipit, niſi appoſitum præcedenti; quicquid delirant grammatici: vt, Craſſus wvld fain sjm a rić man, *Craſſus cupit videri diues:* Sisero dezervz tu bj thoušt an honest man, *Cicero meretur exiſtimari vir probus.*

1. Tu akkuz, tu kondemn, tu admonis, tu abſolv, *à Latinis aſſumpta Latinam etiam ſyntaxim habent: vt* Hj akkuzed Hippia of adulterj, *Hippiam adulterij arceſſebat, quam etiam & noſtra ſequuntur* tu akquit, *aut* tu asoil, *abſoluo;* tu rob *prædor, itemque* tu deprjv *priuo,* tu ſpvil *ſpolio,* tu disburðen, *aut* tu ez *leuo: vt,* Silla robd ðe Sitisenz of ðeir welþ, and ſpvil'd ðem of ðeir ljvz, *Sylla ciuium bona deprædatus eſt, ipſoſque etiam vitâ priuauit.* I wil ez yv of ðis burðen, *Ego te hoc onere leuabo.*

Datiuus poſt Verbum.

2. Tu attribut *acceptum ferre,* tu impvt *imputo,* tu impart *impertio,* tu ad *addo,* tu ſai *dico,* tu ljkn *aſſimilo,* tu propoz *propono, volunt accuſatiuum rei, & datiuum perſonæ, aut eius vicem gerentis, cum ſigno* tu, *vt* yv mai

wel

wel ljkn ðe painz of a skvlmaster tu ðat of a hors in a mil, *ludimagistri laborem rite assimiles illi qui est equi in molá asinariá*; tu aplj *applico*, tu ʒvin *adiungo*; *volunt accusatiuum personæ, & datiuum rei: vt*, aplj your self tu lerniŋ, *teipsum studijs adiunge.*

3. Tu provjd *prospicio*, tu kār *curo*, tu blām *crimini dare*, tu labor, *siue* tu tvil *laboro*, tu wurk *operor*, tu tāk painz *laborem impendere, &c. datiuum sæpe postulant cum signo* for, *vt*, I labor hier for a pvr living, *hic ego tenui victui laboro*. Tu kompār *habet* tu, *aut* wiþ, *ad, vel cum*. Tu bistω *impertio assumit*, upon, *in vel super*. Tu insult vpon, against, *aut* over, *in, contra, aduersus*. Tu put *bifariam construitur: vt*, hj put ðe fault uppon mj, *aut* hj put mj in faut, *crimen mihi imposuit*.

4. Tu send *mitto*, tu yjld *concedo*, tu harkn *ausculto*, tu graunt *largior*, tu promis *promitto*, tu wiś *opto*, tu pai *soluo*, tu giv *do*, tu tel *narro*, tu deklār *declaro*, tu rekount *enumero*, tu wrjt *scribo*, tu deliver *trado*, *datiuum accersunt aut cum signo, aut sine signo datiui; vt* I wil graunt him a þird part, aut I wil graunt a þird part tu him, *trientem illi concedam. Omnibus denique acquisitiuè positis integrum erit, vel cum, vel sine signo datiuum adiungere, vt*, Ðe labor wil be tu mj, ðe profit wil redound tu yv, *labor mihi erit, commodum tibi redundabit.*

5. *Quin & substantiua innumera quæ vi suâ casum non regunt, cum verbo tamen datiuum adscriptum habent; vt* Hj bikam svreti tu mj for Quintius, *vadem se mihi stitit pro Quintio.*

6. *Etiam & hæc impersonalia in datiuum feruntur*; it bilongeþ *spectat*, it hapneþ *contingit*, it ćanseþ *accidit*,

it

it apertaineþ *pertinet*, it sjmeþ *videtur*, it apiereþ *apparet*, it rεmaineþ *restat*, *& omnia denique illa quæ per adiectiua fiunt cum verbo* iz *est*; *vt*, it iz lauful *licet*, it iz mjt *expedit*. *Quin & ipsum* iz *impersonaliter acceptum est*; *vt*, It iz for yvr profit, *in tuam rem est*; It wil bj for yvr ħonor, *honori tuo cunducet.*

7. *Et si Latina quæ cum præpositione ad, in accusatiuo vsurpantur huc etiam attuleris, per me licebit: vnus enim sensus est, & nobis vna syntaxis: vt*, hj had mani hεlps tu ois gret wεlþ, *multa adiumenta habuit ad has grandes diuitias.*

Accusatiuus post verbum.

Omne verbum actiuam significationem habens, aliquo sensu accusatiuum admittere potest. Illa tantum hic adnoto quæ apud Latinos cum aliis casibus construuntur; tu εngoi *fruor*, tu vz *vtor*, tu want *aut* tu njd *egeo*, tu piti *misereor*, tu rεmεmbεr *recordor*, tu forgεt *obliuiscor*, tu rεsist *repugno*, tu hεlp *succurro*, tu komaund *impero*, tu gεt *potior*, tu obai *obsequor*, tu hurt *obsum*, *& alia plura quæ respondent compositis a sum*; *vt* tu govεrn *præsum*, *&c.* tu sεrv *seruio*, tu sufεr *permitto*, tu profit *commodo*, tu avail *conduco*, tu rεquit *refero*, tu advjz *consulo*, tu wεlkum *gratulor*, tu krεdit *aut* biljv *fido*, *aut credo*; *sed* tu biljv in ωn, *in vnum credere, de solo dicitur Deo*: tu intret *supplico*, tu prεvεnt *præuenio*, *& huiusce-modi fortasse plura. His adnumeres impersonalia* it konsεrneþ *refert*, it grjveþ *dolet*, *it* plezεþ *placet*, it displezεþ *displicet*, it hurtεþ *nocet*, it bjfalεþ *accidit*, it satisfjεþ *satisfacit*, it sufjzεþ *sufficit*, *et quæ a superioribus personalibus fiunt*; it profitεþ *prodest*, it availεþ *cōducit*, *&c.*

2. *Accusatiuus ante infinitiuum Anglicè vertitur per nominatiuum; vt, sapientes existimant fortunam cedere consilio,* Wjz mεn þink ðat fortvn givz plās tu kounsel *a.v. sapientes existimant quod fortuna cedit cons. Neutra accusatiuum regunt cognatæ significationis; vt,* Sj sjm'd tu go a gret wai alon, *Longum incomitata videtur ire viam.*

3. *Verba interrogandi, obsecrandi, docendi, duplicem regunt accusatiuum; rei, & personæ: vt,* ask him ðis question, *interroga illum hanc quæstionem; quæ forma variatur tamen: vt,* dεmaund, *aut* ask ðis of him, *percontare, aut quære hoc ab illo.* Tu answεr *respondeo,* tu pardon *aut* forgiv *condono; accusatiuum rei, et personæ sæpius quàm datiuum habent: vt,* answεr mj ðis *hoc mihi responde: Dicimus tamen* answεr mj tu ðis pvint, *et* answεr ðus tu him. *Et* I pardon, *aut* I forgiv yv for it, *hoc tibi condono.*

4. Tu wundεr *miror,* tu marvail *admiror,* tu bε amāzεd *obstupeo, accusatiuum exigunt cum præpositione* at; *vt* I wundrεd at him *illum demirabar: quam formam et alia non rarò sequuntur;* tu lvk *aspicere,* tu gāz *lustrare oculis,* tu gāp *impudenter inspectare,* tu stār *stupidus intueri,* tu run *incurro, &c. quibus sæpe pro at ad, subiungitur* on, *aut* upon, *in, vel super; vt,* lvk at, on, *vel* upon mj, *vide me, vel in me intuere: reliqua ferè verba sensus regunt accusatiuum sine signis; accusatiuum inquam eius quod sentitur.* Tu þrust *trudo,* tu push *impeto,* tu rεpjn *inuideo, casum habent cum* at, *aut* against.

5. *Pretij, aut summæ certæ nomen in accus. effertur post verba* tu bj wurþ *valeo,* tu pai *soluo,* tu giv *do,* tu offεr,

fεr,

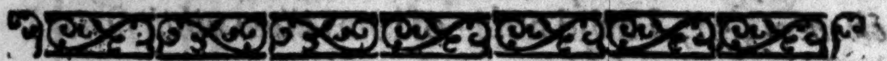
ſεr, *aut* tu bid *offero*; *itemque* tu borω *mutuò accipere*, tu lεnd *mutuo dare*, tu plεdǧ *oppignoro*; *vt*, a bird in ðε bag, iz wurþ tv on ðε ſnag, *auis vna in marſupio, valet duas in aucupio.* Tu koſt *conſtare, cum pretio ſæpe accuſatiuum perſonæ adſumit illius cui emitur*; *vt*, Ðis bvk koſt mȷ ſix ſilliŋz, *hic liber conſtabat mihi ſex ſolidis. Verbis* tu bȷ *emo*, tu ſεl *vendo*, *ſubſtitues ablatiuum pretij cum præpoſitione* for *pro*: *vt*, Hȷ bouχt a hors for fȷv pound, and ſωld him for twȷs ſo muc̄, *emit equum quinque minis, et duplo vendidit.* *At*, tu ſtand, *effertur cum* in: *vt*, It ſtandz mȷ in tεn ſilliŋz, *Conſtat mihi decem ſolidis.* *Poſt liceor* tu prȷz, *liceo* tu bȷ prȷzεd, tu rāt *pretium conſtituo*, tu valv *cenſeo*, tu εſtȷm, *aut* tu ǧudǧ *æſtimo, ſubiunges* at; *vt*; I valv ðis hors at tεn poundz, *hunc equum decem minis æſtimo.* Tu εſtȷm, tu hωld, tu akount, *laxiùs accepta, laxiorem etiam habent conſtructionem*; *vt*, I hωld noþiŋ of him, *illum nihili facio.* I hωld it not wurþ ðis, *non huius æſtimo.*

Ablatiuus poſt verbum.

Tu rεward *munero*, tu puniſ̄ *mulcto*, tu glut *exſaturo*, tu fil *impleo*, tu lωd *onero, ablatiuum recipiunt cum præpoſitione* wiþ; *vt*, Diſhonεſtȷ iz puniſ̄εd wiþ diſhonor, *vitæ turpitudo infamiâ mulctatur.* Tu abound *cum* wiþ, *aut* in; *vt* hȷ aboundz in wεlþ, *abundat opibus.* Tu frȷ *aut* tu dεlivεr *libero*, tu rεles *relaxo*, tu rid *expedio*, tu tāk *capio, ſiue aufero*; tu rεſεv *recipio*, tu εxεmpt *eximo, et hoc ſenſu fortaſſe plura, adſciſcunt ſignū* of, out of, *aut* from. Tu dεzεrv *mereor*, tu akquit *aut* tu aſoil *abſoluo, adhibent caſui ſuo* of, *aut* from. Tu bωſt *efferre ſe*, tu brag *iactare*, tu glori *aut* tu vaunt *glorior*; *habent* in,

aut of, *vt* fulz bœst in ðeir ricez, lɛnd mɛn vaunt of ðeir plezvrz, *stulti in diuitijs suis se magnificè efferunt; improbi de voluptatibus gloriantur.* Tu ɡoi *lætor*, in *tantùm postulat.* Tu wiþhœld *detineo*, tu abstain *abstineo*, tu rɛstrain *retineo*, tu difɛr *disto*, tu dɛpart *discedo*, *denique Latina ferè omnia quæ per a, ab, cum, et reliquis casum sextum regentibus efferuntur, sic etiam Anglicè construuntur.*

Passiuam significationem habentia, etiam hanc syntaxeos formam sequuntur cum signis of, for, bj: *vt*, Hj waz diligɛntlj tauht bj mj, *sedulò à me docebatur.* Hj waz blam'd for hiz bœldnɛs, luv'd for hiz wit, *ob audaciam vituperabatur, propter ingenium amabatur.* Ðɛ los of tjm iz muctu bj lamɛntɛd of al mɛn, *boni temporis perditio omnibus multùm deflenda est.*

Cap. XVII.

Casus varius est.

I*N Verbis appetendi: vt*, ðɛ mjnd of a kuvɛtus man þirsts for, *aut* aftɛr gœld, *auari animus aurum sitit*; ðɛ þouhts of a lernɛd man sjk and serc knouleɡ, for, *aut* aftɛr knouleɡ, *docti cogitationes quærunt, & inuestigant veritatem, & scientiam*; tu hunt *venor*, tu folou *sequor*, tu pursv *persequor*, tu kuvɛt *cupio accusatiuum solitarium habent, aut etiam cum signo* aftɛr; tu dɛzjr *peto, accusatiuum tantùm. Varius etiam casus est in nomine loci, instrumento, & mensurâ.*

Loci nomen.

Multis signis locum concedit; *quies in Loco sic*; I liv in Lundon, at Lundon *Londini viuo : motus ad locum*, I go tu Lundon, towardz Lundon, *& nuperâ phrasi* for Lundon, *versus Lond.a.v. pro Londino: à loco*, from Lundon, *& pro vario sensu, locus est ferè omnibus præpositionibus. Sed in inscriptionibus voces singulæ locum suum honestè defendunt: sic*; Tu mj frind A. B. at hiz hous in Malden, *Amico meo A.B, domi suæ in Camuloduno : non* in hiz hous at Malden; *quamuis loci communis nomine omisso, dicamus*, Hj iz in hiz hous *intus est.*

Instrumentum, materia, modus actionis, causa, pars; post adiectiua, & verba cum præpositionibus ablatiuum, nonnunquam etiam accusatiuum regentibus vsurpantur. Instrumentum quidem cum wiþ, bj, *aut* þruſ; *vt* slain wiþ a swurd *occisus gladio*; I wiþdrv him wiþ, bj, *aut* þruſ gud kounsel *a.v. cum bono consilio, aut per bonum consilium abduxi eum. Materia ex qua cũ* of; *vt*, mãd of silver *ex argento factus: in qua cũ* in, *aut* intu: *vt*, a diamond set in gold, *aut* intu gold, *adamas in auro fixus, aut in aurũ: circa quã, cũ* in, *aut* about: *vt*, bizied in, *aut* about mani þiŋz *circa multa, aut in multis occupatus. Modus actionis cum* wiþ *construitur, aut* in; *vt*, hj spãk wiþ mud ernestnes, *magnâ cum vehementiâ locutus est*; hj told mj in sober sadnes, *mihi seriò dixit. Hic ablatiuus sæpe in aduerbium transit : vt*, hj spãk verj ernestlj, *admodum vehementer locutus est.* *Causa quidem dicitur cum* of, wiþ, for: *vt*, I waz sik of an agv, *ex febri laborabam:* pãl wiþ, *aut* for ayger *pallidus irâ. Frequens hîc vsus est no-*

ſtri idiomatis; quòd coniunctio bikauz, *quia ex nomine componitur, genitiuum regit more nominum; vt,* hį iz pāl bikauz of hiz ayger, *pallidus eſt ratione iræ ſuæ: ad verbum, quia iræ ſuæ.* *Pars denique effertur cum* of, *aut* in; *vt,* hį iz lām of hiz handz, pain'd in hiz fįt, *aut etiam ſine præpoſitione: vt,* hį iz lām, hand and fvt, *manibus pedibuſque claudus eſt.*

Magnitudinis, ſpatij, & temporis Menſura, variam admittit conſtructionem: nam & abſoluta videtur, & rectionis. Abſoluta; vt, quum dicimus, a man of a gret ag, *homo prouectâ ætate, &* an old man of a hundred and twenti yįrz, *ſenex annos natus centum & viginti;* underťvk a ǵurnei of a ħouzand mįl, *ſuſcepit iter milliarium* 1000. a man of ſix fvt and ſeven incez, *vir ſex pedum & 7 digitorum. Sed hîc videtur eclipſis vocis* hįħ *altus, illîc vocis* long *longum. Rectionis autem ſyntaxi quandoque adiectiua, ſæpius verba, nonnunquam etiam vox conſignificatiua accuſatiuum ſuſcipit, aut ablatiuum; idque aut cum præpoſitione, aut ſine eâ: Accuſatiuum; vt* I hav lived four and fifti yerz, *vixi annos* 54. a buoi ſevn yerz old, *puer annos natus ſeptem;* hį kām about midnįħt, *venit circiter noctis meridem. Ablatiuus etiam quandoque ſua ſigna habet: vt,* hį kām lāt at nįħt, *aut* in ðe niħt, *ſerus venit ad multam noctem: quandoque amittit; vt,* ſį was ſik ðis nįħt, *hac nocte ægrotauit. Differentia autem eſt in vſu caſuum, & maximè ſine ſignis poſitorum: quia accuſatiuus actionis continuitatem ſignificat: vt* ðe cįld was ſik ten daiz of an āgv, *puer totos decem dies laborabat febri,* I ǵurneied four daiz togeðer dai an nįħt, *dies quatuor continuos iter feci noctuq; diuque. Ablatiuus autem partem temporis innuit, aut intermiſſionem,*

missionem, aut aliquid insolitum: ut, I slεpt wεl tu njħt, *aut* ðis njħt, *hac nocte bene dormiui. i. quod alijs non feceram. Neque cum his solis quas diximus præpositionibus casus comitati veniunt, sed alios etiam habent anteambulones*; on, upon, *&* a, *pro* on: *ut*, I wil go tu ćurć a Sundai, *die solis adibo templum; similiter alios; ut*, a þif kumz bj njħt, not bεfoor sun-sεt, *fur venit noctu, non ante occasum solis.* Lεt supεr bε rεdi against six a klok, or bitwjn six and sεvn: I wil bj hiεr again wiþin tv ourz, bj and bj aftεr six, *paretur cœna in horam sextam, aut intra sextam et septimam, hîc rursus adero infra duas horas, statim post sextam.* I kannot dv it undεr a dai, *infra diem non possum perficere. Sic etiam aduerbia regũt aut casus solitarios, aut præpositionibus adnexos; ut* Hj failz not tu kum tu mj oons a dai, *non fallit me accedere semel in die.* Ðε agv śvk him þrjs in oon dai *febris eum ter in vno die concussit. Hac syntaxis etiam in pondere valet, aut potius in numero;* Ðis riŋ waiz þrj dramz almoost ʒiij, about ʒiij, *hic anulus pendit drachmas tres, fere ʒiij, circiter ʒiij, &c.* it iz a riŋ of ʒiij, *est annulus trium drachmarum.*

Notionεs communεs.

1. *Pro vario sensu, varius etiam casus tam nominibus quam verbis subiungitur: ut*, I wil bj jvn wiþ him for az gud a turn, *illi par ero æquali beneficio.* Hj gav mj tεn śilliŋz in paun upon ðε bargain, at ðε εxćeŋ, diverz marćants standiŋ bj; *dedit mihi decem solidos pignori in pactum, ad excambium, diuersis mercatoribus adstantibus.*

2. *Nata aliunde regunt casus eorum à quibus deriuantur:*

uantur: ut, it waz dun profitablj for mj, *mihi utiliter factum est: quia* profitabl *datiuum regit, proinde & aduerbium exinde natum; sic etiam regunt verbalia: ut* yv sal bj taught beter manerz, *doctus eris meliores mores, quia doceo accusatiuum habet.*

Cap. XVIII.

Rectio Verbi.

I.

Omnis coniunctio ad cuius præsentiam signa Potentialis modi negliguntur, modum nihilominus potentialem regere intelligitur; ut, If ðou bjst ðe man ðat I tāk ðj for, *si tu ille sis quem ego te esse autumo.*

2. *Deficit aliquando & ipsa coniunctio verbo tamen manente potentiali; ut,* Had a men man spoken ðez wurds, no such wizdum had apjred in ðem, *si quis homo obscurus hæc verba dixisset, tanta in illis sapientia non enituisset. Hîc ergo temporis signum locatur ante nominatiuum;* Had I dun ðis, *si ego hoc fecissem; in indicatiuo contrà,* I had dun ðis, *Ego hoc feceram.*

3. *Infinitiuus et nomina sequitur, et verba. Post verba signum suum* tu *sæpe deserit; ut* I kanot understand yv, *non possum te intelligere: sæpe dixi, quia sæpe adsumit: ut,* bid him wrjt, *sine signo: at* komaund him tu wrjt, *sine signo non dicitur. Infinitiuus post nomina signum non amittit. Est autem nomen aut substantiuum, post quod infinitiuus respondet gerundio in di; ut,* It iz tjm tu strjk wjl ðe jern iz hot, *tempus est feriendi dum candet*

det ferrum: aut adiectiuum, quod quidem ita regit ut Latinum; vt, No wuman iz wurðj tu bi luvεd but for hir virtvz, *nulla mulier digna est amari nisi propter virtutes.*

4. *Substantiale verbũ* tu bj, *si ante infinitiuum stet solitarium, necessitatem quandam actionis denotat, aut passionis; vt,* I am tu wrjt, *necesse habeo scribere;* Hj iz tu bj puniʃhεd for anoðεrz wroŋ, *ille puniendus est, aut puniri debet, ob delictum alterius. Si assumat præpositionem* about, *respondet simpliciter futuro in rus; vt,* I am about tu wrjt, *scripturus sum: aut cum verbali passiuo, futuro in dus; vt,* Ðεi ar about tu bj turn'd out of dvrz, *foras quatiendi sunt.*

5. *Vt elegans, ita latissimus vsus est verbalis in* iŋ. *Nam præterquam quod diximus de substantiuo cum tempore, &c. post verba motus* tu go *eo, aut* tu kum *venio, cum præpositione* [a] *prioris supini vicem præstat; vt,* Ðεi wεnt a huntiŋ, *venatum ibant:* kum yv hiðεr a skωldiŋ? *huc rixatum venis?*

6. *Verbale in* iŋ *cum particulâ* az *vtpote, vel etiam sine eâ, ad possessiua siue diriuatiua personalia relatum; implicitum habet redditiuum qui, quæ, vel quod: vt,* If hj wil dv ani biŋ at yvr komaund, as biiŋ hiz master, *si quid tuo iussa fecerit, vtpote existens, pro qui existis illius magister.* Mj rediŋ of bvks kannot bj gret, spεndiŋ so muc tjm wiþ mj skolεrz, *mea librorum lectio multa esse non potest, consumens tantum temporis cum discipulis meis. pro, qui consumo.*

Verbale in iŋ *cum articulo* [a] *nonnunquam respondet gerundio in dum; vt,* sεt it a suniŋ, *pone ad insolandum.*

Notio communis.

VBi de vocis alicuius rectione nihil præceptum eſt, Latinam ſyntaxim ſeqnere : vt, it bihvvεh mi, *me oportet.*

De ſyntaxi ſchematiſticâ.

Lectorem moror aliquantiſper.

FIeri poteſt (lector) vt multa quæ hîc de figuris dicturus ſum, ab hoc noſtro inſtituto aliena dijudices : à rhetoribus tantum adſcititia, vt pullum noſtrum peregrinis coloribus adornem. Scio quidem permagni nominis auctores Ciceronem, Quintilianum, de his vti ad ſuam prouinciam ſpectantibus ſtatuiſſe: at ſi iſta ſuis finibus metiamur, ſpectabunt magis ad logonomum. Rhetoricæ finis eſt perſuadere: ad hoc duobus vtitur ſubſidijs ; argumentis videlicet, & (ſine qua illa commodum tractari non poſſiunt) excultâ oratione. Nulla erit ergo Logica quæ argumenta inuenire: & concludere docet præter Rhetoricam? non dices. Fatere igitur Logonomi eſſe orationem excolere, vt Logici argumentari. Oſtendit ergo M. Tullius argumentorum ſedes, ſed Logicam docuit, non Rhetoricam : & orationis exornationes oſtendit ; Grammaticus audit, non Orator. Fatebor tamen oratori loca eſſe quædam vnde animorum motus impellat, quæ omnium optime, Ariſtoteles declarauit : & figuras etiam arti ſuæ accomodatas, παράληψιν, ὑποτύπωσιν, συναθροισμόν, *Commorationem, &c. quæ quidem vtcun-*

que

que orationis ſtilum varient, tamen à communi ſyntaxeos filo, aut quam hic damus figuratâ eam nihil immutant. Sed vt demus hæc ad Grammaticum non ſpectare, ſpectabunt tamen ad logonomum; imo & ipſe totus Rhetor quantuſcunque eſſe poteſt, Logonomiæ tamen finibus concludetur. Malui igitur apud alios tanti fieri, vt ſupplêſſe velint quod reliqui: quam vniuerſam Logonomiæ ἐγκυκλοπαιδείαν *profiteri. Et quia neminem eloquentiæ iudicem ſatis idoneum adhibeo, qui in vocum ſignificatione hæſurus eſt: noli amplius Latinam interpretationem à me expetere, quam ſi conarer vix aſſequi poſſem, ſermonis certè noſtri venuſtatem ita inconcimè tegerem; vt nullam poſtea veniam ab Anglicis auribus impetrarem. Nam quantùm Latinorum hominum induſtria Græcos in hoc ſtudij genere vicit; tantùm Latinam ſupellectilem, reliquamque (exiſtimo) omnem, ornatus Anglicus ſuperauit. Nec ſcribitur Anglicè, nec dicitur ſine figurâ. Sed vt in cælo clariora ſunt lumina quam quæ oculi ferant, & obſcura adeo vt viſum vix feriant; ſic & apud nos ſunt Metaplaſmi, Eclipſes, aliæ, quas aures non niſi perpurgatiſſimæ dijudicãt; ſunt tamen quæ illas ita leniunt, vt delinãt; ita ſenſum capiunt, vt animum rapiant. Et quia aliquis iſta fortaſſe legat qui iam diu ferulæ manum ſubduxit, addam definitiones, quas olim memoriæ ſubleuandæ causâ, diſcipulis meis, partim ex Mancinello, Deſpauterio, aut aliunde collegi; partim ipſe perſtrinxi numeris: quæ ſi diſpliceant, cuique erit integrum meliora ſubſtituere. Exempla ferè omnia è Spenceri poemate deſumuntur, cui titulus* ÐƐ Fǣrj Qujn.

Cap. XIX.

Ad rem redeo.

ORationis *χῆμα sive ornatus ille quo à vulgatâ differt, aut in Delectu verborum est, aut in Vsu. In Delectu Tropus est, quia dictio aliqua à propriâ significatione ad aliam vertitur. Tropus aliâs vocetur* συνεκδοχὴ, *id est conceptio, sive intellectio: aut similis à simili, quæ* μεταφορὰ *sive Translatio est: aut contrarij à contrario, Ironia dicta: aut tertiò cum causa, subiectum, totum; ab effectu, adiuncto, parte intelligitur; aut econtra: hinc* μετωνυμία *sive transnominatio est. Sed ne in hæresin grammaticam abeamus, dicamus cum vulgo totius aut partis metonymiam esse propriè dictam synecdochen: sic Tropi erunt primarij quatuor, cum suis appendicibus. Tropus omnis verecundus esse debet, non minium detortus; nam si durior videatur* κατάχρησις, *sive abusio dicetur; si audacior hyperbole; si humilior, Liptote,* μείωσις, *sive* ταπείνωσις. *Hæc alijs schemata, mihi potiùs schematum videntur affectiones.*

Dura catachresis dicetur abusio vocis. vt,

Faeri Quin libro 3. canto 4.

But ahwu kan desev hiz destinj?
desev] *fallere, pro fugere. Et paulo post.*
So tikl bj ðe termz of mortal ſtāt,
And ful of sutl sofizms wic du plai
Wiþ dubl sensez, and wiþ fals debāt.
debāt] *contentionem dixit pro ratiocinatione, quia* debāt *significat simultates, nisi* καταχρηστικῶς.

Tran-

Transcensus veri manifestus Hyberbola fiet. Mancinellus.

Ðε walz wer hj, but no hiŋ stroŋ nor hik; Fa.Qu.lib.1. can.4.
And gꝏldn fvil al over ðεm displaid:.
Ðat pvrεst skj wiþ brjʒtnεs ðεi dismaid.

Wiþ hidεus horror boþ togeðεr smjt, F.Q.l.1.c.5.
And sous so sꝏr, ðat ðεi ðε hεvnz afrai.

Si verum extenues verbis μείωσις *habetur.*

So bj yvr gudlihed, du not disdain Ægloga 5.
Ðε bās kindrεd of so simpl swain.
du not disdain] *noli habere contemptui.i. boni consule.*
Mj, al tv men, ðε sakrεd mvz arεdz,
Et in præfatione in lib.3 totus est in extenuatione sui.
Hou sal I ðεn aprεntis of ðat skil?
aprεntis] *tyronem se dcit magnus magister.*

A sensu simili sumptum Translatio verbum est.

But nou wek aʒ had dim'd hiz kandl ljʒt. F.Q.lib.6.c.3.
Hj ðεrtu mjtiŋ said, *pro* answεriŋ. *obuians, pro respondens.*
I sal yv wel rεward tu sεu ðε plās, F.Q.lib.1.c.1.
In wic ðat wikεd wjʒt hiz daiz duþ wer.
wer] *terit pro consumit.*

Nec te pigeat à Iuuenali nostro Georgio Wiðerz, vbi satyra asperitatē seposuit frequentem audire Metaphorā.

Fair bj natvr bliŋ born,
Borꝏu'd bεuti sj duþ skorn.
Hj ðat kisεþ hεr, nīd fer
No unhꝏlsum vεrnis ðer:

For from ðens, hj onlj sips
Ðe pvr Nektar of her lips:
And wiþ ðez, at ωns hj clωzez
Meltiŋ rvbiz, ćeriz, rωzez.

Ab hoc fonte sunt Allegoriæ omnes, & Comparationes, παροιμίαι etiam pleræque, et αἰνίγματα. Allegoria enim nihil aliud est quàm continuata Metaphora. In hoc frequens est Lucanus noster Samuel Daniel. Delia sonnet. 31.

Raiziŋ mj hωps on hilz of hjȝ dezjr,
Tinkiŋ tu skāl ðe hevn of hir hart,
Mj slender menz przvm'd tv hj a part.
Her þunder of disdain forst mj retjr,
And þrv mj doun, &c.

F.Q.l.3.c.4. Hvǵe se of sorωu, and tempesteus grjf,
Werin mj fjbl bark iz tosed loŋ,
Far from ðe hωped hāvn of reljf:
Wj du ðj krvel bilωuz bet so stroŋ,
And ðj moist mountainz eć on oðer þroŋ,
Tretniŋ tu swalωu up mj ferful ljf?
O du ðj krvel wraþ and spjtful wroŋ
At leŋþ alai, and stint ðj stormi strjf,
Wić in ðez trubled bouelz rainz and rāǵeþ rjf.
For els mj fjbl vesel, kraz'd and krakt,
Canot endvr, &c.

Sed & totum Spenseri poema allegoria est, quâ ethicen fabulis edocet. Sic Allegoria rem totâ per Metaforam obscurè tractat: Paroimia, & Ænigma multo obscuriùs: Comparatio dilucidiùs, quia primò Metaforam explicat, postea cum re componit.

F.Q.l.1.c.2. As wen tv ramz, stird wiþ ambisius prjd,
Fjȝt for ðe rvl of ðe fair flised flok;
Ðeir horned fronts so fers on eiðer sjd
Du mjt, ðat wiþ ðe teror of ðe sok,

Astonied

Astonied boþ ſtand ſenſles as a blok,
Forgetful of ðe haŋgiŋ viktorj:
So ſtvd ðez twain unmvved az a rok, &c.

A ſenſu proprio ludit contrarius εἰρων.

Praiz of an hjƺ rekniŋ, an a trik tu bj gretlj renouned — *Stamiburſt Æneis lib. 4.*
Yv wiþ yvr priket purchaſt. Lo ðe viktori famus,
Wiþ tv godz pakiŋ oon wuman ſili tu kuzn.

Commune defunctorum totum eſt in Ironiâ, vt & illud Philippi Sidnei, in ingenioſiſſimo illo Arcadiæ poemate, niſi quod verſibus ſcriptum non eſt.

Ljk gret god Saturn fair, and ljk fair Venus chaſt, &c.

Ad Ironiam ſiue Sarcaſmum referuntur Antifraſis, Inſultatio, παρεχλευαſις, *Aſteiſmos, & omnia illa in quibus ſermo, à rei ipſius veritate diſſentit.*

Antiphraſis vox eſt ſignans contraria dicto. — *Mancinel.*

Tu tel mj forſez machabl tu noon, — *Spen. Ruin. Temp.*
Wer but loſt labor ðat feu wvld biljv.

machabl tu noon] *nullis pares. i. quibus nullæ pares erunt.*

Subiecti adiunctum ſi ſignes nomine, vel ſi
Pro Causâ effectum ſupponas, aut vice verſâ:
Iſta μετωνυμίας *faciet conuerſio vocum.*

Ðen ſal I yv rekount a rvful kās — *F. Q. l. 1. c. 9.*
(Said hj) ðe wich wiþ ðis unluki ei
I lāt bjheld; and had not greter grās
Mj reft from it, had bjn partaker of ðe plās.

unluki ei] *infauſto oculo, i. rei infauſtæ teſte, ſic* ðe plās] *locum dixit, rei adiunctum, pro re ipſâ.*

But

Lib.3.c.4. But after al yvr war, now rɛst yvr weri knjf.

sicam defessam nominat pro defesso bellatore.

Ibidem. For ðj, sj gav him warniŋ ɛveri dai,

Ðɛ luv of wimɛn not tu entertain;

A lɛsn tv tv hard for liviŋ klai.

liviŋ klai] *causa pro effectu posita; quia homo ab humo factus est.*

Huc refer Antonomasiam, Metalepsin, & Onomatopæian; atque etiam, si digna sit, Barbaralexin. Spero hic definitionibus opus non esse: sed ne spem tuam fallam, habes ex Mancinello.

Antonomasia est sumptum pro nomine nomen.

Fa. Qu. Pref. n lib.3. Nɛ lɛt hiz fairɛst ~~Cynthia refyz~~, Sinthia

In mirors mɵr ðɛn ɵn her sɛlf tu sj:

But ɛiðɛr Gloriana lɛt hir ćvz,

Or in Bɛlfebɛ fasionɛd tu bj:

In ð'ɵn hɛr rvl, in ð'oðɛr hɛr rār ćastitj.

Nominis ex alio transsumptio fit μετάληψις.

F. Q. lib.1. can.10. But fair [illegible]harisa tu a luvlj fer

Waz linkɛd, and bj him had manj plɛɡɛz der.

plɛɡɛz] *pignora id est amoris pro liberis.*

Ibidem. For tu ðj iz unknɵun ðɛ krādl of ðj brvd.

krādl of ðj brvd] *incunabula ortus tui, pro parentibus.*

Finge nouas voces, Onomatopæia fiet.

F. Q. l.1. c.1. And mɵr tu lul him in his slumbɛr soft, &c.

Sequitur ibidem. murmuriŋ wjnd, Hj mumblɛd soft.

& si hæc placent lege Stanibursti Liparem, ex lib. 8. Æneidos Virgilij.

De

De Barbaralexi ferme hæreo quid ſim ſcripturus. Nam ſi in furta eorum inuehar qui è linguâ Latinâ, Gallicâ, & vt categoricè dicam quauis aliâ, magnam faciunt in re tenui, ſapientiæ & doctrinæ ſpeciem, quum verbum vnum aut alterum non antea auditum cudere poſſunt; Grammaticaſter allatror: ſi facundiam eorum, & ingenium collaudem, vereor ne maioribus meis, qui nil tale fecerunt, nil tale cogitârunt, barbariei notam inuram, & quam linguam eorum ſuauitatis, & copiæ laudibus extollo; vt horridam, vt incultam, & inopem vituperem. Quare vt de nouo hoc verborum aucupio nihil ipſe aſſeram; aſſeram quæ clariſſimi oratores, cenſuerunt, qui Romanam eloquentiam & præceptis, & exemplis illuſtrarunt. Sic igitur M. Tullius Off. lib. 1. Sermone eo debemus vti qui notus eſt nobis: ne vt quidam Græca verba inculcantes, iure optimo irrideamur. Idem voluit eruditiſſimus Quintilianus lib. 1. cap. 6. Vtendum planè ſermone vt nummo, cui publica forma eſt. Et paulo poſt. Oratio verò cuius ſumma virtus eſt perſpicuitas, quàm ſit vitioſa ſi egeat interprete? Verborum autem delectum hunc laudat. Verba, à vetuſtate repetita, afferunt orationi maieſtatem non ſiue delectatione. Nam & auctoritatem antiquitatis habent, &, quia intermiſſa, gratiam nouitati ſimilem parant. Quod ſi verum eſt, etiam & obſoleta illa quæ videntur, *of yor*, & *Febus welked in ðe weſt*, *He wexed wud and yond*, & cætera his ſimilia, gratiam aliquando impetrabunt: ſurreptitius autem ille fœtus, *ponderiŋ*, *perpendiŋ*, *and revolutiŋ*, ſemper hærebit in Barbaralexi.

Pro toto pars eſt, pro parte Synecdocha totum.

Ðou tu rɛdįm ðį woful parɛnts hed, F. Q. l. 1. c. 9.
Haſt wandrɛd þruħ ðɛ world nou loŋ *a* dai:
Yit ſeſɛſt not ðį weri ſœlz tu led.
But dʋn ðį ſįbl ſįt unwįtiŋ hiðɛr ſtrai?

hed] *pro vitâ, & illa pro libertate tranſumpta* μεταλήψει *eſt.*
[*a* dai] *dies, ſynecdoche partis eſt pro toto i. tempore.* Ita
ſœlz] *plantæ, pro pedibus, &* ſįt *pedes, pro integrâ perſonâ.*

Him Kalidœr ðus kari'd on hiz ċjn. *libro 6. canto 3.*

ċjn] *ſpina dorſi pro dorſo ponitur.*

CAP. XX.

De figuris Syntaxeos.

Sic fuit tropus in vocum delectu: sequitur in usu figura. Figura aut in unicâ tantùm voce spectatur, aut in sententiâ. In voce spectatur sonus, aut (quatenus à vulgatâ differt) syntaxis. In syntaxi, est vocis alicuius aut fortè clausulæ, Defectus, Redundantia, Enallage: sed hæc vocis tantum est. Defectum indicant, 1. *Eclipsis,* 2. *Articulus,* 3. *Aposiopesis,* 4. *Zeugma,* 5. *Syllepsis.*

1. *Clausula si desit, vel vox, dicatur Eclipsis:*

F. Q. lib. 6. can. 3. So of hj did hiz sjld, and dounward laid
Vpon ðɛ ground, ljk tu an holωu ber.

post laid *deficit particula* (it).

Fa. Qu. lib. 6. can. 9. Ðɛ garland from hiz hed hj sωn displast,
And did it put on Coridons in sted. *deest* of his ωun.

Manc. 2. *Cum sine iuncturâ voces variæ socientur;*
Articulum certè, vel [illegible] *efficiemus.*

F. Q. l. 6. c. 6. Yvr ɛiz, yvr erz, yvr tuŋ, yvr talk rɛstrain
From ðat ðɛi mωst afɛkt, and in dv termz rɛtain.

F. Q. lib. 1. c. 9. For what hah ljf, ðat mai it luvɛd mãk?
And givz not raðɛr kauz it dailj tu forsãk?
Fɛr, siknɛs, ag, los, lãbor, sorωu, strjf,
Pain, huŋgɛr, kωld, ðat mãks ðɛ hart tu quãk;

And ɛver fikl fortun ragiŋ rif:
Alwič, and þouzandz mo, dv mak a loþsum lif.

Ἀποσιώπησις *Reticentia, Præcisio, Interruptio.*

3. *Sermo præcisus subitò Reticentia dicta est.*
In prinsɛs kvrt. Ðɛ rɛst sį wvld hav said, F.Q.lib.2.c.3.
But ðat ðɛ fvlis man, &c.

Sį hɛld hir wraþful hand from vɛngans sœr, F.Q.l.4 c.7.
But draiŋ ner, er hį hir wɛl bįhɛld:
Iz ðis ðɛ faiþ (sį said?) and said no mœr,
But turn'd hir fast, and flɛd awai for ɛvɛrmœr.

Ζεῦγμα *Adiunctio.*

4. *Verbo vno plures sensus per Zeugma recludo.* *Desp.*
But, nɛiðɛr darknɛs foul, nor filþi bandz, F.Q.l.1.c.8.
Nor noius smɛl, hiz purpœz kvld wiþhœld.

And hį hiz fās, hiz hed, hiz brɛst did bet. F.Q.l.6.c.11.

Σύλληψις, *Collectio, Conceptio.*

5. *Syllepsin faciet vox ad diuersa relata.*

Differt à Zeugmate, quod ibi nulla vocis mutatio requiritur: hic autem vox quæ cum proximè præcedenti cohæret, ad aliam sententiæ clausulam relata, mutanda est. Itaque in omni syllepsi Zeugma est, non econtra. Vt, Nɛiðɛr hį, nor yv, ar ābl tu māk mįamɛndz. *Verbum* [ar] *ad alium nominatiuum relatum mutatur in* iz; nɛiðɛr yv, nor hį iz ābl, *&c. Nam Verbum, licet ad duos Nominatiuos diuersarum Personarum relatum, tamen cum proximè præcedenti cohærebit.*

Omnium figurarum quæ Redundantiam indicant ge-

nus est 1. Pleonasmus; *cuius præcipuæ species sunt*, 2. *Macrologia siue* Περισσολογία; 3. Συνωνυμία; 4. Ἐπίθετον; 5. Χύσις; 6. Περίφρασις; 7. *Hendyalismus*; 8. Πολυσύνδετον.

1. *Esto Pleonasmus, si quid sermone redundet.*

F.Q. l.1.c.10. Ðεi hav *þ*rouh mani batails fωuht in plãs,
Hȷh rer'd ðεir roial *þ*rωu in Britain land.

in plãs *redundat. Hinc nomine potius quàm re differunt*
2. *Macrologia siue Perissologia: vt sequitur.*

And vanquist ðεm unãbl tu wi*þ*stand,

vltima clausula ἀργὸν: *vt & alibi.*

Hı folωuεd and pursvεd fast. folωuεd fast, & pursvεd fast, *sensu non differunt magis quam* διώκω, *persequor.* Μακρολογίας *exemplum habes.*

F.Q. l.1.c.8. But noius smεl hiz purpωz kvld not hωld,
But ðat wi*þ* konstant zel, and kourac bωld,
Aftεr loŋ painz, and labors manifωld.
Hı found ðε menz ðat priznεr up tu rer.

wi*þ* konstant, &c. *vsque ad* manifωld, *ad sensum non necessariò adduntur.*

3. *Verba Synonymiâ noua rem dant prorsus eandē.*

F.Q. l.1.c.9. Wı met ðat vilan, ðat vȷl miskrεant,
Ðat kursεd wȷht, from wωm I skãpt wȷl er,
A man of hεl, ðat kalz himsεlf Dεspair.

Ἐπίθετον, *Appositum, Attributum.*

4. *Dicitur Appositum fixo bene mobile quadrans.*

But wȷz Speranza gav him kumfort swıt.

hæc figura nihil aliud est quam adiectiuum cum substantiuo

tiuo; usqua adeo stultè repuerascunt Logonomi: at si in eadem periodo frequens sit. 5. *Schesis dicitur, & orationem exornat.*

. Muc gan ðei praiz ðe trjz so straiht and hj,
Ðe sailiŋ pjn, ðe Sedar proud and tal,
Ðe vjn-prop elm, ðe poplar never drj,
Ðe bjlder ok, sol kiŋ of forests al,
Ðe aspin gud for stavz, ðe sjpres funeral, &c. F.Q.l.1.c.1.
Ful mani misçjfs folou krvel wrah;
Abhored blud-ded, and tumultuus strjf,
Unmanli murðer, and unhristi skah,
Biter dispjt, wih rankerus rusti knjf,
Ðe sweliŋ spljn, and frenzj ragiŋ rjf, &c. F.Q.l.1.c.4.

περίφρασις, *Circuitus, Circuitio, Circumloquutio.*

6. *Rem circumloquitur per plura* [illegible] *unam.*

Hj ðat ðe blud-red bilouz, ljk a wal, Farnabeius.
On eiðer sjd disparted wih hiz rod;
Til al hiz armj drj-fvt hruh ðem yod. F.Q.l.1.c.10.

id est, Moses. *Huc afferuntur omnes descriptiones locorum, personarum, temporum, &c. quibus omne poema scatet. quæ si placet habe ex eodem Farnabeio.*

[a] *Res,* [b] *loca,* [c] *personas,* [d] *affectus,* [e] *tempora gesta:*
[f] *Characterismus dilucidat, explicat, ornat.*

Quæ quidem apud logonomos hæc nomina sortita sunt [a] *Pragmatografia,* [b] *Topografia aut Topothesia* [c] *Prosopografia* [d] *Pathografia* [e] *Chronografia,* [f] *qui etiam Hypotyposis dicitur aut Energia, de quibus si ulteriùs quærere libet, vide Susenbrotum et alios. Est Chronografiæ exemplum.*

Nou, ƕen ðe rωzi fiŋred morniŋ fair
Weri of aged Tiþωnz safern bed,
Had spred hir purpl rωb þruh deui aier,
And ðe hjh hilz Titan diskuvered:
id est ad exortum solis.

7. *Mobile fac fixum, sic fiet Hendyalismus.*

F.Q.l.1.c.9. Ðo waxiŋ weri of ðat tvil and pain, *id est,* painful tvil.

Prins Artur gav a box of diamond svr,
Embou'd wiþ gωld and gorgeus ornament.
id est, wiþ gωld gorgeuslj adorned, or set out.

8. *Polysyndeton, siue vt placet Despauterio Polysyntheton, sic illi definitur.*

Copula multiplicata facit Polysyntheton vsque.
sed multò meliùs amantissimus nostri Farnabeius.
Coniunctura frequens vocum Polysyndeton esto.

F.Q.l.6.c.11. ——Al on konfvzed heps ðei þroŋ,
And snac, and bjt, and tug, and rend, and ter.

Ibidem c.4. Tu ƕωm fair semblans (as hj kvld) hj seud:
Bj sjnz, bj lvks, bj al hiz oðer gests.

Ἐναλλαγὴ, Ἀλλοιώθεσις, Ἀλλοίωσις, *Alternatio. Hæc si in casibus fiat* Ἀντίπτωσις *dicitur; si in numero* σύνθεσις: *apud nos vlla vocis pro voce positio Enallage dicitur.*

Dicta Alloiωsis vox est pro voce reposta.

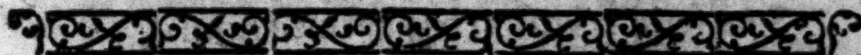
F.Q.l.5.c.8. Hj rouz'd himself ful bljð, and hâstned ðem until, *pro* untu: *quamuis apud Boreales hæc nulla est Enallage.*

faint-

faint-hart fulz *pro* faint-harted. of nobiu tāks bj kip, *pro* kār.

Ðei fled from plās tu plās wiþ kouherd sam,
So ðat wiþ final fors, ðem al bj overkām.

kouherd *pro* kouherdlj, *aut* kouherdljk. & final *pro* finalj. *Sed hæc Enallage poeticam etiam syntaxim requirit, quam vulgaris non admittit. Soluta enim oratio sic est:* so ðat finalj, bj overkām ðem al wiþ, *aut* bj, fors. *Nec solis est in usu poetis Enallage, sed & prorsâ scriptoribus, et in foro baiulis: vt,* mj þouht it suld bj yu, and so mj þinks. *vbi Acc.* mj, *pro nominatiuo est, et tertia persona* þinks *pro primâ.*

Cap. XXI.

De figuris in sono.

P*Eruenimus ad figuras, quæ in voce sunt ratione soni: vox autem similis est, aut eadem: idque aut significatu, aut sono tantùm. Eadem significatu, aut sola resumitur; aut cum* Ἐξηγήσει, *sive interpretatione. Si sola, aut in principio frequens est, idque continuè in* 1. Ἐπιζεύξει: *aut disiunctè, hæc* 2. Ἀναφορὰ *dicitur: aut in fine, quæ* 3. Ἐπιστροφὴ: *aut vtrobique, & est* 4. Ἐπανάληψις. *In fine item præcedentis clausulæ, & initio sequentis* 5. Ἀναδίπλωσις *est: hîc si rerum etiam incrementum sit,* 6. Κλίμαξ *est. frequentata porro Anafora cum Epistrofe* 7. Συμπλοκὴν *faciunt. At si vox eadem sono tantùm sit, at significatione dissimili,* 8. *Copulatio dicitur: si dispari* 9. Ἀντανάκλασις. *Denique semiles voces aut ab vno sunt themate, in quibus est* 10. Πολύπτωτον, *& Traductio:*

ctio; aut à diuerso, vbi 11. Παρονομασία & 12. Ὁμοιοτέλευτον.

Ἐπίζευξις, *siue Subiunctio.*

1. *Vnam si gemines vocem Subiunctio fiet.*

F.Q.l.1.c.1. Ðε ladj sad tu sj hiz foor konstraint,
Krj'd out, Nou nou sir Knjht sεu ẅat yv bj.
F.Q.l.2.c.6. Horωu nou out and wεl awai hi krj'd,
Pirωklεs, ô Pirωklεs! ẅat iz ðj bitjd?
I burn, I burn, I burn, hj krj'd aloud,
O hou I burn wiþ implǎkabl fjεr?

Repetitio, Ἀναφορά, *siue* Ἐπαναφορά.

2. *Sæpius appositum capiti Repetitio verbum est.*

F.Q.l.4.c.3. Sum feriŋ srjkt, sum biiŋ harmεd houl'd,
Sum lauht for sport, sum did for wundεr sout,
And sum ðat wvld sjm wjz ðεir wundεr turnd tu
(dout.

Conuersio Ἀντιστροφή *alijs* Ἐπιστροφή.

3. *Pluria membra sono Conuersio claudit eodem.*

F.Q.l.5.c.2. For trvþ iz oon, and rjht iz εvεr oon.

Et quamuis poesis Anglica in sonos similes exeat, non voces easdem: accipe tamen, ex Harringtono lepidissimo nostro Martiali legitimum Conuersionis exemplum. Epigrammatum *Lib.* 3.

Epigr. 33. Konsεrniŋ wjvz hoold ðis a sεrtain rvl,
Ðat if at first yv lεt ðεm hav ðε rvl,
Yvr sεlf at last wiþ ðεm sal hav no rvl,
Exsεpt yv lεt ðεm εvεr-moor tu rvl.

Mancinellus. 4. *Incipit, & finit, verbo Epanalepsis eodem.*

F.Q.l.4.c.2. Boold waz hiz caliŋ, ǎs himsεlf waz boold.
Ibidem. c.6. Sǎm bj hiz wurði mjd ðat menεþ sǎm.

Et

et nisi displiceat audi etiam epilogum crassissimâ cute poetæ.

For yur pāsiens wi ðan kyi;
Wi hav no moor tu sai, wi.

ἀναδίπλωσις, Reduplicatio.

5. *Est Anadiplosis quoties ex fine prioris*
Membri, principium fit dictio prima sequentis.

Exemplum sit vtriusque figuræ.

O tu dier luv! luv bouht wiþ deþ tu dier. F.Q.l.2.c.2.
Ðei for ðe luv of him wuld algat di, F.Q.l.3.c.4.
Di hu-so list for him, hi waz luvz enemi.
But of al wizdum bi ðou prezident, Ibidem.c.2.
O soverain Quin! huz praiz I wuld endit,
Endit I wuld az duti duþ eksit, &c.

sed longè pulcerrimum exemplum est illud nobilissimi Dieri.

I luk for no relif, relif wuld kum tu lāt,
Tu lāt I find, I find tu wel, tu wel stud min estāt.

sæpe fit, vt prius dictum per ἐξήγησιν resumatur, aut etiam ἐπεξήγησιν.

At last ðe painim čaunst tu kast hiz ei, F.Q.l.1.c.5.
Hiz sudain ei upon hiz broðers šild.
Hiz dierest Lādi ded wiþ fer hi found. F.Q.l.1.c.2.
Her semiŋ ded hi found, wiþ fained fer.
But hi her supliant handz, ðooz handz of goold; F.Q.l.5.c.2.
And ik her fit, ðooz fit of silver tri
Wič souht unrihteusnes, and gustis soold
Copt of, and naild on hih, ðat al miht ðem bihoold.

Porro frequens Anadiplosis si rerum etiam incrementum accedat κλῖμαξ *dicitur siue Gradatio.*

6. *Crebra Anadiploſis rerum eſt cum pondere* Κλῖμαξ.

F.Q.l.4.c.3. ——————Doun on ðε bludi plain
Hεr-ſεlf ŝj þrv, and terz gan ŝεd amain,
Amoŋſt hεr terz immixiŋ prairs mjk,
And wiþ hεr praiεrz, reznz tu rεſtrain
From bludi ſtrjf————

Habes etiam apud Sidneium Anacreonta noſtrum exemplum, Arcadiæ l.3.c.1.

————Rezn tu mj paſſion jlded,
Paſſion untu mj rāğ, rāğ tu a haſti rεvεnğ.

Neglecta tamen Anadiploſi frequens eſt Gradatio; quam tamen alij αὔξησιν *malunt aut Incrementum nominari. Arcad.lib.1.cap.2.* At lεŋþ from hiz ſilεnt Mεlankoli, hj grv kontεnt tu mark ðεir wit, aftεr tu ljk ðεir kumpanj, and laſtli tu voucsāf konfεrεns.

F.Q.lib.1.c.4. Of grjzli Pluto ŝj ðε dauhtεr waz
And ſad Proſεrpina ðε qujn of hεl:
Yεt ŝj did þiŋk hεr pjεrlεs wurþ tu pas
Ðat parεntağ, wiþ prjd ŝj ſo did ſwεl:
And þundriŋ Gov ðat hjħ in hεvn duþ dwεl,
And wjld ðε world ŝj klaimεd for hεr sjr;
Or if ðat ani εls did Gov εkſεl;
For tu ðε hjεſt ŝj did ſtil aſpjr;
Or if ouħt hjεr wεr ðεn ðat, did it dεzjr.

Complexio Συμπλοκή.

7. *Dat caput, atq; pedes ſimiles Complexio mēbris.*

Hæc figura etiam apud poetas rara eſt, qui ad rythmum non eaſdem (vt ſupra dixi,) ſed ſimiles ſonos adhibent. Accipe tamen è Spenſero. F.Q.l.1.c.8.

Hj gentlj askt, wer al ðe pipl bj,
VVic in ðat statli bjldiŋ wunt tu dwel?
VVv answered him ful soft, Hj kvld not tel.
Hj askt again, wer ðat sām Knjht waz laid,
VVoom gret Orgolio wiþ puisans fel
Had mād hiz kaitiv þral? again hj said,
Hj kvld not tel. Hj asked ðen, wic wai
Hj in mjht pas? Ignaro kvld not tel.

Copulatio, siue Duplicatio.

8. *Dissimili sensu dictum, Copulatio fertur.*
Swjt Ladi, yv must swet, or elz (I swer it) — Haringt. *L. 2. Epigr. 86.*
VVj ſal al swet for it, if yv forber it.

swet *priori loco significat sudare, idque sensu proprio; posteriori metaforicè significat labores aut molestias pati, quas per ferunt sudantes, & lib. 2. epigr. 96.*

Tu praiz mj wjf yvr dauhter (so I gaðer)
Yvr men sai ſj resembleþ moost hir faðer.
And I no les tu praiz yvr sun hir bruðer,
Affirm ðat hj iz tv muc ljk his muðer.
I knoou not if wj ʒuǵ at jht or er,
But let him bj ljk yv, so I ljk her.

9. *Vna sono, est, sensu dispar, vox, Antanaclasis.*
Markus ne'r sest tu venter al on prjm, — Haringt. *Lib. 2. epigr. 99*
Til of hiz aǵ quit wasted waz ðe prjm.
I kald ðj oons mj djerest Mal in vers. — *Ibid. epigr. 81.*
VVic ðus I kan interpret if I wil,
Mj djerest Mal, ðat iz mj kostliest il.

Mal *priori loco fictitium est pro Mariā, altero Gallicum mutuatum à malo. Hæ duæ figuræ epigrammatum*

ſcriptoribus vt frequentes ſunt, ita aliquando implicita, nempe cum vnico vocabulo ſenſus vterque intelligitur hanc Copulationem habes. lib. 1. Epigr. 50.

Lădjz yv blăm'd mj vεrſεs of skuriliti,
Wjl wiħ ðε dubl ſεns yv wer deſεvεd.
Nou yv konfεs ðem frj from inſiviliti;
Tăk hjd hεns-forħ yv bj not miskonſεvεd.

miskonſεuεd, *aut animo ſenſum falſum, aut vtero partum ſpurium concipere ſignificat. Huiuſmodi Antanaclaſis eſt Iohannis Dauiſij Heref.*

Mœcho, for haſte, waz mariεd in ðε njħt;
Wat njdεd ðaj? hiz fair yuŋ Brjd waz ljħt.

10. *Per varios caſus, varia aut diſcrimina vocũ,*
Eſto Polyptoton, dicta aut Traductio bella eſt.

Hæc figura in varijs tantùm caſibus eſt polyptoton: proinde multò meliùs apud Marcum Tullium, Cornificium, ſeu quemuis alium, Traductio dicitur. quia hic ornatus non in caſibus ſolùm ſpectatur, ſed & in omni orationis parte ab eodem themate deriuatâ.

In varias enim ſententias abiere docti de libro illo ad Herenninm.

Arcadia l. 3. c. 9

And haviŋ plas't mj ħouħts, mj ħouħts ðus plaſεd mj,
Mj ħouħt, nai ſvr I waz, I waz in fairεſt Wud
Of Samoħéa land, a land ðat wjlom ſtvd
An honor tu ðε world, wjl honor waz ðeir εnd.

F.Q. l. 3. c. 1.

And jk ðε Rεd-kros Knjħt gav hεr gud aid,
Ai ɡoiniŋ ſvt tu ſvt, and ſjd tu ſjd.

Ibidem.

——————Nou mai yj al ſj plăin,
Ðat trvħ iz ſtroŋ, and trv luv moſt of mjħt,
Ðat for hiz truſti ſεrvants duħ ſo ſtroŋli fjħt.

Agnominatio, Παρονομασία, Παρήχησις, Παρηχία, *ſiue Adſonantia.*

11. *Adſonat in ſimili luſura* Παρηχία *voce.*

So

So wel ʃi wast ðem, and ſo wel ʃi wact him, F.Q.l.6.c.3.
Fj, but a man's diſgraſt noted a novis. Lib.2.ep.17.
Ye but a man's a mor gras't noted of novjs.
Ðε mjd of ðem ðat luv, and du not liv amis.

12. *Verborum ſimilis ſit finis* Ομοιοτέλευτον. Deſp.

hoc fere tota poeſis noſtra ornata eſt, adeo vt exemplis non ſit opus.

Cap. XXII.

De figuris Sententiæ.

Figuræ quæ in voce, tales fuerunt: ſequuntur illæ quæ ſunt ſententiæ. In ſententiâ habetur ratio ordinis vocum, & ſenſus. Ordo aut vnus eſt & continuus in 1. Hirmo: aut obſcurus in 2. Syncheſi: aut turbatus in 3. Hyperbato; & 4. Parentheſi. Senſus porro aut incitatus eſt; vbi 5. Exclamatio, & Epiphonema aut emendatus in 6. Epanorthoſi: aut explicatus, in 7. Antitheto, 8. Inuerſione, 9. Subiectione, & 10. Epanodo: aut contractus, in 11. Congerie.

Hirmos ſiue Συρμός.

1. *Sermonis ſeries vna & prælonga ſit Hirmos.*

Ϳ, mj frail εiz ðez ljnz wiþ terz du ſtjp, F.Q.l.1.c.3.
Tu þink hou ʃi þrouſt gjlful handliŋ,
Ðoh trv az tuc, ðoh dauſter of a Kiŋ,
Ðoh fair az ever liviŋ wjſt waz fair,
Ðoh not in word nor djd il meritiŋ,
Iz from her Knjſt divorsed in diſpair, &c.

Frεs ſadωuz, fit tu ſroud from ſuni rai; F.Q.l.4.c.10.

Fair lɛundz, tu täk ðɛ sun in sezn dv;
Swjt spriŋz, in wic a *h*ouzand nimfs did plai;
Soft rumbliŋ brvks, ðat ǵentl slumber drv;
Hj*h* rɛred mounts, ðɛ landz about tu vv;
Lou lvkiŋ dälz, disloin'd from kommon gäz;
Dɛljtful bourz, tu solas luverz trv;
Fair labɛrin*h*s, fond runɛrz eiz tu däz:
Al wic bj natvr mäd, did natvr sɛlf amäz
And al wi*h*out, &c.

Σύγχυσις.

2. *Confundit voces, & sensum Synchesis omnem.*

F.Q.l.1 c.9. Ðjn ô (ðɛn said ðɛ ǵentl Rɛdkros Knj*h*t)
Nɛxt tu ðat Ladjz luv śal bj ðɛ pläs,
O fairɛst virǵin ful of hɛvnli lj*h*t.

Quæ si in ordinem redigas sic habebunt. Ðɛn said ðɛ Rɛdkros Knj*h*t, O fairɛst virǵin ful of hɛvnlj lj*h*t, ðɛ nɛxt pläs tu ðat Ladiz luv śal bj ðjn. *Vbi etiam* ὑπαλλαγὴ *est, sensus enim sic se dat.* Ðɛ nɛxt pläs tu ðj luv śal bj ðat Ladiz, *id enim postulat Diuina lex, vt primò sacro-sanctam veritatem diligamus, secundo loco principes honoremus.*

Ibidem c.10. Gret *h*anks and gudli mjd tu ðat gud Sjr,
Hj ðɛns dɛpartiŋ, gäv fǒ hiz painz hjr.

Hoc est, hj dɛpartiŋ ðɛns, gäv tu ðat gud Sir, gret *h*anks, ðɛ gudli mjd, and hjr for his painzs.

Ὑπέρβατον *Transgressio.*

Mant. 3. *Vocum turbatus formabit Hyperbaton ordo.*
huic quasi duci militare videntur ἀναστροφὴ, *siue Reuersio;* Ὑστερολογία, Ὕστερον πρότερον, *in quibus ita exiguum discessere argutato-*

gutatores logonomi, ut non verear confundere. Exempla passim occurrunt, ut F.Q.l.1.c.5.

Wj ferest ðou, ðat kanst not hωp for hiȝ,
And ferest not ðat mωr ðj hurten mjht?

id est, Wj ferest ðou ðe hiȝ ðat ðou kanst not hωp for;
And ferest not ðat wic mjht hurt ðj mωr?

Wv sj yvr vanquist fωz bifωr yv lj. *id est.*
Wv sj yvr fωz lj vanquist befωr yv.

His cognata est Ὑπαλλαγὴ, *Submutatio, siue Subalternatio.*

Si rerum sensus commutes ordine verso:
Fiet Hypallaga, nobis submutatio dicta est.

Ðe God did graunt hiz dauhterz djer demaund. F.Q.l.3.c.4.
pro, demaund of hiz djer dauhter.

And nou ðei du wiþ kaptiv bandz him bjnd. F.Q.l.5.c.3.

Παρένθεσις, *Interpositio,* Διάλυσις, *siue Dissolutio.*

4. *Sermoni interiectus sermo parenthesis extat.*

Donwallo djd (for wat mai liv for ai?) F.Q.l.2.c.10.
And left tv sunz of pierles proues boþ.

Ἐκφώνησις, *Exclamatio.*

5. *Indicat ingentes animi Exclamatio motus.*

——Mersi, mersi (Sir) voutsāf tu seu
On sili dām subgekt tu hard miscans. F.Q.l.1.c.2.
—Flj, ah flj far hens awai for fer.
O trustles stāt of erþlj þiŋz, and sliper hωp Sp.Æglog.11.
Of mortal men ðat swink and swet for nouht!

Huic affine est Ἐπιφώνημα, *siue Acclamatio ut sequitur ibidem.*

Vnwjz and witles men tu wit wat's gud or il.
Wj djm of deþ az dvm of il dezert:

But

But knv wȝ ωns wat gud it briȝz us til,
Dȝ wvld wȝ dailȝ ωns it tu ɛxpɛrt.
F.Q. l.1.c.10. Ðis ſaid, adoun hȝ lvkɛd tu ðɛ ground
Tu hāv return'd; but dazɛd wer hiz ɛin
Trouh passiȝ brȝħtnɛs wic did quȝt konfound
Hiz fȝbl ſɛns, and tv ɛksȝdiȝ ſȝn.
So dark arɛ hiȝz on ɛrþ kompār'd tu hiȝz divȝn.

Ἐπανόρθωσις, *Correctio*, Μετάνοια, *Reprehensio*, Ἀφορισμός, &
Παραδιαστολή, *id est, disiunctio siue disterminatio.*

6. *Dicta Epanorthosis negat, et magis apta reponit.*
Lɛt dirȝ bȝ ſuȝ, and trɛntalz rȝħtli red;
for luv iz ded, &c.
Alas I lȝ, rāȝ haþ ðis ɛror brɛd,
luv iz not ded.
Luv iz not ded but ſlȝpɛþ, &c.
F.Q. l.5.c.5. So waz hȝ ovɛrkum; not ovɛrkum,
But tu hɛr yȝldɛd of hiz ωun akord.
F.Q. l.1.c.2. I wrɛcɛd wuman, nou yvr kaitiv þral
Waz, ô wat availɛþ wat I waz?
Born ðɛ ſωl dauħtɛr of an Empɛrour.

Ἀντίθεσις, Ἀντίθετον, Ἐναντίωσις, *Contrarium.*

Desp. 7. *Antitheton fiet quoties contraria nectis.*
F.Q. l.1.c.2. Hɛnsfvrþ in ſāf aſvrans yȝ mai rɛſt,
Hāviȝ boþ 1 found a 2 nv 3 frind tu yvr 4 aid,
And 1 loſt an 2 ωld 3 fω ðat did yv 4 molɛſt.
F.Q. l.2.c.2. At ωns hȝ wardz and ſtrȝks, hȝ tāks and paiz,
Nωu fωrſt tu yȝld, nou fωrsiȝ tu invād,
Bȝfωr, bȝhȝnd, and round about him laiz;
So dubl waz hiz painz, ſo dubl bȝ hiz praiz.

Ἀντιμεταβολή, *Commutatio, aliis Contentio, nobis Inuersio.*

8. *Verba inversa dabit, versosque, Inversio, sensus.*
Hj flyiŋ stil did ward, and wardiŋ flj awai.
It sjmd ðε wavz wer intu ivorj,
Or ivorj in tu ðε wavz waz sent. Fa.Qu.lib.2. can.12.
Wiþal ʃj laufed, and ʃj blust wiþal: Ibidem.
Đat blusiŋ tu her laufter gav mœr grās,
And laufiŋ tu her blusiŋ. ———

Subiεctio.

9. *Quum respondemus nobis subiectio fiet.*
And iz ðεr kār in hevn? and iz ðεr luv
In hevnlj spirits tu ðεz kretvrz bās, F.Q.lib.2. can.8.
Đat mai kompassion of ðεir ivlz mvv?
Đεr iz εlz muc mœr wrecεd, &c.
But if tu luv disloialtj it bj,
Sal I ðen hāt her ðat from deþεz dœr F.Q.lib.3.c.5.
Mj brouht? ah far bj sucreprœcfrom mj,
Wat kan I lεs dv ðen her luv ðerfœr.
Diskurtεus, disloial Britomart, F.Q.l.4.c.1.
Wat vengans dv kan εqual ðj dεzart,
Đat hast wiþ ʃāmful spot of sinful lust,
Defild ðε pleg komitεd tu ðj trust?
Lεt uglj ʃām and εndlεs infamj
Kulεr ðj nām wiþ foul reprœcεz rust.
Huc spectat ... *& omnes illæ sermocinationes, quæ per inquam & inquit explicari possunt.*
Wer dwεlz Mr. Karlεs? Gesterz hav no dwεliŋ. Epigr.20.l.3.
Wer ljz hj? in hiz tuŋ bj mœst mεnz tεliŋ.
Wer bœrdz hj? ðer wer fests ār found bj smεliŋ.
Wer bjts hj? al bihjnd, gainst al mεn yεliŋ.

Ἐπάνοδος *Regressio.*

10. *Quum semel in toto totum proponis, & inde,*
Diuidis in partes; Regressio dicitur esse.

F.Q.l.1.c.1. Of ðoz hj cꝏz out tv, ðe falsest tv,
And fitest for tu forg trv-sjmiŋ ljz:
Ðe ꝏn of ðem hj gav a mesag tu,
Ðe oðer bj himself staid oðer wurk tu dv.

F.Q.l.2.c.12. ——— Al ðat pleziŋ iz tu liviŋ er
Waz ðer konsorted in ꝏn harmonj.
Burdz, voisez, instrvments, wāterz, wjndz, al agrj.
Ðe ǧoius burdz šrouded in čerful šād
Ðeir nꝏts untu ðe vois attempred swjt:
Ð' angelikal soft trembliŋ voisez mād
Tu ð' instruments divjn respondens mjt:
Ðe silver-soundiŋ instruments did mjt
Wiþ ðe bās murmur of ðe wāterz fāl:
Ðe wāterz fal wiþ diferens diskrjt
Nou soft, nou loud, untu ðe wjnd did kal:
Ðe ǧentl warbliŋ wjnd lꝏu answered untu al.

Huic quodammodo contraria est Congeries, Coaceruatio, Συναθροισμὸς, Ἐπιτροχασμὸς.

11. *Vnam Congeries in summam sparsa reducit.*

* *Rapsodia poetica in carmine cui titulus* Dedlj swjtnes.
Swjt þouhts, ðe fvd on wic I fjdiŋ starv;
Swjt terz, ðe drink ðat mꝏr augment mj þirst;
Swjt eiz, ðe starz bj wic mj kours duþ swarv;
Swjt hꝏp, mj deþ wic wast mj ljf at first;
Swjt þouhts, swjt terz, swjt hꝏp, swjt eiz,
Hou canst ðat deþ in swjtnes ljz?

Brek

Ibidem titulo. Brek hevi hart,
Mjn εiz, no εiz, but fountainz of mj terz:
Mj terz, no terz, but fludz tu moist mj hart:
Mj hart, no hart, but harbour of mj ferz:
Mj ferz, no ferz, but fīliŋ of mj smart.
Mj smart, mj ferz, mj hart, mj terz, mjn εiz
Ar bljnd, drj'd, spεnt, past, wastεd wiħ mj krjz.
And yit mjn εiz ðoħ bljnd, sīkaus of grīf:
And yit mj terz, ðoħ drj'd, run doun amain:
And yit mj hart, ðoħ spεnt, atεndz rεlīf:
And yit mj ferz, ðoħ past, inkres mj pain:
And yit I liv, and liviŋ fīl moor smart:
And smartiŋ, krj in vain, Brek hevi hart.

Vbi præter Congeriem, habes continuam Anaforam, Epanorthosin, Anadiplosin, Asyndeton, Zeugma, et secundo loco Regressionem, omnes illustres figuras. Sed ne nimio suffitu nasus tuus petulanter lasciuiat, alligabo cingulo etiam αἰγὸς πώγωνα, *quem* κακοσύνθετον, κακόζηλον, κακόφατον, *siue* κακέμφατον, *appellant, qui tamen quia lingua nostra mascula est, & asperitate non inconcinnâ (attamen rarenter, vt & aliis figuris modeste) delectatur: hoc maximum vitium habet; quod nimium scriptoris otium, &* κακοζηλίαν *redarguat. Exemplum habes Æglogâ* 10.

And wεn ðε stuborn strωk of stroŋgεr stound
Haħ sumwat slakt ðε tεnor of ðj striŋ.

Illa etiam Tusseri, nisi verum auctoris nomen obliuio abstulerit, in hoc sunt nigro.

Tāk ħankfulj ħiŋz, ħaŋ kiŋ tεndεrlj ðωz,
Ðat teč ðj ħriftilj ðj tjm tu transpωz.

Quæ ex antiquâ scriptionis formâ, omnia inceperunt à t, idque elegantiùs quàm,

Plaudite procelli porcorum pigra propago.
pigra propago, aut vllus versus Macaronicus Merlini Coccaij

Cap. XXIII.

Exocha.

Monitio ad lectorem.

DVm conchas margaritiferas expiscor ad orationis ornatũ, in murices & aspera loca incidi, vnde vix tandem enatauit oratio. Asperitatis causæ plures, vna in methodo quam scriptores variam sequuntur: altera in nominibus quæ pro suo quisque libitu figuris imponit; quorum alicubi tanta multiplicitas, vt rem per se apertam obscuriorem reddiderit: tertia, quod nonnullas figuras scriptores distrahant, quæ suâ naturâ confusæ sunt. His accedunt aliæ, quod obscuras quasdam & vulgatas Syntaxeos formulas in schemata referunt: quod figuras ad sermonem tantùm exornandum comparatas, ad opes rethoricas detulerunt. In quibus omnibus sic ego à logonomis aliquoties dissentio, vt alios etiam à me dissentire velim, hoc est ad clariorem rei explicationem. Satis habet excusationis hoc quod dixi, si nonnullas fortè videris deesse figuras quas alij adnumerant: apud me enim aut nullæ sunt; aut indignæ quæ in censum irrepserint; aut quæ ad has cogi possunt; aut quæ in alium gregem compelli debent. In exemplis quæ adduxi breuitatis studium culpam à me, queremoniam deprecabitur, si dum nuda figurarum exempla propono recisis circumstantijs, orationis flos ferè totus euanuit. Neque enim apud nostros poetas admodum raræ sunt figuræ, aut solæ veniunt; addo etiam plures esse quàm quas Latini numerant: quas tamen ambitiosè non venor, ne sermo hactenus obscurus, & nihili habitus, pro laude inuidiam contrahat, si cum famosis illis linguis & in pretio collocatis, de palmâ eloquentiæ decertaret. Sunt tamen nonnullæ figuræ, quas nec debeo nec possum silentio inuoluere, quæ non vnam tantùm sententiam exornant, sed in longâ orationis serie continuæ sunt. in ijs, apud Latinos, sola est & illustrissimâ Epimone. cuius exemplum est.

F.Q.l.1.c.12. So doun hi fel, and forh hiz lijf did breh,
Ðat vanist intu smok, and kloudez swift:

So

So doun hj fel, ðat ð'erþ him underneþ
Did groon, az fibl so gret lood tu lift:
So doun hj fel, az a hug roki klift,
VVuz fals foundasion wavz hav wast awai
VViþ dredful pois iz from ðe main-land rift,
And rooliŋ doun gret Neptun duþ dismai:
So doun hj fel, and ljk an heped mountain lai.
Vnþankful wreĉ (said hj) iz ðis ðe mjd F.Q.l.3.c.5.
VViþ wiĉ her soverain mersi ðou dust qujt?
Ðj ljf ŝj saved bj her grasius djd:
But ðou dust men wiþ vilenus dispjt
Tu blot her honor, and her hevnli ljħt.
Dj, raðer dj, ðen so disloialj
Djm of her hjħ dezert, or sjm so ljħt,
Fair deþ it iz tu ŝun moor ŝam: ðen dj,
Dj, raðer dj, ðen ever luv disloialj.
But if tu luv disloialtj it bj,
Ŝal I ðen hat her ðat from deþez door.
Mj brouħt? ah far bj suĉ reproĉ from mj.
Wat kan I les du ðen her luv ðerfoor,
Siþ I her du reward kanot restoor?
Dj, raðer dj, and djiŋ du her serv,
Djiŋ her serv, and liviŋ her adoor.
Ðj ljf ŝj gav, ðj ljf ŝj duþ dezerv.
Dj, raðer dj, ðen ever from her servis swerv.

Et ne semper Sidneios loquamur & Spenseros, audi epilogum fabulæ quam docuit Boreali dialecto poeta, titulumq; fecit, Reus Machiavellus.

Maĉil iz hayged,
And brened iz hiz buks.
Ðoh Maĉil iz hayged,

Yit hj iz not wraŋgɛd.
Ðɛ djl haz'im faŋgɛd
In hiz krvkɛd klvks.
Maċil iz haŋgɛd,
And brɛnɛd iz hiz bvks.

Ea est Epimone, sequuntur aliæ, quas ego communi Eξoχα *appello, si tibi suis quasque nominibus insignire placebit, ego tibi debebo. Vna est quum animus auditoris aut lectoris, dubius, & pendens detinetur; cui tandem rei, aut personæ, illa quæ dicuntur adhærebunt, vt* F.Q.l.2.c.10.

Ðɛn up arœz a man of madlɛs mjħt,
And wundrus wit tu manaġ gret afairz:
Wv stird wiþ piti of ðɛ strɛsɛd pljħt
Of ðis sad relm, &c. *tandem post versus* 24. *sequitur.*

Donwalo dj'd, *vnde demum intelligitur, quis fuerit tantorum facinorum auctor.*

F.Q.l.2.c.12. Vndɛr ðat porċ a kumli dām did rɛst,
Klad in fair wjdz. *post versus* 17. *sequitur.*
Werat Ekſɛs ɛksjdiŋlj waz wrœþ.

Hac figura siue synchesin dicas, siue Hyperbaton; illustris sanè est: sed quia ad affectum auditoris magis valet, quàm ad sermonis ornatum; ad aliud forum reijcietur. Quæ sequuntur omnes in orationis ornatu totæ sunt.

F.Q.l.2.c.6.

No trj, wvz branċez did not brāvli spriŋ;
No branċ weron a fjn burd did not sit;
No burd, but did hir sril nœt swjtlj siŋ;
No soŋ, but did kontain a luvlj dit,
Trjz, branċez, burdz, and soŋz, wer frāmɛd fit
For tu alvr frail mjndz tu kārlɛs ez:

Kārlɛz

Kärlεs ðε man ſvn wox, and hiz wek wit
Waz ovεrkum of *biŋ* ðat did him plez:
So plezεd, did hiz wra*h*ful kvraǵ fair apez.

Quantus hic artifex? quæ periodus? quot figuræ? Anafora, Traductio, & quam aly habent πλόκαμον, χίασμ, *Anadiplosis, Asyndeton, Congeries, Gradatio, vt minutas dissimulem. Annon vniuersam ferme Talei Rhetoricam vnâ* συνεχεία *complexus est? audi tamen illustriorem.*

——————mωst wrεćεd man F.Q.l.2.c.4.
Ðat tu afεksionz duz ðε brjdl lεnd:
In ðεir bεginiŋ ðεi ar wek, and wan,
But ſvn *h*rouħ ſufεrans, grωu tu fεrful εnd:
Wjlz ðεi ar wek, bitjmz wi*h* ðεm kontend;
For wεn ðεi ωns tu pεrfεkt strεŋ*h* du grωu,
Stroŋ warz ðεi māk, and krvεl batri bεnd
Gainst fort of Rezn it tu ovεr*h*rωu.
VVra*h*, ǵelosi, grjf, luv, ðis ſqujr hav laid ðus lωu.
VVra*h*, ǵelosi, grjf, luv, du ðus εxpεl.
VVra*h* iz a fjr, and ǵεlosi a wjd;
Grjf iz a flud, and luv a monstεr fεl:
Ðε fjr of ſparks, ðε wjd of litl sjd;
Ðε flud of drops, ðε monstεr fil*h* did brjd:
But ſparks, sjd, drops, and fil*h*, du ðus dεlai:
Ðε ſparks ſvn quεnć, ðε ſpriŋgiŋ sjd outwjd,
Ðε drops drj up, and fil*h* wjp klen awai,
So ŝal wra*h*, ǵelosi, grjf, luv, dj and dεkai.

Aliam habes huic dissimilem nec minus elegantem.

Amoŋst ðεz knjħts ðεr wer *h*rj brεðεrn bωld, F.Q.lib.4.c.2.
Trj bωldεr brεðεrn nεvεr wεr iborn;
Born of ωn muðεr in ωn hapi mωld,
Born at ωn burðεn in ωn hapi morn,

Trjz

Trjz hapi moðεr, & ħrjs hapi morn,
Đat boor ħrj suć! ħrj suć not tu bj fond.
Hεr nām waz Agapε; hvz ćildrεn wεrn
Al ħrj az oon; ðε first hjht Prjamond,
Đε sεkond Djamond, ðε yuŋgεst Trjamond.
Stout Prjamond, but not so stroŋ tu strjk;
Stroŋ Djamond, but not so stout a knjht;
But Trjamond, waz stout and stroŋ aljk.
On hors-bak vzεd Triamond tu fjht,
And Prjamond on fvt had moor dεljt;
But hors, and fvt knv Djamond tu wjld.
VViħ kurtax vzεd Djamond tu smjt;
And Trjamond tu handl sper and šjld;
But sper; and kurtax boħ vz'd Prjamond in fjld.

Iam fateris ad sermonis ornatum nihil à nostris prætermissum. Neque enim solus est in hoc genere Homerus noster; exiguum dixi, Spenserus noster: nam & sermonis cultu accuratior est; & sententijs vt crebrior, ita grauior; & inuentionis varietate locupletior: & materiæ cognitione multò vtlior; vtpote qui morales virtutes, secundum omnes suas circumstantias, aptissimè & copiosissimè, iucundissimis figmentis poeticis descripsit. Quòd autem Homerus (vt etiam Æschylus alijque vetustores poetæ) deos adeo circures habuerit; quòdque tot in suis indecora dormitarit, vt & eius exemplo Virgilius; aut rudi adhuc poesi condonandum est: aut ipsis etiam hominibus imputandum: qui aut omnia sibi licere arbitrabantur, aut lectores non satis attentos & perspicaces sperabant, aut ipsi saltem, Decori non satis idonei iudices & præceptores fuerunt. Sed non est (inquam) solus in hoc studij genere Spencerus, inuenies enim & apud alios permulta huiusmodi; sed ego honoris causâ vnum tantùm Sidneium cito.

Arcadia, l.3.c.15.

Đε fjr tu sj mj wroŋ'd for aŋgεr burnεħ,
Đε aiεr in terz for mjn afflikšion wjpεħ,
Đε se for grjf tu εb hiz flowiŋ turnεħ,
Đε εrħ wiħ piti dul hεr sεntεr kjpεħ,
Fām iz wiħ wundεr blāzεd,
Tjm fljz awai for sorou,

Plās

Plās standɛþ stil amāzɛd,
Tu sį mį nįht of įvlz wic haþ no morou.
Alas al onlį šį no piti tākɛþ
Tu knou mį mizɛrįz, but čāst and krvɛl
Mį fal hir glori mākɛþ:
Yit stil hir ɛiz giv tu mį flāmz ðɛir fvɛl.
Fįr, burn mį quįt til sɛns of burniŋ lɛv mį:
Aiɛr, lɛt mį dra ðis brɛþ no mor in aŋguiš:
Se, droun'd in ðį of vital brɛþ birɛv mį:
Erþ, tāk ðis ɛrþ werin mį spirits laŋguiš:
Fām, sai I waz not born:
Tįm, hast mį dįiŋ hour:
Plās, sį mį grāv up-torn:
Fįr, aɛr, se, ɛrþ, fām, tįm, plās, šɛu yvr pour:
Alas from al ðɛir hɛlps am I ɛxįlɛd,
For hɛrz am I, and dɛþ fɛrz hir displɛzvr;
Fį dɛþ, ðou art bigįlɛd,
Ðoh I bį hɛrz, šį sɛts bį mį no trɛzvr.

Cap. XXIIII.

De syntaxi poetica.

AD varios vsus ex omni materiâ fiunt vasa: at gemma quæque non nisi in auro elaboratissimo ostenditur. Sic ad omnia animi sensa depromenda accomodatus est sermo: at in carmine, vbi nihil audiendum est, nisi quod rarum, tersum, politum, delicatum, nouum, & à vulgi captu & opinione remotum, laudandus sermo non est, nisi purus, viuus, & concinnus. Duo igitur sunt quæ præter materiam

riam syntaxin poeticam à solutâ disterminant: Ornatus, & Numerus. Ornatus ille est quem dixi schematisticus, in solutâ oratione rarior, omnino nullus in illis quæ dixi κ.ο.χ: in poeticâ frequentior, sed tum denique gratus, quum ita necessarius, vt res videatur aliter exprimi nec posse, nec debere. Hîc autem à scripturientibus aliquibus plurimùm peccatur, qui in orationis cultu ita lasciuiunt, ac si in theatrum scortum aliquod sumptuosum darent, non virginem pudicam in nuptias. De numero poetico itum est in diuersa. siue ille rythmicus esse debet, siue temporarius:- litem posthac vt potero dirimam. Numerus autem quicunque sit, ille mollissimè labi videtur, qui in purâ oratione à vulgatâ syntaxi quàm minimùm distat.

Exemplum.

It iz ðe mjnd ðat măkeþ gud or il;
Đat măkeþ wreč, or hapi, rič or pωr.
For sum ðat haþ abundans at hiz wil,
Haþ not inuh, but wants in gretest stωr:
Anoðer ðat haþ litl, sjks no mωr,
But in ðat litl iz boþ rič and wjz:
For wizdum iz mωst ričez,—— ——&c.

Sed quia numerus poeticus, & ordo syntaxeos non semper conueniunt; & poetæ necessariò obseruandus est vterq; numerus, & rytbmi causâ frequentior est in tropis, et temporis in hyperbato; aliquando etiam ad synchesin cogitur.

————Šį fairlj him bisωuht,
Himself tu čeriš, and konsumiŋ þωuht
Tu put awai out of hiz kărful brest.

In omni carminis genere rythmico necesse est vt vltima versus syllaba naturâ suâ acuti toni capax sit, si rythmus sit

masculus, id est si versus sit acatalecticus: si hypercatalecticus in penultimâ, nam syllaba vltima hic est hypermetra. In hoc autem carmine trimetro catalectico, sunt enim omnes versus vltimo cuiusque stanzæ excepto decasyllabi, necesse est vt in vltimâ primi metri, aut initio sequentis, hoc est in quartâ aut sextâ syllabâ gradus sit, qui quidem sisti nequit, nisi in syllabâ quæ accentum acutum recipiat: hoc autem in vulgatâ syntaxi non fit, quæ sit est.

——————Sj fairlj bisoust him
Tu ceris him self, and tu put awai
Konsvmiŋ houst out of hiz kărful brest.

Atque ideo vocum metathesi siue hyperbato opus fuit ad legitimum tempus, & rythmi gratiâ, metonymiâ continentis brest, *pro contento* hart. *Est autem vocum quædam transpositio, quam ita facilè feret lingua Anglica, vt nihil à communi Syntaxi differre iudicetur. Sin autem gradus hic vt dixi non obseruetur; si sæpius fiat, poetæ vitium est: si rariùs, vt reliqua concinniora videantur, ita locum habet vt cacemfaton. Exemplum est ibidem.*

In asez and sakloþ hj did arai
Hiz dainti koors———&c. *pro* sakloþ.

Atque hæc est syntaxis quam dixi poeticam.

Prosodia.

Est quarta Logonomiæ pars, de Accentu, & Metro. Prosodiam literarum in grammaticâ docuimus: sequitur porro ille Accentus qui est vocum singularum, & orationis, ad quam accommodantur interpunctiones.

Cap. XXV.

De Accentu.

Vocum prosodia vsu potiùs quàm regulis percipitur: ea tota in accentu est. Accentus est duplex Grammaticus, & Rhetoricus. Grammaticus est quâ vocalis vna, aut diphthongus, in omni dictione affectâ est. Rhetoricus, qui ad sensum animo altiùs infigendum, emfasin in vnâ voce habet potiùs quàm aliâ. Monasyllaba omnia per se accepta accentum acutum habere intelliguntur: at composita, nunc in priori tonum habent; vt, hórsman, ʃíphuk: *nunc in posteriori: vt,* wiðstánd. wiðdráu, himsélf. *Quædam ita facilia sunt, vt accentum vtrobiuis recipiant, vt* čurč-yard, outrun, outrag.

Dissyllaba quà oxytona sunt, bilív, asúr, aswág, enfórs, konstraín: *quà paroxytona, vt* píti, kúler, fólou.

Trisiyllaba quædam paroxytona sunt; vt, regráter, bilúved, akquáinted: *quædam propaxoxytona; vt,* mízeri, désteni: *quædam indifferentia; vt,* forgoing, forstaler.

Animaduertendum autem nos tanto impetu in nonnullis vocibus accentum retrahere, vt nulla syllabarum longitudo, naturâ aut positione facta contraueniat: idque non in nostris tantum fórester, kárpenter: *sed etiam in illis quæ doctuli à Latinis asciuerunt: vt,* aúditor, kompétitor, kónstansi, régister, témperans, ínstrument, múltitud. *Hîc autem duplici cautelâ opus: primâ, vt illa excipias quæ ad nos integra transierunt; quibus eâ humanitate vtimur quâ peregrinis, qui suo iure & more viuunt, vt*

Amjntas

Amyntas, Erinnys, Baricado. *Secundò excipias illa à Latinis in io quæ quanquam in noſtrum ius conceſſerunt, proprium tamen accentum retinent in antepenultimâ; vt* opinion, ſatisfákſion, *& alia ſic exeuntia* minion, fránion, &c.

Pluriſyllaba etiam (quod in alijs quas ſcio linguis non fit) accentum ſæpius in quartâ recipiunt, vt ókvpjεr, vígilanſi, líterατvr: *& omnia fere illa quæ in* muŋgεr *exeunt aut* abl: *vt,* kóſtεrdmuŋgεr, jέrnmuŋgεr, márčantabl, márigabl, mízεrabl, hónorabl. *mirum dixeris ſi tonum in quintâ repereris, tamen ſic lege* múltipliabl, vítrifiabl, Kónſtantinopl, *& alia fortaſſe plura.*

Duo ſunt quæ tonum variant Differentia, & Numerus poeticus. 1. *Differentia eſt, quâ vox voci quodammodo opponitur; hæc accentum transfert in ſyllabam vulgariter accentuatæ præcedentem, vt* du yv tāk mj rjħt, or míſtāk mj? *ſic* wiđhóld, únhaŋkful, díſonεſtlj, díſonorabl, díſonorablj, *etiam &* únmεzvrablj; *huc refer* dεzέrt *meritum, &* dέzεrt *deſertum aut ſolitudo, &c. Numerus poeticus proparoxytonis in* |i| *ſæpe vltimā productam acuit; vt,* mizεrj́, konſtansj́, dεſtinj́: *vnde etiam in proſâ ferè obtinuit, vt vltimâ vel longâ vel breui æqualiter ſcribantur, & pronuncientur, non acuantur tamen.*

De Rhetorico accentu difficilius eſt iudicium; quia ſuum cuique eſt, et varium. Exemplo res meliùs intelligetur.

Mj ſoŋ, if ani ask hwvz grjvus plaint iz ſuč,
Dj́er đou lεt hiz nām bj knωun: hiz fóli ſhωuz tu muč.
But, beſt wer đj tu hjd, and névεr kum tu ljħt:
For on đε érþ kan nωn but I, đjn aksεnts ſound arjħt.

Diximus monoſyllaba omnia acui, hoc eſt accentu Grammatico: at in orationis contextu illis tantùm vocibus eſt

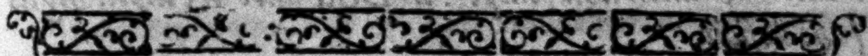
accentus oratorius, ſiue quædam toni ἔμφασις, *quibus ſenſus vis &* ἐνέργεια *ineſt: reliquæ omnes præ his quodammodo barytonæ habeantur. Ego igitur ſic iſta lego, vt verſus primus vno tenore & æqualis fluat. In ſecundo tribus voculis accimitur* dj́, nám, sóli: *quia, ex ſenſu apparenti, moriendum potius eſt carmini, quàm nomen auctoris indicandum; cui tànta ſtultitia malum eſt omen. At ex implicitâ Antanaclaſi, ſine diaſtola* τῶν dj, *&* ɛr, lɛt ðou hiz nām bi knωun Djɛr; *etiam cum priori tepidius erit, & ſine accentu oratorio efferendum. Duos ſequentes verſus licèt ego ſic legam, vt* hjd, *&* né-vɛr *in priori accentuem:* érþ, I, *&* ðjn, *in poſteriori: alius tamen fortaſſe aliter; idque cum bonâ vtrinque ratione. Atque hæc de accentu acuto Grammatico, & Oratorio, præcepta ſunt. Grauis vbique intelligitur, vbi alius non eſt accentus. Circumflexus* [^] *in alijs dialectis frequentiùs auditur quàm in communi; vbi tamen ea eſt aliquando vocis alicuius proſodia, vt ſenſum mutet. Exemplo;* I am afraîd of him *i. metuo ab illo:* I am afraîd of him: *i. quid de illo futurum ſit timeo.*

Accentui inſeruiunt interpunctiones: quia illæ vt ſenſum aperiunt, ita quantū poſſunt accentui viam ſternunt. Eadē ſunt nobis quæ Latinis, & vſus idem, ſunt autem κόμμα *ſiue inciſum* [,] Ὑποδιαστολή *aut ſubdiſtinctio* [;] Κῶλον *ſiue membrum* [:] Περίοδος *ſiue ſententiæ et ſenſus integra complexio* [.] *His adiunge interrogationis notam* [?] *et exclamationis* [!] Παρενθέσει *(ſcientibus loquor) nihil includi debet quod cum vllâ voce in reliquâ orationis ſerie ſyntaxin habet: at* Ὑποπαρενθέσει [{ ;] *illud quod abeſſe quidem poteſt, ſed cum aliâ aliqua ſententiæ voce conſtruitur.*

Exemplum.

Ðε bεst (said hi) ðat I kan yv advjz;
Iz tu avoid ð' okaſion of ðε il.
Ðε kauz rεmvved wεns ð' jvl duþ arjz
; Az svn it mai ; ð' εfεkt surſeseþ stil.

Huc accedit Ἀπόστροφος *in* ð' εfεkt, *&* *in vocibus compoſitis* Ὑφὲν *ſiue maccaf* [-] *vt* hart-etiŋ grjf. *Et vltimò (ſi tu concedas (lector) in* Διαιρέσει, Διαστολὴ [..] *in* συναιρέσει, Ἀρσις [v] *vt in* okaſion *triſſyllabâ: ſed his &* Ὑποταμῶσι *in vſu frequenti, locus rarò conceditur.*

Cap. XXVI.
De Metro.

METrum apud nos largè acceptum, aliquando ſignificat ipſa in carmine omoioteleuta: nonnunquam ponitur pro omni oratione adſtrictâ numeris; ſic enim metrum, & proſam opponimus. Sed hîc pro omni menſurâ ſyllabæ, pedis, metri propriè dicti, et carminis vſurpo.

~~*De ſyllaba.*~~ De syllabâ.

Syllabarum quantitas ſeptem modis agnoſcitur. 1. *Vocali.* 2. *Diphthongo.* 3. *Accentu.* 4. *Poſitione.* 5. *Deriuatione.* 6. *Præpoſitione.* 7. *Metaplaſmo.* [Satis *apparuit in grammaticâ, quæ ſyllaba longa aut breuis cenſeri debet, ex vocalibus, quas longas aut breues eſſe diximus:* 1. *Poetæ tamen illa in* j *deſinentia licenter corripiunt; quia in fluxu orationis accentus in propinquâ ſyllabâ eius longitudinem abſorbet. At ſi ſyllaba accentu vllo grammatico, vel rhetorico afficiatur, non corripitur; vt,* mj moni - *v v.* [2. V. *in fine anceps eſt: vt,* nv, trv: at,

poſitio;

at consonâ in eadem voce monosyllabâ sequente, longa est; vt, svr. pvr. sit in dissyllabis, si accentum habeat: vt, manvr, rεfvz, verbum: at accentus in priori, ancipitem relinquit; vt, in rέfvz subst. 3. Vocalis, aut diphthongus, ante vocalem non corripitur necessariò vt apud Latinos. Sed, contrà, vocalis longa, aut diphthongus, ante vocalem semper producitur, si in se accentum habeat, vt dεnjiŋ, displaiεd. 4. Vocalis, aut Diphthongus per synalæpham licentiâ poeticâ nonnunquam intercipitur: sed frequentissimè intercidit u in tu datiui & infinitiui signo; & e in articulo ðε, tamen non semper: in Ðou ante art dipthongus sæpe deficit.

ultimam

3 Accentus.

Omnis syllaba, accentum acutum habens aut circumflexum, longa est: idque maximè si syllaba dictionis prima non sit. Nam prima naturâ suâ breuis, accentum sæpe admittit, vt góiŋ, dúiŋ; cum multis alijs, quæ ex vocali breues esse intelliguntur áni, máni, spírit, bódi. &c.

2. In trissyllabis autem, acutus in breui ante liquidam, syllabam aliquando ancipitem facit, vt, in máledj, símoni, dʒέnεral, bέnεfit.

3. Vocalis breuis in vltima, ante duplicem, aut etiam ante solam liquidam, accentu anceps fit. Vt begín, distíl, dεfέr, prolóŋ. Idipsum etiam in monosyllabis accentu acutissimis fiet: vt, áx, gúd, fέl, sín, sóŋ, wár, dʒár. Quam formam quædam etiam ante mutam sequuntur: vt, búd gemma, bút meta.

4. Omnis syllaba ante accentuatam breuis est: vt, dεzír, abróad, abándon, dεvjdεd, divjsilj, bilíviŋ, prevéntεd: nisi obstet natura; vt, in forgóiŋ, forspékiŋ; aut

positio;

positio; vt, forgótn, forgivin. *Sed hic tantum valet accentus, vt in mutis duplicatis alteram elidat, vt,* atend, apriȝ, opozed, adresed; *pro* attend, appriȝ, oppozed, addresed: *Sed vt consonam elidat vel non, poetæ in medio relinquitur.*

5. *Syllabæ quæ solis constant consonantibus, quia accentum nunquam recipiunt, breues iudicantor: vt,* sadl, trubl, moistu. 4 Positio

In diuersis dictionibus positio sæpe valet vt apud Latinos: at, in eâdem dictione, accentus positioni prævalet; ita vt in trissyllabis accentus in primâ sonorâ, naturâ aut positione longâ, abbreuiet vtrasque sequentes: vt, in Cesterton, Wimbldun. *Nec quisquam, qui Anglice nouit, negare audebit* Tenterden stipl *esse carmen Adonicum: nam hic adeo violentus est accentus, vt etiam in diuersis dictionibus positionem auferat. Idipsum affirmabis, si Sussexios audias in* Waterdoun forest. *Adeo clarus est accentus in primo trissyllabo, licet positione non eleuetur. Hic tamen cautelà opus, nam si ad positionem* l. n. *vel* ȝ *concurrat, media syllaba producitur: vt,* Sempriȝgam, Trumpiȝtun, Abiȝtun, Wúmandem, Wilfulnes, &c *Quod dixi apparebit exemplo.*

Wat if a dai, or a munþ, or a yer: *hemistichium est, duobus constans dactylis, & choriambo, nemo dubitat.* So it befel on a Pentekost dai. *Nec quisquam hic magnopere hæret, nisi quod particula* it *tardius sequi videtur ob positionem: at Metaplasmo occidentali* ivel *pro* bifel *nihil curit rotundius; nam positio illa in* kost, *nullo modo tempus retardat propter accentum in Pen. Positio alias valet ad Longitudinem: vt,* Gilzland, London, harvest.

5. Deriuatio.

Deriuatiua eandem cum primitiuis quantitatem plerumque ſortiuntur: vt, dj, djıŋ; dεzjr, dεzjrεd; proſan, proſanıſj. *Excipiuntur illa quæ, à longis enata, vocalem naturâ longam corripiunt: vt, a* mjzεr, mizεrabl, mizεri: *Et anomala coniugationis primæ, quæ figuratiuam corripiunt: vt, à* rεd, rεd; *à* ſwεt, ſwεt; *à* wrjt, writ; ſtrjk, ſtrik, &c. *His adde vnum tertiæ* dv, did. *Secundò excipiuntur illa à peregrinis deducta, quibus ſyllabarum quantitas naturâ, poſitione, aut accentu mutatur: vt à noto as,* tu nωt; *à magnifico,* tu magnifj; *à potens,* pωtεnt, &c. *At* impotεnt, omnipotεnt, *ſuam naturam ſequuntur: quod etiam in alÿs fortè pluribus obſeruabis.*

6. Præpoſitio.

Præpoſitiones inſeparabiles, a, bi, rε; *etiam* un, diſ, miſ, *ſi poſitio ſinat, corripiuntur. Reliquarum omnium quantitas, ex ſuis vocalibus ſatis intelligitur.*

7. Mεtaplaſmus

Eſt quum neceſſitatis, aut iucunditatis gratiâ, ſyllaba, aut dictio à formâ propriâ in aliam mutatur. Huc refer omnes antedictas dialectos præter communem. Et licet omnis Metaplaſmus ad ſyllabarum quantitatem agnoſcendam non ſit vtilis: tamen quia plurimæ eius ſpecies hic multùm poſſunt, eas omnes ſimul explicabimus.

Manc. [a] *Protheſis apponit caput id quod* [b] *Aphæreſis auſert.*

vt,

vt, arjʃt, ɛmmvv; *pro* rjʃt, mvv: *&, eleganti imitatione Latinæ compositionis,* ɛfraid, *pro* fraid. [b] vɛnger. *pro* ævɛnger.

[a] *Syncope de medio tollit, quod* [b] *Epenthesis insert.* Manc.

vt, [a] humblɛs, wvɛvɛr, *pro* humblnɛs, *&* wvsoɛvɛr; [b] ɛrrand *pro* ɛrand.

Aufert [a] *Apocope finem, quem dat* [b] *Paragoge.* Manc.

vt, Wat I ðɛ [a] bɛt for ðj *Spens. pro* bɛtɛr, [b] tɛlɛn, *&* dilplezɛn, *Causer pro* tɛl, dilplez.

Consonā vt [a] *Ecthlipsis, vocalē aufert* [b] *Synalæpha.*

Exempla.

[a] Fām wiþ abundans makɛþ a man þrjs blɛsɛd an hapi. *pro* and hapi.

[b] First, lɛt Simmɛrian darknɛs bi mi oonl' habitasion. *pro* oonlj, *sed hoc poeticâ licentiâ. Dixi enim nullam vocalem Synalæphâ intercipi, nisi in* ðɛ, *&* tu: *cuius rei exempla in sapphicis postea reperies.*

[a] *Systola longa rapit, breuiata* [b] *Diastola longat.* Manc.

vt, Sidn. Vntu Cvpid ðat buoi sal a pɛdantɛ bj found: *vbi prima in* pɛdantɛ, *à* [illegible] *corripitur.*

[b] *Diastola* [illegible], *siue Extensio dicitur: Exemplum reperies apud eundem Sidneium.* Perip.

Ðat bj a bodi it goz, sins bj a bodi it iz. *vbi ex* bodi *perichio, trochæum facit contra quàm eius natura pati potest. Rectius ille in speculo Tuscanismi.*

Al gallant virtvz, al qualitiz of bodi and soul. *Plus satis huiusmodi exemplorum inuenies apud Stanihurstium, & aliis.*

Sins mj næz outpekiŋ (gud Sir) yor lip-labor hindreþ.

Neque enim verum est quod scribit quidam, Syllabarum regnum illis concessum, qui primi suo exemplo illarum quantitatem definirent: Syllabæ enim naturâ suâ; id est cuiusque linguæ idiωmate, aut longæ sunt, aut breues, aut indifferentes, utcunque mali poetæ illarum quantitate abutuntur.

Syllaba de binis confecta Synæresis extat.

Vsitatissimus est hîc metaplasmus in verbalibus passiuis in ɛd; *vt,* luv'd, *pro* luvɛd, *& vbique alias; vt,* ɛv'rj, *pro* ɛverj; habitasion, watsoɛvɛr, okasion, *trissyllabis. Neque in vnâ tantùm dictione synæresis est, sed etiam in diuersis: vt,* Is't not inuß *pro* iz it not: *& in communi loquedi formulâ,* muć gud du't yv, *pro* du it.

Διαίρεσις, *siue* Διάλυσις.

Mane. *Dicitur in binas separare* Diæresis *vnam.*

Vt Sp. Wvndɛs, kloudɛs, handɛs; *pro* wvndz, kloudz, handz. *Huic cognata est.*

Τμῆσις, Διακοπὴ, *siuè Intercisio.*

Mane. Dat *Tmesin partes in binas dictio secta,* *vt,* Tu us ward, *pro* toward us.

Μετάθεσις.

Verep. *Fit Metathesis, si transponas elementa.*

Vt, voućɛd saf, *pro* voućsafɛd. *Spen.* Lœm wjl, *pro* wjlœm.

Ἀντίσθεσις, melius ἀντιστοίχησις.

Est Antisthecon tibi litera si varietur.

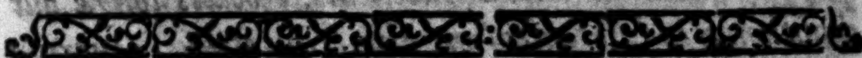
Spens. fœn, ɛin, hond, lond, *pro* fœz, ɛiz, hand, land. *huc referre potes illa tertiæ personæ Indicatiui præsentis in* s, z, ɛz, *pro* ɛþ; *vt* hj speks, luvz, tećɛz; *pro* spekɛþ, luvɛþ,

veb, teceb. In quibus non tantùm est Antistæchon sed & synæresis.

Ista Metaplasmum communi nomine dicas.

Quæ dixi de quantitate syllabarum, ita abhorrere videbuntur ab auribus illorum qui ad Latinam prosodiam assueuerunt, vt mihi nunquam satis cauisse, illos satis admonuisse possim. Sed si syllaba breuis vnius temporis concedatur, longa duorum; ego veritatem appellò iudicem, aureſque musicorum testes: his causam omnem permitto. Ipsos autem, qui me iudicio postulauerint, adhortor, vt meminerint quàm multa Latini à Græcis discesserunt. Atque, vt mittam significationem genus, syntaxin alicubi; in prosodiâ toto cælo aberrarunt. ω mega vix productam in ambo, & ego, & Noster Apollo veta. Sed quia de his paulò fusiùs dicendum est postea, in presens missa facio.

Pedes, quibus Anglica poesis vtitur, sunt dissyllabi tres; spondeus --, trochæus - ∪, iambus ∪ -, Trissyllabi quinque; tribrachus ∪ ∪ ∪, molossus - - -, dactylus - ∪ ∪, anapæstus ∪ ∪ -, amphimacrus - ∪ -, Tetrasyllabos tantum duos animaduerti: quorum vnus est pæon quartus ∪ ∪ ∪ -, alter choriambus - ∪ ∪ -

Cap. XXVII.

Carmen Rythmicum.

IN carminum generibus, nihil nostris intentatum relinquitur: res tamen meliùs successit illis qui rythmo poesin scripserunt, quàm qui numeris Latinorum. Et quamuis eò acriter docti contenderint, vt Græcorum & Latinorum numeros assequerentur; euentus tamen optatis non respondit. Et quia, dum portum capesso huic scopulo quasi fato quodam oratio nostra illisa est, remis arbitror & velis certandum, ne afflicta penitus & fracta sit. Sed ne saxo

detrusa fluctuet, anchoram inprimis hanc sacram demitto. Omni sermoni suum esse ἰδίωμα quo non inflexione, aut ratione solâ syntaxeos ab alio differt, sed sono etiam, accentu, et totâ prosodiâ. Hoc ex superiori capite in nostro satis apparuit.

Secundò, vniuscuiusque sermonis regulas, ex suo idiomate natas, nec debere, nec posse alterius idiomata coercere. Sic enim non essent amplius ἰδιώματα, sed communes vtriusque affectiones. Et ipsius logonomiæ ratio vniuersa hoc postulat, vt de singulis linguis regulæ propriæ de inflexione, de Syntaxi, de vniuersâ prosodiâ assignentur. Et ne longius abeam; lingua Græca, & Latina (licèt inde magnâ ex parte deducta, non easdem habent de prosodiâ regulas. Exempla. Vocales α, ε, ι, ο, & diphthongi αι, οι, pro carminis ratione, ante vocalem, aut diphthongum eliduntur, aut non. Vocalis breuis ante solam liquidam non rarò producitur: vt, Ἄρες Ἄρες βροτολοιγέ. Vocalis dictionis sequentis aliquando eliditur ab alterâ præcedenti. Vocales longæ aut diphthongi indifferentes sunt alijs sequentibus. Quarum quidem regularum nulla est quæ in Latinâ prosodiâ vim suam obtinet; vt nihil de immensâ illâ Græcorum licentiâ dicam, quâ pro carminis necessitate vocales longas corripiunt, aut breues producunt. Atque vt Latinam prolem, hoc est linguam Hispanicam, Italicam, Gallicam, perlustres animo; quid tandem causæ erit cur Latini carminis prosodiam non sequuntur? ἰδίωμα. Fieri potest, vt quemadmodum nos, sic et illi Latinos numeros tentarunt; sed re infectâ solummodo tentarunt: neque enim apud illos illustre aliquod poema est Latinæ poeseos numeros sequutum. Quæ res obstitit? ἰδίωμα. Quin etiam si Græcum elegium cum Latino conferas, inuenies illa Theognidis, Solo-

nis, Tyrtæi, aliorum; cum Catulli, Tibulli, & maximè Ouidij numeris, Ennium cum Virgilio. Quæ dixi huc omnia redeunt; Non esse adstringendam prosidiam nostram, Græcorum aut Latinorum regulis, sed nostrâ tantùm virgulâ, nostram prosodiam metiendam. Nec tamen barbarismi notam propterea linguæ Anglicæ inustam putes, quòd numeros Latinos non sectemur. Cedò enim quot linguæ sic versus componunt? anne omnes barbaræ? anne omnes sordent præ vnâ Græcâ aut Latinâ? Certè si Hebraica lingua sit omnium prima, erit etiam longè optima; vtpote quæ Adamo indulta cœlitus: veterum tamen profetarum Poetica, Latinorum versuum regulis alligata non est: sic enim penitus ignota non esset: Recentiores magistri barbariei inuidiam nil timentes, triplici rhythmorum genere contenti sunt. Et quoniam experientia optima est cuiusque rei magistra, exemplis agemus.

Rob. Bellarm. Gram. Heb. part 4. cap. 5.

Iz it honorabl for a man, a neceſſiti forsiy,
Falslj tv forsāk ɷld frindz, and ſtick tu a nvkum?

Quid quæso hîc ornati est. Vbi numerus, quo versus à vulgatâ syntaxi differt? Certè, licèt ea quantitatis ratio obseruetur in voce honorabl, *quam Latina prosodia requirit: tamen hoc fœdissimum est in ea vitium, quòd (contra quàm accentus nostri ratio postulat) prima syllaba corripitur: reliquæ omnes apud nos breues, producuntur. Alter versus hoc habet incongrui (quod in carmine Latino ferendum non est) in verba integra, integros exire pedes; Vt, Tityrus egit capras læto gramine pastas. Hoc autem apud nos ideo fieri necesse est, propter frequentes voces monosyllabas.*

Nihil ergo est quod affert eruditus Campianus vbi hanc litem mouet, Ideo miserabiliter successisse nostris heroicis

ob

ob defectum dactyli; nam & polysyllaba (inquit) grauia sunt, et monosyllaba ad labendum inepta; hoc est, etiam grauia. Sed impediunt illa duo maximè quæ dixi; Accentus, Latinis regulis de quantitate, plerumque contrarius, & pes in singula verba exiens. Quòd si in grauissimum carminis genus Heroicum, numerus noster non venit propter grauitatem: multò minus lyricis conueniet; in quibus trochæus, & iambus, pedes citissimi dominantur. Sed non adhæret sermoni nostro calumnia tarditatis; cui affatim omne numeri genus inest; quem omnis lepos, omnes facundiæ Veneres, certatim adornant. Sic igitur censeo; Iniquissimè agi cum nostris vocibus, si ad Latini sermonis trutinam expendantur, proinde Latinorum carminum genera ad nostram poesin esse ineptissima; sed retinendum potius esse carmen quod huc vsque rhythmicum appellatur: in quo omnis numeri decor est, etiam & ipsissimi Latini pedes; non tamen ex iisdem regulis, sed nostro canone, qui solus ad nostrum vsum accommodatus est, hoc est ex accentu æstimati. Et ne pocul discedam, afferam ipsius Campiani carmina Obseruationum, cap. 4. quæ si fiant homoioteleuta, nihil à vulgatissimis cuiusuis poetæ differre videbuntur.

Tel ðem, ðat pitti or pervᴇrsli skorn
Pur Inglis poesi, az ðe slav tu rjm;
Yv ar ðωz lofti numbers { ðat revjv — *Camp.*
{ wič adorn — *Rythm.*
Trjumfs of prinsez, and { stern tragedjz; — *Camp.*
{ ðeir happi tjm; — *Rythm.*
And lern hensfvrh t'atend ðωz happi sprjts,
Wvz boundig fvri, heiht, and waiht { affekts. — *Camp.*
{ deljts. — *Rythm.*

Assist

Asist ðeir lāborz, and sit klωs tu ðem,
Never tu part awai til for dezart.
Ðeir brouz wiþ gret Apollωz baiz {ar hid, / yi hem. C. / R.
Wv first tauht numerus aksents praiz'd bi art:
Hi'l turn hiz glωrj from ðe suni kljmz,
Ðe / Tu } norþ-bred wits alωn tu {patronjz. / siŋ in rjmz. C. / R.

Numeros eosdem vides, eosdem pedes. At odiosa sunt (iuquis) perpetua homoioteleuta: minuunt enim sermonis maiestatem; & in scena maximè, vbi seuera tragædia intumescit. Huic autem malo satis consultum est à nostris poetis, vbi manente numero neglectus est rythmus; nisi quod ad stilum tragicum molliendum, in fine longioris sermonis sonus similis reperitur. Fateor, licenter nimium fabularum scriptores abusos esse numeris, in comœdiâ sapius neglexisse: quod quidem poeta magis existimo indecorum, quàm si actores in scenam sine togâ, sine pallio produceret. Et quia hic honos vbique est habitus poesi nostræ vt in similes sonos exeat: licebit poeta eos non negligere quidem; sed ita temperare, vt scriptoris industria laudem, & carminis iucunditas gratiam inueniat. Exemplo potest esse illud Spenceri Æglog. 8.

Yj wăstful wudz ber witnes of mj wω,
Werin mj plaints did oftntjmz resound:
Yj kărles burdz ar privi tu mj krjz,
Wid in yvr soŋz wer wunt tu măk a part:
Ðou plezant spriŋ hast luld mj oft asljp,
Wvz stremz mj trikliŋ terz did oft augment.
Rezort of pipl duþ mj grifs augment:

Ðε walεd tounz du wurk mj greterwo:
Ðε forεst wjd iz fiter tu rεsound
Ðε holœu εko of mj kărful krjz, &c.

Multa alia possunt esse temperamenta rythmi, ne stomachum moueat, aut fatiget aures: quæ fabularum scriptor pro suâ industriâ aut inueniat, aut inuenta imitetur. Sed vtcunque se euentus dabit, vtraque poesis mihi plurimùm debebit, qui in vocum orthografiâ tam facilem straui viâ ad species Metaplasmi, in omni carminis genere tam necessarij.

Venio igitur ad carminum genera, rhythmica primùm, deinde illa quæ Latinam industriam imitantur. Dixi pedem cuiusque carminis mensuram, & hinc nostris metrum dici. Carminum autem genera logonomi præcipuè tria numerarunt. Scenicum, Epicum, Melicum: quibus promiscuum adijcio; quod Epigrammata habet, Dialogos, Elegia, Epitafia, Epistolas, &c. Quæ tamen omnia ad prima eatenus reducuntur, quatenus aut vno carminis genere constant aut misto. Scenicum, & Epicum, vno fere carminis genere contenta sunt: illud est vt plurimùm pentametrum. Spenceri tamen Epicum, siue Heroicum, nonum quemque versum habet hexametrum, ad grauitatem, & quandam stationis firmitudinem. In scenico, poetæ malè negligunt ὁμοιοτέλευτα, *quæ in Epico continua sunt. Sic tamen vt aliquando duos quosque versus ligent; aliquando quaternos: tum primus tertio, secundus quarto sæpiùs respondet. Si sex sint carmina in vno systemate, hoc Itali, & inde nos stanzam appellamus: sic respondent quatuor primi, vt ante dictum est, duo vltimi gemelli sunt. Nonnullis septem vnum efficiunt systema, sic vt primus versus tertio, secundus quarto, & quinto*

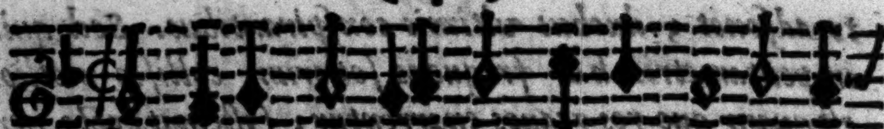
to adsonet; duobus ultimis conspirantibus. Sed quia in pentametris hæc frequens sonorum collisio mollior est quam quo res graues enarrentur; systemata octo versibus sic componunt, ut primus cum tertio, secundus cum quinto, quartus cum sexto cohæreat, duabus ultimis in fine concurrentibus. Spenseri modos, à figurarum exemplis quas ἑξάστιχα *appello, facillimè addisces. Melicum carmen mistum est ex duobus, & ultra pluribus fortasse ad sex usque carminum genera; quorum mensura est à monometris, usque ad octonarios nunquam ulterius. Hæc etiam carmina, aut catalectica esse possunt, aut acatalectica. Exemplum esto Ben Johnsoni ode 14.*

ἑξάστιχος, δεκάστροφος.

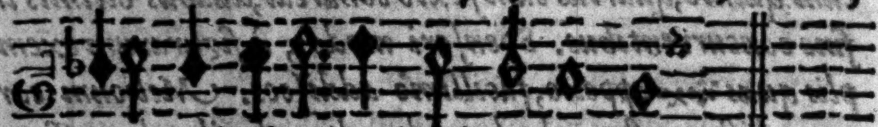
Nou ðat ðɛ herþ iz kround wiþ smjliŋ fjɛr,
And ſum du drink, and ſum du dauns,
Sum riŋ,
Sum siŋ,
And al du strjv t' advans
Ðɛ mvzik hjɛr:
Wɛrfor ſvld I
Stand silɛnt bj?
Wv not ðɛ lest
Boþ luv ðɛ kauz, and autorz of ðɛ fest.

Hic vides, ultra pentametrum, nullum versum produci: etiam & illud obseruare poteris, nullum ferè pedem, in illis omnibus quæ huc usque commemorauimus reperiri, præter dissyllabum: reperiuntur tamen alicubi & alij pedes, & versus etiam octonarij; ut in illo perbello cantico Tho. Campiani [illegible] *cuius mensuram, ut rectiùs agnoscas, exhibeo cum notis.*

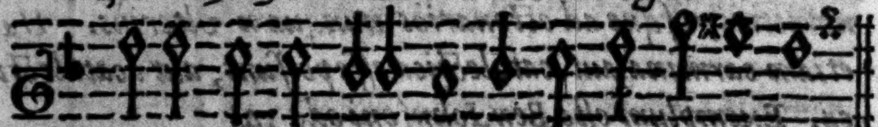
 Wat

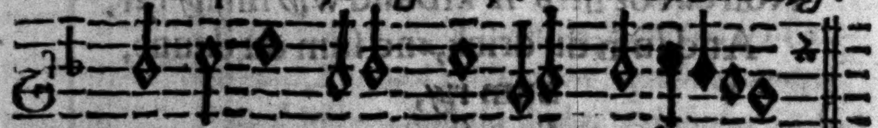
Wat if a dai, or a munħ, or a yeer, kroun ðj
Kan not a dauns of a nјħt, or an ouer, kros ðj

dezjrz wiħ a ħouzand wist kontentiŋz?
deljts wiħ a ħouzand sad tormentiŋz?

Fortun, ħonor, beutj, yuħ, ăr but blossumz djiŋ:
Wanton plezur, dootiŋ luv, ăr but saddouz fliŋ:

Al our ĝoiz ăr but toiz, Idl ħouħts deseviŋ.
Noon haħ pouer of an ouer, in ðeir livz bireviŋ.

Primi duo versus sunt octonarij: quorum tamen longitudo frequentibus dactylis primo, secundo, quarto, quinto; et tertio choriambo compensatur. Sequentes duo senarij sunt quibus tertius pes molossus est, reliqui spondæi. Vltimi, duobus constant dimetris catalecticis, & trimetro acatalectico. Et licet hæ melicorum mensura canticis quidem aptissima sint; Heroica tamen ad Latinum exemplar composita, et alia Epica, periti musici Birdus, alijque plures, melodijs illustrarunt; quemadmodum psalmorum parafrasin Nathan Chytræus.

Carminum genus quod promiscuum dixi, ad duo priora Epicum, et Scenicū, proximè accedit: quia ferme vnius sunt

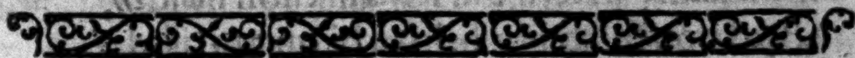
generis, aliquando etiam duorum: mensura tamen alia est atque alia. Namque nonnulla dimetra sunt, & inde vsque ad hexametra. Heptametrum prioris ætatis metafrastis Faiero, Goldingo, alijsq; in vsu erat: recentioribus rarò solum est, sed in materiâ tristiori cum hexametro nonnunquam miscetur in elegos. Exemplum.

Hj ðat hiz mirþ haþ lost, wvz kumfort iz dismaid,
Wvz hoop iz vain, wvz faiþ iz skorn'd, wvz trust iz al bitraid
If hj hāv held ðem dier, and kanot ses tu moon;
Let him kum tāk hiz plās bj mj, hj sal not rv aloon, &c.

Aliæ sunt carminum elegiacorum mensuræ; maximè pentametrum: sed in dicôlis aliquibus, carminum inæqualitas eleuat materiæ grauitatem; vt, inter illa Dauisoni, pag. 200.

O faiþles world! and ðj moost faiþles part,
a wumanz hart!

In summâ, ita lasciuiunt poetæ nostri in carminum generibus, in rhythmis, & vtriusque mixturis, vt nihil ferè excogitari possit, cuius exempla apud illos abundè non reperies.

Cap. XXVIII.

De Carminibus ad numeros Latinorum poetarum compositis.

Expediam igitur illa carminum genera, quæ Latina exempla sequuta sunt. De ipsis numeris quid censendum supra diximus: itaque satis erit nuda exempla proposuisse. Heroicis 4. primos libros Æneidos Virgilij transtulit

ſtulit Stanihurſtus, ad ſenſum quodammodo, & ſubdolo conſilio ſi aperirem: ſed quia priuato non eſt opus. Ita tamen inconcinnè concatenantur numeri, vt riſum captâſſe videatur, potiùs quam poetam vertiſſe.

Ꝥ ðat in öld ſezn wiħ rjdz Otn harmoni wiſtled
Mj rvral ſonnets from forreſt flitted, I forſed
Ðe ſulkiŋ ſwiŋ ker ðe ſoil ðoh kraggi tu ſunder.

Nec melioris monetæ ſunt illa quæ poſtea ſequuntur elegiaca, quibus bis & vigeſies reddit.

Qua ratis egit iter iuncto boue plauſtra trahūtur;
Poſtquam triſtis hyems frigore vinxit aquas.
Wer ſips ſaild, ðε wagonz ār nou draun ſtroŋli wiħ
Bj rεzn of ðε river knit wiħ a froſti ſoder. (oxn,

At diuino Sidneij ingenio, & dicendi copiæ ſic omnia fluunt, vt Latinos ingenio ſuperaſſe dixeris, æquâſſe facundiâ. Teſtis ſit Echo, Arcad. lib. 2. c. 29. (*Echo*, pes.

Fair roks, gudli rivεrs, ſwjt wudz; wεn ſal I ſi pes?
Pes? wu dεbarz mj tuŋ? wu iz it ðat kumz mi ſo nj?

His paria ſunt elegiaca Arcadiæ lib. 3. c. 1. (*Echo*, I.

Vntu a kaitiv wrεc, wvm loŋ affliktion höldεħ,
And nou fullibiljvz help tu bi qujt periſed,
Graunt yit, graunt yit a lvk, tu ðε laſt monumεnt of
O yv (alas ſo I fjnd) kauz of hiz onli rvjn! (hiz ayguis,

Arcad. lib. 1. c. 19. ſpem ſuam ſapphicis alloquitur.

If min εiz kan ſεrv tu du harti εrand,
Or min εiz laŋ guag ſi du hap tu ǵuǵ of,
So ðat εiz meſſaǵ bi of hir reſεvεd,
Hωp wi du liv yit, &c.

Phaleuciorum, quæ ineptè ἑνδεκασύλλαβα nominant (nam & ſapphica ſunt undecim ſyllabarum) exemplum habes

inter

inter illa Dauisoni, p. 123.

Wizdum warnz mi tu ſun ðat wns I ſouht for,
And in tjm tu retjr mj haſti futſteps. &c.

Quin etiam ad exempla Latinorum poetarum, omnia ferè Lyricorum genera reperies in illâ Pſalmorum Dauidicorum Metaphraſi, quæ à Philippo Sidneio incœpta, ab alijs ad vmbilicum perducta eſt. Etiam præter hæc quæ diximus carminum genera, habes & alia octo apud Campianum, libello antè citato: nos menſuram quâ ſingula deſcripſit dabimus, & verſus quot ſatis erunt in exempla. Primùm autem monendus eſt lector, verſus noſtros, quinque tantùm pedibus conſtantes, iiſque fere diſſyllabis, propter ſermonis noſtri grauitatem, Latinorum ſenarios æquare. Grauitatis autem ſiue tarditatis noſtræ cauſam ponunt in frequentibus monoſyllabis: Ego potiùs in frequenti Conſonantium concurſu. Namque, vt apud Latinos ſyllabæ ab vnâ tantùm conſonâ cum vocali fiunt, aut duabus, rariùs à tribus; vt Vltima linea rerum mors: *ſic in noſtro ſermone ſonoro & maſculo, cum vnâ vocali tres, quatuor, quinque, aut etiam ſex conſonantes reperias. Vt,* mꝏr, ſtꝏr, ſtroŋ, þirſt, ſtormz, ſtreŋþs, *& vulgò* ſtrengths.

Primum Campianicorum carminum eſt ex puris iambis: vt,

Ðε mꝏr ſεkvr, ðε mꝏr wj ſjl
Of unprεvεntεd harmz: So glvmi ſtormz
A pier ðε ſternεr, if ðε dai bi kljεr.

Iambicus autem miſtus recipit pro iambo; in loco primo, ſecundo, & quarto, tribrachum, ſpondæum, aut dactylum, rarò anapæſtum, idque ſecundo, aut quarto loco. exemplum antè attuli. Tεl ðεm ðat pitti or pεrverſli skorn, &c. *Reperitur autem aliquando etiã in tertio loco tribrachus: vt,*

Sum

Sum trăd in Barbari, ſum in Turki trăd. *Item:*
Mɛn ðat du fal tu mizɛrj, quikli fal.

aliquando in quinto: vt,

Rɛnoun'd in ɛv'ri art ðɛr livz not ani.

Etiam & in primo loco trochæum admittit, modò in ſecundo ſpondæus, dactylus, aut tribrachus conſequatur.

Exemplum - *v, cum.* - -

Az ðɛ fair ſun ðɛ ljʒtſum hɛvn adornz.

Exemplum. - *v, cum* - *v v*

Nobl, ingenius, and diskrjtli wjz.

Exemplum. - *v, cum v v v*

Bɛuti tu gɛlosi brjŋz gɔi, ſorro, fɛr

Hæ ſunt ergo menſuræ verſus iambici.

- -	- -		- -	
- v	v v -		v v -	
- v v	- v. v	.	- v v	
v v v	v v v	v v v	v v v	v v v
v -	v -	v -	v -	v -

Vbi velim æquus lector animaduertat, quot loci conceduntur tribracho, dactylo, anapæſto, pedibus ſermoni noſtro (ſi qui alij) ineptiſsimis. Et tamen vel ſic (vt antè oſtendimus) nihil deeſt ad vſitatiſsimum verſum præter homoiote leuta.

Secundum carminis genus eſt dimetrum iambicum, duobus conſtans pedibus: quorum primus ſpondæus eſſe poteſt, trochæus etiam, aut iambus; ſecundus amphimacrus,

crus, aut pæon quartus. **Exempla.**

Rävig war begot	Never of ði praiz
In ðɛ ƀirsti sandz	Bj tv prodigal:
Of ðɛ Lybian jlz,	Hj ðat praizɛƀ al,
&c.	Kan praiz trvli noon.

Tertium genus est Trochaicum pentametrum, constans trochæo, spondæo, aut iambo; & quatuor deinde trochæis. Epigrammatibus commodum.

Wat ðoh Harri bragz? let him bi nobl;
Nobl Harri haƀ not half a nobl.

Quartum genus est Elegiacum dicôlon; vbi primus versus est iambicus mistus pentameter quem antè dedimus: alter constat duobus dimetris: quorum prior recipit in primo loco trochæum, aut spondæum; secundo amfimacrum. Secundus dimeter trochæum solum priori loco admittit; posteriori dactylum, aut amfimacrum, quia vltima cuiusq; versus syllaba communis habetur. Elegis aptum est, & epigrammatibus: vt,

Konstant tu non; but ever fals tu mj:
Traitor stil tu luv, ƀruſt ði faint dezjrz.
Not hoop of pitti nou, nor vain redres,
Turnz mj grjf tu terz, and renv'd laments, &c.

Exemplum epigrammaticum.

A wjz man wäri livz, yit moost sekvr,
Sorrouz mvv not him gretli, nor deljts:
Fortvn and deƀ hiskornig, onli mäks
Ð'erƀ hiz sober In; but stil hevn his hoom.

Quintum genus est Anacreontæum duobus constans pedibus, qui aut trochæi esse possunt, aut spondæi indifferentur: vt,

Folωu, folωu | Nimbl traitor
Ðoh wiђ misčif | Skornful Laura;
Arm'd; ljk ŵirlwjnd | Svn ðεn wvld I
Nou ši fljz ðį. | Sjk avεngmεnt.
Til deђ, faint not | Wat's ð' avεngmεnt?
Ðεn, but folωu. | Proſtrāt lωu, tu
Kvld I kač ðat | Bεg for mεrsj.

Quæ ſequuntur tria genera, canticis ſunt aptiora: ſi modò (quod in omnibus melodijs cogitari debet) ſyllabæ longæ longioribus notis aptentur, breues breuioribus.

Horum generum primum reſpondet Sapphicis; quorum tres primi verſus trochaici ſunt ante-dicti, niſi quod primus pes ſemper eſt ſpondæus: quartus verſus ex tribus eſt trochæis: vt;

Faiђs pvr šjld ðε Kriſtian Diana,
Iʒland's glωri, kroun'd wiђ auful honor;
Liv lǫʒ wiђ triumfs, tu blεs ðį pipl,
At ði sjſt triumfiʒ.

Secundum genus eſt tricolon tetraſtrofon, etenim primus quiſque verſus eſt dimeter antè-dictus; niſi quod primus pes ſpondæus tantùm eſt aut trochæus: duo ſequentes ſunt trochaici tetrametri, qui primo loco ſpondæum admittere poſſunt, aut trochæum, tribus trochæis ſequentibus: quartus eſt trochaicus dimeter; vt,

Rωz-čjkt Laura, kum,
Siʒ ðou ſm vðli, wiђ ði bεutiz
Sjlεnt mvzik, εiðεr oðεr
Swjtli grāſiʒ.

Tertium genus eſt tricolon pentaſtrofon, priori contrarium: primus enim verſus eſt dimeter trochaicus: tres ſequentes

quentes ſunt trochaici tetrametri: quintus dimeter iambicus; conſtans ſpondæo, aut trochæo, & amphimacro: ut,

Guſt bigjlεr,
Kjndεſt luv, yit ωnli ćaſtεſt;
Roial in ði ſmωð dεnjalz;
Frouniŋ, or dεmvrli ſmjliŋ,
Stil mj mωſt dεljt.

FINIS.

Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ
Ἀμήν.

Ad Lectorem παραίνησις.

EX sacro Crucis titulo immutabili, Hebraicè, Græcè, et Latinè scripto; sacratæ sunt hæ linguæ ad Iesum Nazarenum Regem Iudæorum *promulgandum. Hoc vt in Hebraicâ linguâ factum est per Scripturas Profetarum, licèt nulli genti Pilati temporibus vulgò in vsu fuerit: sic etiam in Latinâ linguâ fit, et indies fiet, donec filij Dei per multas gentes sparsi, linguarum beneficio in vnum cogantur. Atque ideo Sacro-sanctus ille Christi spiritus, qui doctorum Christianorum cœtum vniuersum regit, per vnam linguam Latinam, nulli genti vulgarem, ideoque mutationibus non obnoxiam, tantam hodie linguarum peritiam induxit quanta retro-actis seculis nunquam contigit. Et sane huiusce rei causâ, tribus his linguis habendus est ille honos, in cuius societatem nulla alia venire possit. At verò postquam ab his discesseris, primas linguæ Anglicæ deferre necesse est. Nam si (quæ homini Christiano prima cura esse debet) Diuinorum oraculorum cognitio quæratur; tantâ felicitate, tantâ facilitate ex Hebraico et Græco contextu in linguam Anglicam vertuntur: vt millies meliùs (Tindalij verba sunt) Anglicè, quàm Latinè exprimantur, nec vllâ opus erit circuitione, vbi verbum verbo eleganter, et plenè respondet. Hinc factum est, vt aliquot seculis ante Lutherum (post quem omnis fere Europa sacros codices suo idiomate legeret) sacra Scriptura Anglicè verteretur. Extat adhuc Wiklefi versio Bibliorum circa annum 1370. Extant Euangelia cum glossarijs Eadfridi episcopi Lindefarnensis circa annum. 700. Hac de causâ etiam plurimi scriptores Theologi, quamuis linguæ Latinæ scientissimi, Anglicè tamen scribere maluerunt; quia sic animi sensa optimè exprimere, sic rerum ipsarum veritatem proximè attingere*

Præf. in lib. de Obed. Christiani hominis.

attingere se posse indicabant. Mitto hic reges, principes, populos, linguæ Anglicæ subsidio ad fidem Christi conversos; Sebertum, Edwinum, aliosque Saxonum reges ab Ethelberto: Guthurnum ab Ælfrido: Knutum etiam gloriosum illum Daniæ regem & eius exemplo gentem universam: totam Bataviam edoctam à Willebrodo: Westfalos à duobus Ewaldis: Hassos, et Thuringos à Winfrido. Illa potiùs recordor quæ præsens hominum usus, & ætas laudat. Itaque si ab argumentis sacris ad alias artes animum converteris, nihil est in Physicis, nihil in Mathematicis quod desideres. Historias autem omnium gentium, aut scriptorum, aut metafrastarum industriâ effecimus nostras.

Quanta autem nox sit apud mediæ ætatis scriptores, nemo dubitat: quæ tamen linguæ Anglicæ peritiâ, fit ipsa luce clarior. Quod quidem meliùs intelliges, quando prællustris viri Henrici Spelmani (qui equestrem dignitatem variâ eruditione, & inprimis magnâ antiquitatis notitiâ cumulavit) Glossarium, quod iam sub prælo est, in lucem prodierit. Unde non immeritò Conradus Gesnerus, linguæ Anglicæ cognitionem, ad veteris Saxonicæ et Germanicæ linguæ origines explicandas, ad significationes, et Orthografiam plurimùm momenti allaturam iudicavit. Atque ut nihil desit in linguâ Anglicâ, quod animum discendi cupidum possit allicere; laudatos poetas ferè omnes transtulimus: ipsique etiam alta poemata edidimus, quæ si ipsi laudatissimi poetæ viverent admirentur. Unum (inquis) occurrit incommodum, asperitas quædam elationis, seu pronunciandi difficultas. Sed leviculum hoc est impedimentum, & quod ignavos tantùm deterreat. Etenim si has quinque voculas, Wat hink ðe cozn ʤugez? Quid censent electi indices? rectè protuleris: omnem loquendi difficultatem superasti. Tum demum ea est linguæ Anglicæ facilitas, ut omnem Numerorum, Casuum, Modorum, Temporum, Personarum differentiam, pauculis articulis sive signis adiectis facilè explices. Hæc erit igitur facillima discendi ratio, ut ex institutione nostrâ primò legere perfectè discas, collatâ nostrâ Orthographiâ, cum illâ qua auctores adhuc impressi sunt, idque donec auctores veteres et novi emendato charactere

Præf. in Dict. Gem. Lat. Pictorij.

 impriman-

imprimantur. Post Declinationum, et Coniugationum formulas disce, ea est duorum dierum opella. Tertiò Comparationem, & maximè anomalam. Et si te solo duce milites, auxilia habeas Lexica, Thomæ Thomasij Anglico-Latinum, et Iohannis Minshæi Etymologicum, aut vno volumine Rideri Anglico-Latinum et Latino-Anglicum: ita siue nostra transferre velis, siue in nostra, labor erit perexiguus. Et si comitem Anglicè loquentem asciueris, quocum quotidie sermones seras, miraberis tot tibi occurrere vocabula, iam antea ex facie nota in Germaniâ, Galliâ, et antiqua Româ. Tu (Lector) monitis meis obtempera, et à me salue.

FINIS.